BIBLIOTHECA HISTORICA *SVEO-GOTHICA*;

Eller

FÖRTEKNING

Uppå

Så väl tryckte, som handskrifne Böcker, Tractater och Skrifter, hvilka handla om

Svenska Historien,

Eller därutinnan kunna gifva ljus;

Med

Critiska och *Historiska*

ANMÄRKNINGAR:

Af

CARL GUST. WARMHOLTZ,

Hof-Råd.

NIJONDE DELEN,

Som innehåller de Böcker och Skrifter, hvilka angå *Rikets Historia* under K. K. CARL GUSTAF, och CARL XI.

UPSALA,

Tryckt hos JOHAN FREDR. EDMAN,

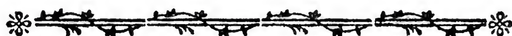
Kongl. Acad. Boktryckare, 1803.

Når Ottonde Delen af detta Arbete lemnades i Allmänhetens händer, hade jag gärna velat nämna, att Herr Hof-Intendenten Tham, vid ett besök på Upsala Bibliothek, skänkte Förlaget därtill; om det kunnat ske, utan att bryta ett löfte, genom hvars nogaste upfyllande jag trodde min tacksamhet bäst vara ådagalagd. Men sedan i en tryckt Skrift, både Herr Hof-Intendenten och mig ovetande, en berättelse härom influtit, har jag ansedt mig på dubbelt sätt förbunden, att offenteligen ärkänna, att det varit genom Herr Hof-Intendenten Thams ädelmodiga Nit för alla nyttiga företag, som de af framledne Hof-Rådet Warmholtz med så mycken möda och sorgfällighet gjorda Samlingar, hvaraf på otta år ingen ting kunde utgifvas, åter i tryck börjat fortsättas. Det hoppet, att åtminstone de fleste af dem, som redan ägde de förra Delarne skulle köpa den Ottonde, och därigenom göra Tryckningen af en ny Del möjlig, har väl ännu så litet blifvit upfyllt, att icke mycket öfver 50 Exemplar, under de sedan

dan förflutna tvånne åren, blifvit förfålda. För att dock i det alldralångsta fullfölja hvad i ett så lofvårdt upsåt blifvit börjat, har jag af Bibliothekets ringa medel vågat förlägga ännu en Del, eller denna Nijonde, och önskar ingenting högre, än att snart blifva satt i stånd, att äfven kunna trycka det återstående. Uti Herr Utters Boklåda i Stockholm och vid Academiska Bibliotheket i Upsala finnas ännu Exemplar af alla Delarne: De 7 första till ett nedsatt pris ifrån 3 R:d. 10 sk. till 2 R:d. 28 sk. och den 8 och 9 till 24 sk. Stycket. Upsala d. 21 Dec. 1803.

PEHR F. AURIVILLIUS.

BIBLIOTHECA
HISTORICA
SVEO-GOTHICA.

Tredje Boken.
Sveriges Politiska Historia.

Cap. III.
Sect. IX.

Konungarnes Historia af *Pfaltziska* Huset, ifrån Kon. *Carl Gustaf* til Drotn. *Ulrica Eleonora:* 1720.

§. 1.
Kon. CARL GUSTAF.

4471. Pfaltzgr. Johan Casimirs och dess Gemåls Catharinæ Skrifvelser til Prof. Lenæus i Upsala, angående deras Son, Carl Gustaf, som då vistades vid Academien i Upsala. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

Uti B. Bergii *Nya Förråd af äldre och nyare Handl. rör. Nord. Hist.* Stockh. 1753. *in* 4:o 1. St. p. 36 — 42.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

4472. MSC. Diarium Itineris Caroli Gustavi, Comit. Palat.

Detta, denna Herres egenhändiga Diarium öfver dess gjorda Resa, på Latin skrifvit, hvilket man trodt vara förlorat och omkommit vid Kongl. Slottets brand i Stockholm, år 1697 föll C. R. v. Stiernman oförmodeligen i händer år 1749 på en Bok-auction, ibland en Bunt skrefne Miscellanea. Det går från d. 23. Maji 1638. til d. 3. Febr. 1640. då Printzen ännu var qvar i Paris. Se v. Stiernmans Bref i *Sw. Mercur.* Jan. 1757. p. 440. *seq.* Han anmärker tillika, at detta Diarium, på Dr. Ulricæ Eleonoræ den äldres befallning, blifvit år 1689 på Tyska öfversat af Kongl. Secret. Cœlestin Fridr. Gutermuth, och at Dan. Pareus uti sin *Hist. Bavar. Palat.* Frfti. 1717. *in 4:o* p. 487. berättar det sedermera vara tryckt, til åfventyrs förledd af Rich. von der Hardts *Holmia Literata,* p. 95. och årtalet 1698. emedan på samma rad säges förut, at det blifvit öfversat 1689 och således; efter Parei mening, förmodel. tryckt 1698.

Exemplaret af denna Öfversätning, som förvaras i Friherrl. Rålambska Bibliotheket, har följande Titul: "König Carl Gustafs Reise-Be-"schreibung, worin S. K. M. höchstsel. Andenc-"kens, dasjenige was auf Dero damaligen, im "16 Jahr Ihres Alters angetretenen Peregrina-"tion, a. 1638 und 1639. biss zum monath "Febr. 1640. täglich passirt, Selber in Lateini-"scher Sprache annotiret, und mit eigener hand "ge-

"geschrieben. In's Teutsche übersetzet im Jahr "1689." *in fol.*

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia, C.Gustaf.

Huru vål Printzen, under vistandet i Paris, anvånde sin tid, låses icke utan nöje hos Aubery Du Mourier, *Memoires de Hamb. de Lubeck &c.* à la Haye, 1737. *in 8:o* p. 239. *seq.*

4473. Bref ifrån Kon. Carl Gustaf til Dr. Christina, rörande den förres Frieri til den sednare.

Uti de af C. Cph. Gjörwell utgifne *Dr. Christinas Arbeten och Mårkwårdigh.* II. Del. p. 21 — 40. Brefven, skrifne åren 1646. 1647. åro på Tyska: p. 40 — 62. förekommer et Samtal emellan PfaltzGrefven och Drotningen angående åktenskap.

4474. Serenifs. Celsiss. Principi — Carolo Gustavo, Com. Palat. — S. R. M. & Coronæ Sueciæ Exercituum Generalissimo & Supr. Ductori votivum in Germania accessum, humillimo Panegyrico gratulatur *Magn.* LARSSOHN *in fol.* Gryphisw. Jeger. 1648. pl. 7.

Drotn. Christinas Kallelse-Bref för Pfaltzgr. Carl Gustaf, at vara Generalissimus vid K. Svenska Arméen i Tyskland, af d. - - - Maji 1648. original, förvaras uti Kongl. Bibl. på Drotningholm.

4475. Protocoll öfver Pfaltzgr. Carl

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Guſtafs förklarande til Thronföljare (*in Febr.*) 1649.

Uti C. Cph. Gjörwells *Nya Sw. Bibiiothek*, II. B. III. St. p. 145 — 148. Utförligare finnes detta Protocoll i Mset. så väl i Palmſköldſka Samlingarne i Upſala, ſom ibland Bielkiſka Handſkrifterne i Skogkloſters Bibliothek. Et utdrag på Fransöſka, låſes hos Arckenholtz, *Mem. conc. la R. Chriſt.* T. I. p. 172. i anmärkn.

4476. Votum pro felici itineris ſucceſsu, quod pacata optatum ad eventum Tractatus Norimbergenſis promovendo, Germania, in Sveciam inclytam adornat — Carolus Guſtavus, Com. Palat. — expresſum a *Magno* LARSSOHN *in fol.* Roſt. Kilius. 1650. pp. 20.

4477. Oratio Panegyrica — Carolo Guſtavo, Com. Palat. — cum pace in Chriſtiano orbe ſtabilita, in Sueciam tenderet triumphaturus, inſcripta a *Petr.* SCHULTZEN, Princip. Megapol. ſtudior. mod. *in fol.* Lubecæ, Venat. 1650. pl. 8.

4478. Serenisſ. ac Illuſtrisſ. Principi — Carolo Guſtavo — ex Germanica expeditione, eaque propitio cum Deo, vere ſecunda, in patriam deſideratisſimo reduci, humillimam ſubjectionem & gratulationem teſtificaturus DD. *Laur.* LAURI-

NUS

NUS Sen. Præp. & Paſt. in Hæredshammar. *in quarto*. Holmiæ, Keyſer. pl. 1.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4479. Hof-Cancelerens Nils Tungels Relation om det Swar ſom Riks-Canceleren, Gr. Axel Oxenſtierna gaf, vid underſkrifningen af Succesſions Inſtrumentet för Hertig Carl Guſtaf.

Läſes på Swenſka uti S. Loenboms *Hiſtor. Märkwärd.* 1. D. p. 73 — 87. På Franſöſka hade detta Document förut varit trykt hos Arckenholtz, *Mem. conc. la R. Chriſt.* T. I. p. 176. i Anmärkn.

4480. *Magni* Joh. PONTINI Gratulatio Panegyrica ad Carolum Guſtavum, Princip. Svec. hæreditar. habita Calmariæ, a. 1651. *in fol.* Holm.

J. Schefferi *Svec. Lit.* p. 210.

4481. Anhenc-ſtück auf den nachmahligen König von Schweden, damahl noch erwählten Cron-Erben und Pfaltzgrafen Carolum Guſtavum.

J. H. Lochner, *Saml. Merkwürd. Medail.* 1742. p. 277.

4482. Fyra Bref från Bourdelot til H. K. H. Prins Carl Guſtaf, och åfven ſå många från den ſednare til den förra af år 1653.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

Uti C. Cph. Gjörwells *Nya Sw. Bibliothek* 1. B. 1. D. p. 56 — 61. p. 162 — 166. På samma ställe, p. 167 — 177. får man igen någre Bref från D. Joh. Munthelius (Lagercrona) til Carl Gustafs dåvarande Secreterare Steph. Gambrotius (Hirschenstierna) åtskillige Bref från Registratoren Ehrenberg, samt nyssnämde Munthelius til Pr. Carl Gustaf, har Gjörwell låtit trycka i II. Del. af *Dr. Christ. Arbeten och märkwärd.* p. 63. til slut.

4483. Relation om Renunciations och Krönings-Acten i Upsala, år 1654.

Uti S. Loenboms *Histor. Märkwärdigh.* 1. D. p. 7 — 24. Skal vara upsatt af en Professor i Upsala, som sielf varit närvarande.

4484. En ganska sällsynt K. Carl Gustafs Krönings Medaille.

E. Ziervogel, *Hist. Afhandl. om Sw. Mynt och Med.* n. 3.

4485. Auswurf-Müntze bey der Krönung K. Carl Gustafs — von a. 1654.

J. D. Köhler, *Hist. Münzbelust.* 1736. p. 17 — 24.

4486. Panegyricus Augustæ Coronæ Caroli Gustavi — Regis — feliciter susceptæ: Upsal. a. 1654. d. 6. Jun. conscriptus — a *Matth. Maximil.* a PARASIN. *in fol.* pl. 7.

4487.

4487. Oratio Panegyrica, qua Carolo Gustavo Imperii Sveo-Gothici Coronam, nomine Acad. Gustavianæ gratulatur *Ol.* WEXIONIUS. *in* . . . Dorpati 1655. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

J. Schefferi *Suec. Lit.* p: 224.

4488. Literæ Caroli Gust. ad Joan. Casimirum, Polon. Regem datæ, quibus ipsi summam rerum Suecicarum in se translatam esse refert &c. dat. d. 3 Jul. 1654.

Lünig, *Lit. Procer. Eur. T. I.* p. 520.

4489. Literæ Olivarii, Prot. R. A. ad Carol. Gust. quibus ipsi de felici in solium Regni Suecici exaltatione gratulatur, sibique oblatam fœderis inter utramque gentem mutui continuationem acceptissimam fuisse asserit. dat. d. 4. Jul. 1654.

Idem, *ibid.* p. 522.

4490. *Er. Gabr.* EMPORAGRII Oratio solennis & votiva, dicta Regi — Carolo Gust. & ejus Regiæ Conjugi Hedevigi Eleonoræ, in Gymnasio Holmensi, a. 1654. d. 22. Nov.

Uti E. G. Emporagrii *Oration. Holmiæ habitar. triga,* 1655. *in 8:o.* n. 1.

4491. Venus Gothica, s. Carmen in Nuptias — Caroli Gustavi — & Hedvigæ

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf. Eleonoræ — ad d. 24. Oct. a. 1654. — Holmiæ Sveonum celebratas; — ab *Andr.* LILIEHOEK, L. B. in Nerpis conscriptum dedicatumque. *in fol.* Holmiæ, Janssonius. 1654. pp. 15.

4492. Regni Sueciæ Senatorum ad Senatores Regni Poloniæ Magnique Ducatus Lithuaniæ Literæ declaratoriæ, super missione Morstenii Internuncii Polonici. *in quarto*, Holmiæ, *item* Stetini, 1655. pl. 1.

Londorp, T. VII. p. 980. Lünig. *Lit. Proc. Eur.* T. I. p. 534. är dat. d. 8. Mart. 1655.

4493. Regni Polon. Magnique Duc. Lithuaniæ Senatorum ad Declaratorias Senator. Regni Sueciæ Responsoriæ. *in 4:o*, Lovici, 1655. *item* 1656. pl. $\frac{1}{2}$.

Londorp, T. VII. p. 997. Lünig, l. c. p. 542. är underteknat d. 15. Maji 1655.

Brefvet och Swaret äro ochså trykte på Tyska.

4494. Brevis ac præliminaris enumeratio causarum, ob quas Serenissi. & Potentissi. Pr. & Dom. Carolus Gustavus, Svecor. Goth. Vandalorumque Rex — coactus est Regem Poloniæ bello adoriri. *in quarto* Stetini, Rhetius. 1655. pl. 2.

Omtr. *cum præfat. H. Conringii*, "Accessi. "Li-

"Literæ Regis Sueciæ ad S. C. Maj. & Sena-"tor. Regni Sueciæ ad Senat. Polonicos ejusd. "argumenti." Helmstadii 1656. *in 4:o.* pp. 25. och flera gånger: item hos Londorp, T. VII. p. 1001. och ibland Breweri *Tract. Hist. Polit.* P. II. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

På Tyska: "Kurtze und Preliminar Erzeh-"lung der Ursachen" &c. Stetin, Rhete 1655. *in 4:o.* 2. A.

På Holländska: "Manifest of kort en Preli-"minaer Verhael" &c. 1655. *in 4:o.* 2 a. Vid slutet år bifogat K. Carl Gust. Bref til Rom. Keysarn, af d. 18. Jul. 1655. se n. 4507.

4495. Causæ ob quas Carolus Gustavus Sueciæ Rex Serenisf. Princ. ac Dom. Joannem Casimirum, Regem Poloniæ & Sueciæ Hæreditarium bello adoriri coactum se profitetur, breves & præliminares, breviter limatæ & eliminatæ. *in 4:o* 1656. pl. 8.

Detta Swar tilägnar Schefer, *Suec. Lit.* p. 130. den bekanta *Gregor.* Borastus, grundandes sig på Kongl. Secret. Habæi berättelse. Det tryktes första gången i Lublin, och sedermera i Dantzig: sednare Uplagan äger jag, jämvål en annan, med årtal 1657. *in 4:o,* 6 A.

4496. Nothwendige Anmerkung über das Königl. Schwedische Manifest, aufgesetzet von einem unparteyschen Deutschen. *in quarto*, Augsburg 1655. 1½ A.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

4497. Manifeste du Roi de Pologne, pour servir de reponse au Manifeste publié par le Roi de Suede. *in 4:o.* 1656.

S. J. Hoppii *Schediasma de Script. Hist. Polon.* §. XXXV. not. (3.)

4498. Ad præliminarem enumerationem Causarum, ob quas Rex possessor Sueciæ, Regem Poloniæ ac Hæreditarium Sueciæ, bello adoriri quasi coactus sit, Responsio. *in quarto.* 1656. pl. 3½.

Et par gånger omtrykt, och hos Londorp, T. VII. p. 1119. Tillika utgifvit på Tyska, 1656. *in 4:o.* Författaren kallar sig *Nicephorus* NICOMIUS, och säger sig vara Grek. Skriften, dedicerad til Stor-Cantzlern i Polen, är underteknad: *Romæ*, V. Non. Martii 1656.

4499. *Cyriaci* THRASYMACHI de Justitia armorum Suecicorum in Polonos, perque ea liberata a magno periculo Germania ad Andream Nicanorem Epistola *in quarto*, juxta exemplar Stetinense, Helmstadii, Müller 1656. pl. 4½.

Omtr. *in fine accessit Panegyricus, autore* W. J. L. B. de B. *in quarto*, Lips. Bauer. 1656. samt uti Herm. Conringii *Opera*, Brunsvig. 1730. *in fol.* T. VI. p. 1084. och på Tyska, Hamb. 1656. *in 4:o.* 5. A.

Författaren är *Herman* CONRING, Prof. i Helm-

Holmstadt: se Placcium *de Pseudon.* p. 214. n. 774. och Niçeron, *Memoires*, T. XIX. p. 267.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

4500. *Andr.* NICANORIS ad Epistolam Cyriaci Thrasymachi de Justitia armorum Suecicorum in Polonos perque ea liberata a magno periculo Germania, Responsio. Cui annexa & præmissa est cujusdam patriæ suæ bene cupientis ad Manifestationem Suecicam brevis Dissertatio. *in quarto.* 1656. pl. 4½.

Utgifvit i Dantzig, samt därstädes omtrykt. Tyska Öfversätningen, 1656. *in 4:o.* består af 5. A. och Holländska Öfversätningen, Middelburch, van der Hellen, 1656. *in 4:o.* af 32. sid.

4501. Beleuchtigunge der von einem so genandten Andrea Nicanore auf Cyriaci Thrasymachi Epistel, von der Rechtsame der Schwed. Waffen, wieder den König von Pohlen, und insonderheit wieder das Præliminair Manifest gerichteten und neulich ausgegebenen Antwort. *in quarto.* (1656.) 1½ a.

Omtr. med Titul: "Behauptung des König. "Schwed. Preliminair Manifests und der darü-"ber durch Cyr. Thrasymachum aufgesetzten "Schrift von gerechter Sache der Schwed. Waf-"fen — der vermeinten Antwort und Wieder-"legung vorgedachter beyder Schriften unterm "nahmen Andr. Nicanoris entgegen gesetzet." 1656. *in 4:o.* 1 a.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

På Swenska: "En kort Underrättelse om thet "Swarets natur och beskaffenhet, som en kallad "Andr. Nicanor hafver inrättat och utgifvit e-"mot Cyriaci Thrasymachi Epistel &c. tr. i "Stockh. then 17. Jul. 1656. *in 4:o.* 2 a.

4502. Eclipsis der Elbingischen Beleuchtigung über die Antwort Andr. Nicanoris. *in quarto* 1656.

Skal vara en Wederläggning af näst föregående Skrift: se S. J. Hoppii *Schediasma* §. XXXV.

4503. Injustitia armorum Suecicorum in Polonos, Responsione Apologetica ad Epistolam Cyriaci Thrasymachi ad Andr. Nicanorem datam, nec non ad brevem & præliminarem enumerationem caussarum, ob quas Carol. Gust. Rex Suecor. coactus est Regem Poloniæ bello adoriri, a *Luca* de GABRIIS manifestata. *in quarto.* 1656. pp. 68. *præter Ded. ad Reg. Joan. Casimir.*

4504. De Controversiis Sueco-Polonicis, sive de jure quod in Sveciam Regi, ad Livoniam Regno Poloniæ, nullum competit, *Hector. Joan.* MITHOBII Dissertatio. *in quarto.* . . . 1652. *item* Helmstadii, Müller. 1656. pp. 84.

Til denna Afhandling har Conring gjort et Företal, hvaruti han berättar, at Mithobius, som

ſom plågat förtroligit umgånge med Adler Salvius, ſammanſkrifvit denna tractat i den tid då första gången i Lübeck handlades om Fred emellan Swerige och Polen, och at han året derpå låtit denſamma utgå, dock utan at på annat ſätt gifva ſig tillkänna, än genom initial Bokſtäfverne af ſit namn.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Hen. Witte, *Diar. Biogr.* ad d. 12. Jan. 1682. tilägnar Conringius ſielf denna Afhandling, hvilket ochſå ſynes nog ſannolikt, änſkönt hon icke finnes uptagen i Förtekningen på de Skrifter, ſom Conringius, eller hans Arfvingar erkänna för at wara af honom författade: omtr. är hon likvål, uti Herm. Conringii *Opera*, T. VI. p. 1060. Jämför Placcium *de Pſeudon.* p. 445. n. 1787. och Niçeron, *Memoires*, T. XIX. p. 269. Om Mithobius, en lärd Hamburgare, handlar Jo. Mollerus, *Cimbr. Liter.* T. II. p. 557.

4505. MSC. *Andr.* GYLLENKLOU, de juſtitia armorum Suecicorum contra Polonos.

Stiernman, *Bibl. SveoGoth.* T. II. p. 733. lärer förmodel. finnas i Riks-Archivo.

4506. Relation von I. K. M. zu Schweden Armée, unter des Feltmarsch. Graf Wittenberg Excellentz, aufbruch von Stetin, marſch nach der Polniſchen Grän-tze und Action mit der Groſs-Polniſchen Poſpalyte Ruszenie, auch deroſelben accommodement. *in quarto.* 1655. 1 a.

4507.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

4507. Literæ Reg. Maj. Sueciæ ad Imperatorem Romanorum de bello Polonico. *in 4:o.* Stetini, Rhete. 1655. pl. 2.

Londorp, T. VII. p. 1005. Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. I. p. 564. På *Tyska*, Hamb. 1655. *in 4:o* 1 ½ a. och på *Holländska*, tillika med n. 4494. år dat. d. 18. Jul. 1655.

4508. Romanor. Imperatoris Responsoriæ ad Literas Svecor. Regis (de 18. Jul. 1655.) datæ d. 24. Aug. 1655. *in 4:o.*

Londorp, T. VII. p. 1014. Lünig, l. c. T. I. p. 573. är ochså trykt på Tyska.

4509. Responsum — Comit. Magni Gabr. De la Gardie ad — Episcopum Vilnensem, Bogislaum & Janissium, Duces Razivilios. Dat. in Arce Rigensi, d. 31 Julii a. 1655. *in fol.* 1 a.

Förmaning til Stor-Hertigdömet Lithauen, at underkasta sig Kongl. Maj. af Sverige, med bifogade vilkor.

4510. Literæ Johan. Casimiri P. R. ad Generales Fœd. Belgii Ordines, quibus auxilia eorum contra infesta Suecorum arma — implorat: dat. d. 6. Aug. 1655.

Lünig, l. c. T. I. p. 577.

4510. (a.) MSC. Relation om Kongl. Maj:ts Marche: dat. Gniezen d. 12. Aug. 1655.

Utur

Utur Råds-Protoc. *fol.* 1784. finnes en afskrift i mina Samlingar. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

4511. Oratio Generosi D. Christophi Przimsky ad Sereniss. Regem Suecorum, d. 29. Aug. 1655. in Castris sub Colo habita. *in quarto*, Cracov. 1655. pl. ½.

Omtr. med Titul: "Legatio Perill. D. Chphi "Prizemski, Cub. R. P. ad Reg. Suec. exposi-"ta & peracta Colo, $\frac{18}{28}$ Aug. 1655." *in 4:o.* pp. 4. Londorp, T. VII. p. 1015. Breweri *Tract. Hist. Polit.* P. II. Lünig, *Orat. Proc. Eur.* P. II. p. 3. Tillika utgifvit på Tyska, 1655. *in 4:o.*

4512. Responsum Regis Sueciæ pro Literas Chph. Prziemsky datum, 30 Aug. 1655. *in quarto.* pl. ½.

Londorp, T. VII. p. 1016. samt på Tyska, 1655. *in 4:o.*

4513. Epistola *Ernesti* PACIANI ad Chphm. Prziemski de Oratione ad Regem Sueciæ Coli habita. *in quarto*, Hagæ Comit. 1655. pp. 8.

Omtr. i Stetin, f. å, samt tillika utgifvit på Tyska, 1655. *in 4:o.* 1 a.

Författaren är *Eduard* EHRENSTEN, Kongl. Secreterare, sedermera Frih. och R. Råd. Stiernman, *Pseudonymor.* Dec. 1. n. 2.

4514. Kurtze Relation was seit I. K. M. zu Schweden Marche aus Pommern biss

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

biſs anhero nacher Crackaw pasſiret und fürgangen. *in quarto.* 1655. 2 a.

4515. Victoria, welche nebſt Gottes gnade und beyſtand, I. K. Maj. zu Schweden, in eigner Perſon, nebſt eroberung einiger Feſtungen, von der Kön. Pohlniſchen übrig gewſenen grösſeſten Macht, 8. meilen hinter Crakow, an dem Fluſs Doniecz, im felde glücklich erhalten, im Jahr 1655. d. 23. Sept. 3. Oct. *in 4:o.* 1 a.

4516. MSC. Til Rikſens Råd i Sverige Relation om Tilſtåndet ute hos Kg'. Maj:t, i Poland: dat. Caſimir, vid Krakou d. 30. Sept. 1655.

Utur Råds-Protoc. *fol.* 2008. finnes en Afſkrift i mina Samlingar.

4516. (a.) Literæ Univerſales S. R. M. Sueciæ, quibus Senatores & univerſa Nobilitas Regni Poloniæ pro ſuſcipienda tutela & patrocinio, intra diem 20. Oct. ſ. v. 1655. Warſaviam convocata. *in 4:o.* 1655.

Brewer, *Tract. Hiſt. Polit.* T. II. på Tyſka, 1655. *in 4:o.* och hos Londorp, T. VII. p. 1019. år dat. d. 30 Sept. 1655.

4517. Dreyerley Friedens Vergleichungen: 1. zwiſchen dem Graff Wittenberg und den Poſniſchen und Caliſiſchen

Woy-

Woywodſchaften; 2. denen Stånden aus Littauen und dem Gr. De la Gardie; 3. dem Gr. Wittenberg und dem Czarnecki, wegen d. übergabe Cracow. *in 4:o* 1655. B. III. C. 3. Sveriges Allmänna Historia. C. Gustaf.

4518. Conditiones & Articuli inter S. R. M. Regnique Sueciæ Senatorem & Campimarſch. D. Comit. Wittenbergium & Gubernatorem arcis & urbis Cracoviensis — D. Caſtellanum Kyovienſem circa deditionem dictæ arcis & urbis, initi d. 7. Oct. a. 1655. una cum confirmatione S. R. M. Sueciæ. *in quarto.* pp. 4.

Åro några gånger omtrykte.

4519. Uebergab des Schloſſes und der Haupt-Stadt Cracow — an S. K. M. in Schweden, d. 7. Oct. 1655. *in 4:o.* ½ a.

4520. Relation wie die Quartianer Soldatesca im Kônigreich Polen ſich an I. K. M. aus Schweden ergeben, und dero gehuldiget haben. *in 4:o.* 1656. 1 a.

Londorp, T. VII. p. 1022. År jämvål trykt på Latin, Hôppener, p. 101.

4521. Ad Imperatorem Romanorum Literæ Regis Suecorum, d. 12. Oct. 1655 ſcriptæ. *in quarto.* 1655.

Londorp, T. VII. p. 1025. Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. I. p. 583. Ockſå tryckt på Tyſka, 1655. *in 4:o.*

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

4522. Copia Literarum Cæſaris ad Regem Sueciæ, ad ſuas 12. Oct. cum oblatione mediationis pro ſopiendis differentiis inter Poloniam ac Sueciam exortis, — d. 16. Nov. 1655. *in quarto.* pp. 8.

Londorp, T. VII. p. 1039. Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. I. p. 585. och på Tyſka, Hamb. 1655. *in 4:o.* 1 a. Swar fölgde under d. 24. Jun. 1656. ſe här nedanföre n. 4551.

4523. Zwey Schreiben, eines aus Cracou, d. 21. Oct. das ander aus Thorn, vom 9. Nov. betreffend was nach Eroberung Cracow, in Pohlen und Preusſen vorgangen. *in quarto.* (1655) 1 a.

4524. Procerum & Ordinum M. Duc. Lithuaniæ Literæ Reverſales de fide ſubjectioneque Regibus & Regno Sueciæ æternum præſtanda, ſervanda (Lat. & Germ.) *in quarto.* 1655. pl. 1.

Brewer, *Tract. Hiſt. Polit.* P. II. På Tyſka, 1656. *in 4:o*, och hos Londorp, T. VII. p. 1032. På Swenſka, *in 4:o.* ½ a.

4525. Legati Polonici Adami Brochousky, Caſtel. Sochacoviens. ad Sereniſs. Sueciæ Regem — Carol. Guſtavum — Cracoviæ habita Oratio. Præmisſa huic ad præf. Reg:m Maj:m Palatinorum Polonicorum quorundam Epiſtola ſupplex, pro

pro facultate Regem ſuum adeundi, cum Responſione Regia. *in 4:o.* Cracov. 1656. pp. 8. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Londorp, T. VII. p. 1023. Lünig, *Orat. Proc. Eur.* P. II. p. 113. På Tyſka, Hamb. 1656. *in 4:o.*

4526. Corona Suecica, ſive Panegyricus — Regi Carolo Guſtavo — in Univers. Archi-Palatina, J. *Seobaldi* FABRICII, Hiſtoriar. P. P. applauſu votivo ſolemnique dictus. *in fol.* Heidelb. Brown. 1655. pl. 10.

Om J. S. Fabricius, Prof. i Heidelberg, och deſs Skrifter, handlar F. G. Freytag, *Adparat. Liter.* T. III. p. 610.

4527. Oratio de felici Auguſtiſs. Suecor. Regis Caroli X. — in Polonia ſucceſſu, quam in illuſtri Holmenſi Collegio, 26 Oct. a. 1655. ex memoriæ penu — dixit *Joh.* LEONARDI. *in fol.* Holmiæ, Jansſonius. 1655. pl. 4.

4528. Literæ Regis Sueciæ ad Elect. Brandenb. quibus ei faciem fœderis inter ſemet pangendi, irritosque ab utraque parte conatus repræſentat &c. dat. Creutzbergii d. 16. Dec. 1655.

Londorp, T. VII. p. 1044. Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. I. p. 593.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

4529. Literæ Burch. Mülleri, Exercit. Suec. Generalis ad Priorem & præsidium Monasterii Clarimontis Czenstochoviensis, quibus eos hortatur ut fortalitium confestim aut dedant, aut pertinaciam suam LXXX. millium Imperialium summa redimant: dat. d. 25 Dec. 1655.

Lünig, l. c. T. I. p. 1059.

4530. Memorabilis obsidio Clari Montis Czestochoviensis, Deiparæ imagine a D. Luca depictæ, in Regno Poloniæ celeberrimi, ab exercitu Suecorum, duce Burch. Müllero, Generali Legato, sub finem 1655. facta, exposita a *Stanisl.* a KOBIERZYCKO *Kobierzycki*, Palat. Pomer. &c. *in quarto*, Dantisci, Förster. 1659.

Jungfru Mariæ Bild i Kopparstick, och en Plan af Belägringen medfölja.

4531. Nova Gigantomachia contra S. Imaginem Deiparæ Virginis in monte claro Czestochoviensi collocatam, per Suecos & alios Hæreticos excitata: conscripta ab *Augustino* KORDECKI, Ordin. S. Pauli in Claromonte Priore. *in fol.* Cracov. 1655. pp. 127.

4532. Casus mirus de Casu Casimiri. *in quarto*. 1655, 1656. pl. 1.

Til-

Tillika trykt på Tyſka, 1655. *in 4:o.* 1 a. B. III. C. 3.

4533. Triumphus Suecicus, Discurſu Politico de Polonia ac Borusſia ſubjugata. Sereniſs. ac Potentiſs. Principi & Dom. D. Carolo Guſtavo — dicatus Idib. Decemb. MDCLV. a *Joan.* GILENIO, J. U. L. Conſil. Palat. Simmerano & Præf. Lutrenſi. *in oct.* 1656. pp. 214. *except. præmiſs. folior.* 4. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Trycktes å nyo, ſamma år, *in 4:o.* men at detta arbete icke har ſtort at betyda, påminnes rätteligen, *Bibl. Hiſt. Struvio-Buder.* p. 1613. Til bevis kan tjena, at Författaren p. 54. berättar Kon. Carl Guſtaf vara född i Meisſenheim, år 1624. då likvål det är allmänt bekant, at denna Herren föddes i Nyköping, d. 8. Nov. 1622.

4534. Relation och Tackſägelſe Skrift öfver H. K. M:s lyckeliga progresſer och Victorier emot Konungen i Påhlen, afkunnad och uplåſin på Predikeſtohlarne i hela Riket, in Decemb. år 1655. *in quarto.* Stockh. Keyſer. 1 a.

4535. Der Kön. Maj. zu Schweden im Hage reſidirenden Miniſters, H. Appelboms, an die Herrn Stat. General, betreffend das Geſchrei von deroſelben zur See deſtinirter, zumahln mächtigen Kriegs-

 Flot-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia, C. Gustaf.

Flotte, am 4. Jan. (1656.) gethanes begehren. *in quarto.* 1656. ½ a.

4536. Auszug dessen, was zwischen — Carl Gustaven, K. in Schweden, und Friedr. Wilhelmen, Churf. zu Brandenb. — vom Jahre 1655. biss auf d. 7. Jan. 1656. ausserhalb Krieges fürgegangen und gehandelt worden, woraus zugleich erhellet, mit was recht oder unrecht S. Churf. Durchl. zu Brandenb. ein Ursacher und Anstifter des Polnischen Krieges genandt worden. Aus dem Lateinischen in's Teutsche übersetzt. *in quarto.* 1660. 3½ a.

4537. Literæ ab Olivario, P. Angl. ad S. R. M. Sueciæ, datæ d. 7 Febr. a. 1656. *in quarto.*

Londorp, T. VII. p. 1018. Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. I. p. 613. Lyckönskningar öfver Pr. Carls födelse och Konungens Segervinningar i Polen.

4538. Relation über die bey Wlostowicz, abseiten des Königes in Schweden, mit dem Czarnecki 1656. d. $\frac{8}{18}$. Febr. gehaltenen victorieusen Action. *in quarto.* Elbingen. 1656.

4539. Literæ A. Wittembergii ad Joan. Zamoiscium, cui serio suadet, ut se, reclusis Samoiscii portis, & præsidio Suecico

cico amice recepto, præſenti diſcrimini ſubducat: cum Joan. Zamoiſcii ad Wittenbergium Reſponſ. dat. d. 2 Mart. 1656.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. I. p. 1065.

4540. Extract utaf en Skrifvelſe utur Thorn, af d. 8. Mart. 1656. anlangande Dantzickernas fåfänga hopp til at biſpringa Marienburg, och jämvål huru Marienburg år öfvergåt til K. M. i Swerige: ſamt Riks-Cancelerens — dåröfver gångne Declaration. *in quarto.* 1 a.

År ockſå trykt på Tyſka, 1656. *in 4:o.* R. Canc. Declaration låſes hos Londorp, T. VII. p. 1128.

4541. Panegyricus Carolo Guſtavo, Magno, Suecor. Gothor. Vandalor. Regi, incruento Sarmatiæ victori, & quaqua venit Liberatori, Pio, Felici, Auguſto: Heroi afflictis in ſolatia, Regibus in exemplum nato. *in quarto.* 1656. pl. 2.

Hoppius *de Script. Hiſt. Polon.* §. XXXVI. tilägnar *Joh. Amos* Comenius denna Panegyrique, hvilken han förſta gången ſkal låtit trycka i Leiden, under namn af *Samuel Hartlieb.* Uti den af mig anförde Uplagan ſå vål, ſom uti en annan bakom Cyriaci Thraſymachi *Epiſtola* (ſe hår ofvanföre n. 4499.) underteknar Författaren ſin korta Dedication på Vers til K. Carl Guſtaf, med Bokſtåfverne W. T. L. B. de B.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

Påföljderne som detta Panegyriska Tal hade, beskrifver Bayle, *Dict. Hist. & Crit.* Art. COMENIUS, Rem. (k.) sålunda: "On reprocha à "Comenius d'avoir été cause du saccagement "& de l'incendie de Lesna, ville de Pologne, "par le Panegyrique, qu'il s'avisa de faire mal "à propos de Charles Gustave, Roi de Suede, "lors de l'invasion de la Pologne. Il l'annon-"çoit prophetiquement le destructeur prochain "du Papisme, ce qui rendit les Protestans de "Pologne tout à fait odieux aux Catholiques du "Royaume: & il ne parut point desabusé quand "le Roi de Suede tourna peu apres ses armes "contre le Dannemarc. Comenius lui fit un "second Panegyrique, ou il ne le felicita pas "moins de la nouvelle invasion, qu'il l'avoit "felicité de la precedente".

At Comenius sielf gifvit ut en Beskrifning *de excidio Urbis Lesnæ*, 1656. *in 4:o.* berättar Hoppius l. c.

4542. Apologeticus contra Panegyricum, Carolo Gustavo — dedicatum, ad Religionis, Regis Legisque Polonæ defensionem productus. *in quarto.*

"In hac refutatione, sine die & cons. typis "tamen nitidissimis edita, Auctor, præterquam "quod acerbe notatur, Palponis etiam, non En-"comiastæ; alienæ laudis decoctoris, non Ora-"toris; mendacis, non veridici; Placentini non "Veronensis nomen promeruisse asseritur, ipse-"que Carolus Gustavus acriter perstringitur." Hoppius l. c.

4543.

4543. Copia Literarum D. Matthiæ Biörenklou S. R. M. Sueciæ Secretarii Status & Consiliarii aulici ad Poloniæ Vice-Cancellarium — Hieronym. Radzievsky, Warsavia Elbingam nuper abeuntem. (Dat. Varsav. d. 6. April. a. 1656.) *in 4:o.* 1 a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

Londorp, T. VII. p. 1138. Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. I. p. 625. På *Latin* och *Holländska*, 1656. *in 4:o.* 12. sid. På *Tyska* 1656, *in 4:o.* 8. sid. och på *Svenska*, *in 4:o.* 1 a.

Om Vice-Canceleren Radzieiowski, handlar Bayle, *Rep. aux quest. d'un Prov.* T. I. och T. IV. och Arckenholtz, *Mem. conc. la R. Christ.* på flera ställen.

4544. Relation hvad som är förelupet, sedermera Hans Kongl. Maj. ifrån thes Armée förreste, och besynnerligen hvad vid then lyckelige actionen, som höltz en mijl ifrån Gnesen, med Fienden är passerat: extraherat utaf thet til H.K.M. försände Brefvet, de dato Hufvudquarteret Wremici, d. 29 April. a. 1656. *in quarto.* 1 a.

4545. Edictum, seu Literæ Universales, quas S. R. M. Carolus Gustavus, Suec. Rex, contra rebelles Nobiles Polonos, eorumque subditos promulgari jussit, de dato Marienburg, 1 & 8. Maji s. v. 1656. *in fol.* & *in quarto.* pl. 1.

På *Tyska*, hos Londorp, T. VII. p. 1141.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

4546. Anatomia binorum Sueciæ Regis Universalium, d. I & VIII. Maji huj. anni, Mariæburgi publicatorum, peracta. *in quarto.* 1656. pl. 1.

På *Tyska*, 1657. *in quarto.* 2 $\frac{1}{2}$ a.

4547. Literæ Responsoriæ Benedicti Tranquilli ad Consiliarium quendam Electoralem. *in quarto.* pp. 8.

Skrifvit til Sweriges faveur, samt tillika utgifvit på Tyska, 1656. *in 4:o.* 1 a.

4548. Extract af H. K. M. til Swerige Skrifvelse til — Rijks-Cantzleren, sub dat. Pocosch, d. 4. Maji s. v. 1656. Skrifvelse utur Thorn til Riks-Cantzleren, d. 28. Maji. *in quarto.* $\frac{1}{2}$ a.

4549. Relation aus dem Polnischen Lager unter Koscian, betreffend den verlauff zwischen den Polnischen und Schwedischen Völckern, sub dat. 20. Maji 1656. *in quarto.*

4550. Copiæ, 1. Schreibens K. M. zu Schweden an Burgermeistere, Rath &c. der Stadt Dantzig: — 2. des Hertz. zu Croy Schreiben: — 3. Antwort Schreiben der dreien Ordnungen der Stadt Dantzig an die K. M. zu Schweden: — 4. Antwort Burgerm. und Rath — an den Her-

Hertzog zu Croy &c. *in* 4:o. (Stetin) Rheten Witwe (1656.) 30. sid. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

Londorp, T. VII. p. 1142. Tillika trykte på Latin, 1656. *in* 4:o.

4551. Literæ Caroli Gustavi ad Romanor. Imperatorem, quibus eum, Regem Poloniæ injurias injuriis cumulando Sueciæque tot irritis sua culpa Tractatibus ludibrio expositis ansam cruentissimo bello dedisse & adhucdum a serio pacis studio alienissimum esse docet; dat. d. 24. Jun. 1656.

Londorp, T. VII. p. 1153. Lünig, T. I. p. 638. Tienar til Swar på Keysarens Bref, af d. 16. Nov. 1655. se hårofvanföre n. 4522.

4552. Literæ Regni Daniæ Senatorum ad Regni Sueciæ Senatores, de Urbe Gedanensi, Hafn. d. 5. Jul. 1656. cum Senator. Regni Sueciæ ad Senatores Regni Daniæ Responso. d. Holmiæ d. 1 Aug. 1656.

Lünig, T. I. p. 658. och jemte flere Staden Dantzig rörande Handlingar, hos Londorp, T. VII. *ad annum* 1656.

4553. Des Graffen von Ostrorog vor den Magistrat zu Dantzig gehaltene Oration: Wohlgemeintes Bedencken eines aufricht. Patrioten der Stadt Dantzig, über

die

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf. die — durch den Gr. von Oſtrorog-gethanen Propoſition. *in 4:o.* 1656. 1 a.

Detta Tal är ochſå trykt på Latin: åtſkillige Skrifter däremot, uppräknar Hoppius, *de Script. Hiſt. Polon.* §. XXXVII.

4554. Relation von dem Entſatz des Hauſes Tycokczyn, in Podolachien, vom $\frac{3}{13}$ Julii 1656. *in quarto.*

4555. Chur-Brandenb. Schreiben an die General-Staten, worin die urſachen der Conjunction mit den Schwediſchen Waffen entdecket werden, vom 4. Jul. 1656. *in quarto.*

4556. Copiæ Literarum Elect. Brandeb. ad Joh. Caſimirum R. P. una cum hujus & Andr. de Leſno, Archiep. Gneſn. Reſponſoriis, ratione ſecesſionis ad partes Suecicas. *in quarto.* 1656.

Lünig, T. I. p. 648. På *Tyſka,* 1656. *in 4:o.* och hos Londorp, T. VII. p. 1157.

4557. Discurſus Hiſt. Polit. Jurid. qua juſtitia, quo armorum jure, exorto inter Sueciæ & Poloniæ Reges bello, Ser. Elect. Brandenburgicus caſtra Regis Sueciæ ſecutus fuerit.

"Autorem ſe profitetur *Jac. Andr.* CRUSIUS, "*Tract. de eminenti dominio Princ.* C. 4. n. 15. "in

"in fine." Placcius, *Theatr. Anonymor.* p. 236. n. 984. (a.) Hoppius, *de Script. Hist. Polon.* §. XXXVI.

4558. Brief pertinentelyk verhaalende de effective Conjunctie van den Kon. van Sweden met den KuerVorst van Brandenburg, mitsgaders de Omstandichheden van het schrickelyk gevehrt tusschen deselfde ende de Polen, vorgevallen d. 28. 29. 30. Julii 1656 — waervan de Victorie gebleven is by de voors. Protestantse Princen, geschreven nyt Warsau. *in quarto*, s'Gravenhage, by Adr. Vlacq. 1656. pp. 11.

4559. Bericht aus Warschau, wie es mit den Kriegs actionen beyder Arméen auf Polnischer und Schwedischer seiten abgelauffen, d. 28 u. 29. Julii 1656. *in quarto.*

4560. Letzte, noch gründlichere, ausführlichere, aus dem Kôn. Schwed. Feldtlager eingelangte Relation, was zwischen I. K. M. zu Schweden und I. Chf. Durchl. zu Brandenburg, eines theils, und dem Kônige und der Republique in Polen, andern theils, in einer dreytágigen und blutigen Schlacht, bey dem Stádtlein Praga, gegen Warschau über, — d. 18. 19. 20. Ju-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Julii a. 1656. ſich zugetragen &c. *in 4:o.* 1656. 2 a.

4561. Egentlig och omſtändig Relation, huru H. K. M. til Swerige och H. C. D. til Brandenb. hafva ſlagit hela Polniſka Machten, under then Poln. Konungen Joh. Caſimir, efter tre dagars fechtande — theslikeſt huru Reſidentz Staden Warſchau — åter igen år worden beſåt. *in quarto.* 1656. 1 a.

4562. Copior af tvenne Bref utur Thorn, d. 5. Aug. innehållandes thet emellan Bugk och Weichſelſtrömen, på then 19 Jul. föregångne Nederlaget på Pålniſka Machten under K. Caſimir, ſåſom och om then therpå följande Intagning af Reſidentz Staden Warſchau, och hvad eljeſt i Pryſſen ſig ſynnerligit tildraget. *in quarto.* 1656. ½ a.

Denſamma, på Tyſka. *in 4:o.* ½ a.

4563. Formular wie in den Kirchen des Königl. Preuſſens die Danckſagung für die durch den König von Schweden und Churf. von Brandenb. wieder den König von Pohlen, d. 28. 29. 30. Jul. erhaltene victorie verrichtet und abgeleſen worden. *in quarto.* 1656.

En Skådepenning, ſom Churf. af Brandenb. låtit

låtit slå öfver denna Segren, år afritad och beskrefven uti J. C. C. Oelrichs *Erldut. Chur. Brandenb. Münzcabinet* n. 10. 11.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

4564. Vindiciæ Polonæ, seu Responsio ad Literas Universales Caroli Gustavi, d. 28. Jul. 1656. Varsaviæ publicatas, autore A. O. (*Andr.* OLZOWSKI) *in 4:o.* 1656.

Omtr. bakom Lucæ de Gabriis *Injustitia armor. Suecicor &c.* se hår ofvanföre n. 4503. Konungens Universal medföljer, tilsam. 61. sid.

4565. Beschreibung was sich nach Eroberung Warschau zugetragen. *in 4:o.* 1656.

4566. Relation von der Eroberung Lublin. *in quarto.* 1656.

4567. Relation auf was weise der Graf Königsmarck von der Dantziger Reide gefangen genommen, und eingebracht worden, nebst der Lista aller Gefangenen, so wohl des Schiffes, als der Schütte. *in quarto.* 1656.

4568. Lista der Schwediscen Gefangenen, so vom 22. Febr. biss ult. Sept. (1656.) in Dantzig eingebracht worden. *in quarto.* 1656.

4569. Extraord. Zeitung welchergestalt der König von Polen die Stadt Kanitz annoch belagert halte, wie denn auch von

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf. von dem See—Gefechte zwischen den Graf Königsmarck und der Dantziger Soldatesca. *in quarto.* 1656.

Et Bref från Cromwel til Magistraten i Dantzig, angående Gr. Königsmark, skrifvit in Aprili 1657. låses hos Lünig, T. I. p. 724.

4570. Gründliche und warhaftige Relation von der Belagerung der Königl. Stadt Riga in Liefland, wie — selbige von — dem Moscoviter, d. 22. Aug. a 1656. angefangen, und d. 5. Oct. wieder aufgehoben; auch was wehrender zeit denckwürdiges fürgegangen; ingl. wie viel Granaten und Feuer-Kugeln aus Mörschern ungefehr eingeworffen, und Canon-Schüsse hinaus geschehen, auch wie grausamb und barbarisch die Moscoviter mit den armen Leuten zu lande verfahren, — mit angehångter Lista der Schwedischen Regimenter so die Belagerung souteniret, sampt einer Designation der Moscovitischen Generals Personen nahmen, und wie starck die drey Arméen, womit sie vor Riga, Dorpt und in Ingermanland gestanden, ungefehr gewesen. *in quarto.* Riga, Schröder. 1657. 10 a.

4571. Kurtze Beschreibung, wie und welchergestalt die Stadt Riga in Liefland, von dem Groß-Fürsten aus der Moscau Ale-

Alexei Michailowitz, wieder den hiebevor mit I. K. M. Guſt. Adolpho — getroffenen ewigen Frieden — vergeblich belägert und hart beſchosſen worden &c. *in quarto.* 1657. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

År ett Utdrag af näſtföregående Relation; medföljer: "Verzeichniſs der Sprengkugeln und "Granaten, welche zeit währender Belägerung "— eingeworffen worden" &c. hvilken Förtekning ockſå är trykt i Riga, hos Schröder, 1656. *in* 4:o.

4572. Verisſima Relatio de atroci obſesſione Rigæ a Moſcho d. 19. Aug. a. 1656. fruſta tentari cœptæ, tandemque d. 5. Oct. feliciter liberatæ. *in* 4:o. Rigæ. 1657.

J. J. Phragmenii *Riga Literata*, pl. a. 4.

4573. Extract eines Schreiben aus Riga, vom $\frac{8}{18}$ Oct. 1656. *in quarto.*

4574. Das vom Moſkovitiſchen Zaar Alexei Michaelewitz, am nähern, mit mehr als 100,000. Mann hart belägert geweſen, und durch Gottes ſonderbaren beyſtand erhaltene Riga — beſchrieben von *Ernſt.* MÜLLERN, jetzo Pfarrern zu Gieſen, wo es druckte Ant. Utz, im Jahr 1662. *in fol.* 24 ſid.

År ſkrifven på Vers. Författaren, död 1681. hade förut varit Svenſk Fältpräſt.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

4575. Oratio de liberatione Urbis Rigæ ab gravissima illa Moscovitarum obsidione, quæ contigit a. 1656. atque a die 20. Aug. ad d. 5. Sept. (Octob.) ejusd. anni duravit, habita a *Daniele* CLOCOVIO, V. Cal. Jun. 1693. *in quarto*, Dorpati, Brendeken (1693.) pp. 20.

4576. Soteria Rigensia, sive Panegyrici duo, quos inclutæ Livonor. metropoli, Rigæ, & de soluta feliciter obsidione Moschorum durissima, & de recepta salutariter pace cum iisdem, dulcissima, pro undique obstricto pietatis fervore, cum nonnullis civibus, gratulaturus, ex voto olim concinnavit, modo edit *Joh.* HORNICEUS, Scholæ Rig. Rect. *in oct.* Rigæ, Bessemesser, 1665. pl. 8.

Författaren, sedermera Prof. vid Gymnasium i Reval, afled 1686. se Phragmenii *Riga Liter.*

4577. Relation von der Victorie die der General Gonsiewski wieder die Schwedischen und Churfürstl. Völcker, d. 8. Oct. 1656. erhalten. *in quarto.*

4578. Continuation des Successes des General Gonsiewski, nebst der Eroberung des Schlosses und der Stadt-Lancicez. *in quarto.* 1656.

4579. Novi stratagematis circa ejicien-

ciendum ex arce Landcoronensi præsidium Sueticum, ejusque Gubernatorem vivum capiendum, ingeniose inventi, historice descripta narratio. Anno 1660. Superior. permissu. *in quarto.* Cracov. in officina Typogr. Vid. & hæred. Fr. Cazary.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

4580. Königl. Schwedische proponirte Præliminar Puncta, ehe zur Haupt-Friedens-Handlung geschritten werde. *in quarto.* 1656.

4581. Animorum in Europa & vicina Asia motus de Suecici belli motu in Polonia. *in 4:o.* Gryphisw. 1656. pp. 62.

På en annan Uplaga står: "Upsaliæ recusi & "aucti. Auctoritate Superiorum." 1656. *in 4:o.* pp. 75. Innehåller mera än förra Uplagan; men är icke trykt i Upsala, utan i Tyskland.

Tyska Öfversätningen har fådt följande Titul: "Sonderliche und wunderliche Gedancken "welche sich die vornehmsten Potentaten und "Herrschaften in Europa und in dem be-"nachbarten Asien, über den Schwed. Kriege in "Pohlen gemacht haben." &c. 1657. *in quarto.* 20 a.

Författaren är *Joh.* FRISCHMAN, K. i Frankrike Råd och Resident i Strasburg, död 1681. Alla denna Mannens Skrifter, änskönt af en besynnerlig smak, och i sinom tid flera gånger omtrykte, räknas ibland sällsynte Böcker; se

B. III. C. 3. Vogt, *Catal. Libr. rar.* p. 290. S. Engel, *Bibl. ſelectiſſ.* Bernæ 1743. *in* 8:o. P. I. p. 63.

Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

4582. Cauſæ Regum heri & hodie inter ſe belligerantium, Galliæ & Hiſpaniæ, Sueciæ & Poloniæ expoſitæ & expenſæ ad Juris & Status rationem: Chriſtiano Orbi, cum figuris æneis inſcriptæ. *in quarto.* 1656. pp. 218.

En annan Uplaga har jag til hands, i alt öfrigit lik den föregående, undantagandes at på Titulbladet ſtår - - - - *inſcriptæ a* J. F. C. R. *munerario* Guilhelmo Serlino, med årtal 1657. Är ockſå *Joh.* Frrschmans Arbete.

4583. *Lucii* Apronii Obſervationes Magnatum Europæ. Inventa quæ novitate conſtant ſectatores laudatoresque facile inveniunt. *Tacit.* Ann. 11. c. 4. *in quarto.* 1656. pl. 3.

Öfverſatt på Tyſka: "Lucii Apronii Römiſch. "Ritters, Denckſprüche jetziger fürnehmſten Po-"tentaten und Herrn in Europa &c. anno Da "es eIn ſeLtzaMes ſchleChtes aVsſehen hatte." *in quarto.* 4 a.

4584. Literæ, una cum Protocollo Commisſarior. Plenipotent. Regis Poloniæ, ſuper Tractatu, qui Mediatoribus S. Cæs. Maj. Ferdinandi III. Legatis, Alegretti ab Alegrettis & Joh. Theod. de Lorbach, cum Moſchorum Czari Commisſariis Pleni-

nipot. habitus & conclusus est Vilnæ in M. D. Lithuaniæ, d. 3. Novemb. a. 1656. interceptæ a milite Suecico, & e Polonico in Latinum idioma translatæ. *in quarto*, f. l. v. a. 2 a.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

Om denna Underhandling läs Pufendorf *de reb. a Car. Gust. gest.* L. III. §. 56. p. 190.

Polska Commissariernes Bref är dat. den 8. Jan. 1657.

4585. Particular Skrifvelser utur Bütow, Dantzigk, Graudentz och Elbing. a. 1657. (Jan. 3 — 10) *in quarto.* ½ a.

4586. Abdruck eines von dem Statischen Ambassad. von Benningen an die — Gen. Staten abgelassenes Schreiben, und darauf eines guten Freundes beygefügte — Antwort, aus dem Holländ. übergesetzet. *in quarto.* 1656. 1 a.

4587. Literæ Lubomirskii ad Georg. Ragoczium, Princ. Transilvaniæ, cui bellum in Polonos decretum dissuadet. *in quarto.* 1657.

Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. I. p. 708. På Latin och Tyska, 1657. *in 4:o.* Är dat d. 27. Jan. 1657.

4588. Extract utur then Polniske Fäldtherrens — Georg. Lubomirsky, til

E. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

then Swenſka — Commendanten uti Cracow afgångne Skrifvelſe. Dat. — d. 10. Febr. 1657. *in quarto.* ½ a.

Är ockſå trykt på Tyſka, jemte Swaret, 1657. *in 4:o.* 1 a.

4589. Literæ ad R. M. Sueciæ a Georg. Ragoczio, Princ. Tranſilvaniæ, a. 27 Febr. ad 13 Mart. (1657) ſcriptæ.

Londorp, T. VIII. p. 23. På Tyſka, 1657. *in 4:o.* Brefven äro ſkrifne ſedan Ragoczi gådt in i Polen.

4590. *Actorum & Geſtorum Sueco-Polonicorum Semeſtrale;* das iſt: Halb-Jährige Erzehl- und Darſtellung aller im jüngſten von I. K. M. zu Schweden in das Königreich Polen fürgenommenen Feldzug, vom Herbſt deſs 1655 biſs Oſtern 1656. fürgenommener und verrichteter Handlungen, gewechſelter Scrifften und anderer Begebenheiten &c. *in 4:o.* 1657.

Actorum & Geſtorum Sueco Polonicorum Semeſtrale ſecundum; das iſt: Halb-Jährige Erzehl- und Darſtellung aller in dem von I. K. M. zu Schweden in das Königreich Pohlen fürgenommenen Feldzug, in dem nechſt-verwichenen 1656. Jahr fürgegangener Handlungen, gewech-

ſel-

ſeltener Schriften *pro & contra*, und anderer Begebenheiten. *in quarto.* 1657. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Guſtaf.

År af en Samling af vid paſs 70 Skrifter och Handlingar, ifrån Krigets början 1655 intil Febr. månads ſlut 1657 ſom alleſammans varit förut ſerſkilt trykte: de äro här ofvanföre, på ſina ſtällen, efter dag och datum, anförde.

4591. Des Polniſchen Krieges-Heers Manifeſt wieder Schweden, gegeben in Zombrow, d. Mart. 1657. *in 4:o.* 1 a.

Londorp, T. VIII. p. 20.

4592. Literæ a S. R. I. Elector. Princip. ac Statuum Legatis ad Regem Sueciæ, e Diæta Francofurt. exaratæ, a quo, ut mediationis curam a Cæſarea Majeſtate utrique parti oblatam amplecti haud gravetur contendunt: dat. d. 23.Mart.1657.

Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. I. p. 719. Samma dag låt ockſå Riks-Conventet afgå Bref til K. Joh. Caſimir, förmanandes honom til fred, ſamt at afhålla ſit Folk ifrån at ſtröfva på Tyſka Rikets Grentzor. Idem, *ibid.* p. 721.

4593. *Ambroſii* Mellilambii Send-Schreiben an einem vornehmen Cavallier, betreffend die Schwediſche und Polniſche Waffen &c. *in quarto.* 1657.

Omtr. ſ. å. *in 12:o.* Författaren är D. *Balth.* Schuppius, Svenſk Legations-Präſt vid Freds-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

Underhandlingarne i Münster och Osnabrügge, sedermera Pastor i Hamburg, död 1661. Uti Frankfurt. Uplagan af dess Tyska Skrifter 1719. *in 8:o.* står detta Sändebref, under n. VII. p. 360.

Om Schuppius handlar utförligen Jo. Mollerus, *Cimbr. Liter.* T. II. p. 790. förebråendes honom, at han varit Swerige för mycket tilgifven.

4594. Oratio Panegyrica — Carolo Gustavo Augusto in Gymnasio — quod Wiburgi Carelior. est, dicta a *Bartholo* LACMANNO, Eloq. ibid. Lect. ord. d. 12. Mart. 1657. *in fol.* Aboæ, Hansonius. pl. 9 ½.

4595. Memorial hvar efter Kongl. Maj. til Swerig naadigst vil, at hans Hoff-raad, Secreterer af Staten, saa oc Assessor udi General Commercii Collegio, Edel oc Welb. P. J. Coyet — Ridder, sig udi sin Commission til Swerig haffver at rette och regulere. Giffuit udi Hoffvid — Qwarteret i Krzamin, ved Bugen, d. 27. Apr. a. 1657. Kioebenh. P. Morsings Efterlefverske. 1660. *in 4:o* 2 ½ a.

4596. Copia af en interciperat Skrifvelse til Stanisl. Kucborscium, *Terræ Bresleeensis Vexilliferum*, utur thet Latinske Språket uppå Tyska transfererat, och numera förswenskat. *in quarto.* tr. d. 23. Maji 1657. ½ a.

4597.

4597. Ståndernes Beflut, fom af Geftrike, Helfinge, Medelpad, Ångermanland, Jemtland och Herredalen förfamlade woro vid Mötet i Hudwikswald, d. 7. Maji 1657. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiftoria. C.Guftaf.

Stiernman, *RD. Befl. Bih.* p. 339. Åfven därftädes, p. 343. läfes Ständernes Beflut af Storförftendömet Finland, famt åtfkillige andre Lån, angående Bevilningen i Manfkap och penningar, til Krigets fortfättande.

4598. Relation von der zwifchen I. K. M. Liefländifchen Armée, unter conduite des Gen. Maj. Fridr. von Löwen, und der Mufcovitifchen macht unter commando des — Szaremietow, beym Städtlein Walck, d. 9. Jun. 1657. vorgegangenen haupt Rencontre und anfeiten I. K. M. erhaltenen herrlichen Victoria. *in 4:o.* 1657. ½ a.

4599. Någre particular Skrifvelfer utur Liefland, Lübeck, Halmftad och Götheborg. tr. in aug. 1657. *in quarto.* ½ a.

4600. Memoriale (Gedenck Zettel) acerbi proelii Disfavienfis inter Civitatem Dantifcanam & militem Suecicum & Brandenb. commisfi d. 2. Sept. 1657. *in 4:o.*

År fkrifven på Tyfka, fäger Hoppius, *de Script. Hift. Pol.* §. XXXVII.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf. 4601. Panegyricus — pro successu armorum felici — Caroli Gust. cum expeditionem in Poloniam, plurimis adactus injuriis, a. 1655. justissimæ patriæ defensioni suscepisset, Arosiæ, in frequentia Synodali, d. 6. Sept. a. 1657. dictus ab *Andr.* BRODINO. *in quarto*, Arosiæ, Lauringer. 1658. pl. 4 ½.

4602. Copia eines Sendschreibens, darinn die Frage erörtert wird, ob Evangel. Stände der Augsp. Conf. zugethan, in hoffnung die Religion zu befördern, von ihrem Herrn abfallen, oder ihm alle hülffe versagen sollen. Daraus erscheinet, ob die Dantziger recht und christlich daran gethan, dass sie ihrem Herrn und Könige Joh. Casimiro in jetzigem Kriege wieder den Kön. in Schweden bisshero beygestanden. *in quarto*. 1657. 6 a.

4603. Schwedische Religions Kappe, in einem Politischen Gespräch über newliches in Elbing publicirtes Mandat und darauf eingeführtes neues Kirchen Regiment, vorgestellet und abgezogen durch *Warnefried* EHRENSTERN. *in 4:o*. 1657. 2. a.

4604. Accords Puncten, welche zwischen I. K. M. zu Pohlen und der zu Hungarn und Böheimb K. M. Geheimen

men und Kriegs Rath, Gen. Feld-Marschal, — Melch. Graffen zu Hatzfeld und Gleichen, eines, dann der K. M. zu Schweden — Gen. Major und Gouverneur der Stadt und Schlosses Crakow — Paul Würtzen, — andern theils — wegen evacuirung der Stadt und Schlosses Crakow, sampt den Caszimir — verglichen, — geschlossen, und getroffen worden. *in quarto.* 1657. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

Underteknade d. $\frac{14}{24}$ Aug. 1657.

4605. Copia Literarum cujusdam magnæ dignationis Poloni, D. Przmisky, ad fratrem suum, D. C. Przimsky, Castellanum Culmensem, in quibus, amore patriæ suæ ductus explicat quid sentiat de Tractatu Polonor. cum Austriacis. *in 4:o.* pp. 11.

Är dat. *Gustrini*, d. - - - Aug. 1657.

4606. Königl. Maj. in Ungarn und Böhmen Bericht warumb Dieselbe der Cron Pohlen ihre Völcker zu hülffe geschickt. *in quarto.* 1657. $\frac{1}{2}$ a.

4607. Ursach warumb die K. M. zu Hungarn und Boheimb verursachet worden, dero Völcker ins Königreich Pohlen, dem König und bedrängtem Land zu hülffe zu schicken. Wieder der Schweden austreuen, als ob disseits wieder den Frie-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf. Friedenschluss gehandelt worden wåre. *in quarto.* 1658. 4 a.

4608. Resurrectio Poloniæ auxilio aquilæ. *in quarto.* 1658.

Stenstyl.

4609. Epistola cujusdam primariæ nobilitatis Poloni ad cognatum suum illustrisf. Dn. N. N. Palatinum N. N. Regni Poloniæ Senatorem. *in quarto.* 1658. pl. 2.

Brefvet år skrifvit i Warschau, d. 12. Dec. 1657. och föreställes deruti med lifliga fårgor den fara och olägenhet hvaruti Polen råkat, sedan Österrikiska Tropparne dår inkommit.

Hit hörer också följande Skrift: "Copia eines aus Schlesien, an einen guten Freund in Preussen ergangenen vertrauten Schreiben." 1657 *in 4:o.* 1 ½ a. Brefvet år dat. d. $\frac{28\ \text{Aug.}}{7\ \text{Sept.}}$ 1657.

4610. Querelæ universi Cleri in majori Polonia & Dioecesi Posnaniensi super barbara Austriaci militis insolentia in Ordinem Ecclesiasticum & Christi patrimonium exercita, ad S. R. M. Hung. & Bohem. directæ & scriptæ Posnaniæ, d. 22. Jan. 1658. *in quarto.* pp. 4.

Londorp, T. VIII. p. 223.

4611. Polnisches Triumph-Lied, als der

der Schweden König aus Polen nach Pommern marchiren muste. *in 4:o.* 1657. ½ a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

4612. Königl. Dänisches Manifest wegen ankündigung des Krieges an die Cron Schweden, vom 1 Jun. 1657. *in 4:o.* 1 a.

Londorp, T. VIII. p. 62. På Holländska, s'Gravenh. 1657. *in 4:o.* 1 a.

4613. *Jus Feciale armatæ Daniæ.* Nebenst kurtzen Entwurff vieler hocherheblichen Bewegnusen dadurch die zu Dennemark — Norwegen — Kön. Maj. hochgenöthiget worden König Carl Gustaven und der Cron Schweden, nach zugefügten, unerträglichen Beschwerden, und von ihnen zerschlagener Güte, offenbare fehde zu waser und lande, durch dero Herold gebürlich anzukündigen, und alle nachbarliche Freundschaft aufzuheben, *in 4:o.* Kopenh. Morsing. 1657. 1 ¾ a.

Londorp, T. VIII. p. 64.

Tillika utgifvit på Latin. *in 4:o.* 2 a.

Besynnerligit, at man i Roskildska Freds-Tractaten varit angelägen om att stipulera, Art. 26. at detta Manifest *skulle igen afskaffas, och icke mer uplagdt, eller försäldt blifva.*

4614. Belli a Serenisf. Principe Friderico III. Daniæ, Norwegiæ &c. Rege, ad-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf. adversus Serenisf. Princ. Carolum Gustavum Svediæ &c. Regem suscepti, causæ manifestæ. *in quarto.* Hafniæ, Morsing. 1658. pl. 7½.

Var året tilförene trykt på *Danska*, samt tillika på *Tyska*: "Manifest aus was erhebli-"chen Ursachen" &c. Copenh. 1657. *in 4:o.* 8 a. tre serskilta Uplagor, och hos Londorp, T. VIII. p. 68.

Denna Skrift, jemte den näst föregående tilägnas den bekanta *Theodor.* REINKING, Canceler, först i Bremen och sedermera i Glückstadt, se Pufendorf, *Hist. Caroli Gust.* L. IV. §. 69. p. 329. hvarest ochså följande Anmärkning läses: "Ea scripta Belgæ pro solita sibi dicacitate æque "jejuna quam Suecicum in Polonos Manifestum "jactabant, cavillati etiam fictum vocabulum *Ca-"sparis Doll* adpositum, quod lingua Teutoni-"ca vesanum notat.

4615. En Patriots Erindring om Aarsagen til Krigen. *in 4:o.* Kioebenh. 1657.

Bibl. Hersleb. p. 478.

4616. Ausführlicher und gründlicher Bericht, von denen hiebevor durch die Schweden verübten unterschleiffen und handgreifflichen defraudationen Ihro Kön. Maj. zu Dännemark Norvegen Zollgerechtigkeit im Öresund belangend. Welcher als eine Erleuterung des Öresundischen Zoll-

Zollwesens, dem a. 1657. getrucktem Manifest kan beygefüget werden. *in 4:o.* Kopenhafen, Morsings Witwe. 1659. 12. a.

4617. Responsio ad dua Scripta Danica, quorum alterum sub titulo Juris Fecialis armatæ Daniæ, alterum sub nomine Manifesti, exiit. *in quarto*, Gryphisw. Vidua J. Jegeri. 1657. 26½ a.

Omtr. "Francof. impensis Wilh. Serlini", 1658. *in 4:o.* också öfversatt på *Tyska:* "Be-"antwort - und Wiederlegung zweyer Dänischen "Schriften" &c. Greiffswald, Reuman, 1657. *in 4:o.* 19 ark.

År upsatt af *Eduard* Ehrensten: se Stiernman, *Anonymor.* Cent. II. p. 31. eller af Vice Præsid. i Wismarska Tribunalet, *Dav.* Mevius, som Aug. du Balthasar berättar: *Monum. æternæ memor. Dav. Mevii* &c. Wismar. 1771. *in 4:o.* p. 95.

4618. Discours (Erste en Tweede) oover het Deensche Manifest en den aengevangenen Oorloch van den Coninck van Dennemarcken teegens den Coninck van Sweden. *in quarto*, Rotterdam, by Jan Pieterz. 1657.

4619. Copia dreier Schreiben, welche von einem Schwedischen Minister aus Holland, an den König von Schweden ausge-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf. gefertiget, in Dännemarken aber intercipiret worden: aus Holländischer Sprache übersetzet. *in quarto.* 1657. 1 a.

Brefven äro utaf H. Appelbom, skrifvne i början af Junii Månad 1657. De gofvo anledning til en alfvarsam explication, hvarom Pufendorf kan läsas, *Hist. Car. Gust.* L. IV. §. 93. *seq.*

4620. Declaratio, qua Ordinum Generalium injuria Residenti Appelbomio illata vindicatur, in modum Responsi ad Literas dictor. Ordinum. *in quarto.* Amstelod. 1657.

4620. (a.) MSC. Kongl. Maj:s Instruction, hvarefter des Feldt-Marskalk, Gr. Gust. Otto Stenbock, vid sin Ankomst til Sverige, hafver sig at regulera och rätta: dat. Thorn, d. 22. Jun. 1657.

Hos K. Bibl. Gjörwell. Angår i synnerhet Defensions Anstalterne i Sverige.

4621. Ein Holländisch Pratgen von dem jetzigen Kriege zwischen den beyden Nordischen Königreichen, von Peter Jansson, einem Kaufman zu Amsterdam, und Magister Peer, einem berufenen Feldprediger: gehalten am IV. Sontag nach Trinitat. a. 1657. *in quarto.* 1657.

Omtr. s. å. item 1659. *in 12:o.* och ibland För-

Författarens, D. *Balth.* SCHUPPII, Tyſka Skrifter, Frf. 1719. *in 8:o.* n. VIII. p. 380. B. III. C. 3. Sveriges Allmänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4622. T' Sammenſpraek (Erſte en Tweede) tusſchen en Hollander en en Deen, over deeſe tegenwoordige tydtz gelegentheyt. *in quarto.* Leyden, van der Pars, 1657. 3 ½ a.

Tillika trykte på *Tyſka*, förſt i Leyden, 1657. *in 4:o.* 3 ½ a. ſedermera i Tyſkland, ſ. å. *in 4:o.* 3 a.

4623. Boni civis ad fidos Patriæ cives fidelis admonitio, de juſtitia & necesſitate conjunctionis Danicæ clasſis navalis cum ſocia illuſtrium Belgarum clasſe in portu Gedanenſi, nec non de conjungendis armorum & animorum ſtudiis contra pacis & regnorum perturbatores. *in 4:o.* Hafniæ, Morſing. 1657. pl. 7½.

Denna Skrift ſkall ock vara trykt på Danſka. På Tyſka har den ſådt Titul af: "Eines treumeinenden Patrioten treu-hertzige Erinnerung" &c. Köpenh. 1657. *in 4:o.* 8 a. Författaren år Danſka Råds-herren *Gunde* ROSENKRANTZ: ſe Alb. Bartholinus *de Script. Danor.* p. 50. och T. Hofman, *Portraits Hiſtor. des Hom. ill. de Danem.* P. IV. p. 29.

4624. Literæ Regis Sueciæ ad Electorem Moguntinum, de controverſiis in-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

ter Suam & Regis Daniæ Majestatem, Stetini, d. 7. Julii scriptæ. *in 4:o.* 1657.

Londorp, T. VIII. p. 141. Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. I. p. 730. På *Tyska* är detta Bref tvenne gånger öfversatt och serskilt trykt 1657. *in 4:o.* Det finnes också på *Holländska.*

4625. Kurtze, jedoch warhaftige Relation was unter — Herrn Andreas Billen — General Commando und Conduict, durch die ihro untergebene Armée im Hertzogthum Bremen bisshero vorgenommen und verrichtet worden. *in quarto.* Kopenh. Morsing. 1657. 1 a.

4626. Uebergebung der Festung Bremer Föhrde an I. K. M. von Dennemarcken und Norwegen. *in quarto*, Kopenh. Morsing. (1657.) ½ a.

4627. Continuation was weiter im Hertzogthum Bremen fürgelauffen. *in 4:o*, Kopenh. Morsing. (1657.) ½ a.

4628. Kort en particulier Verhael van't geene in't Vorstendom Bremen is gepasseert, seidert dat de Luyt. Generael Wrangel aldaer is gekoomen. *in 4:o.* 1657.

Corn. a Beughem, *Bibliogr. Hist. Chronol.* p. 613.

4629. Robert Douglas Öpne Bref til de Herrar och Män som Norrske Qvarteren besittia. *in quarto.* ½ a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

Det är trykt utan Titulblad, och dat. af Fält-Lägret d. 18 Jul. 1657.

4630. Warhaftige Relation was zwischen den Königl. Dänischen und den Schwedischen ist fürgefallen bey Lauholm. *in 4:o*, Kopenh. Morsing. 1657. ½ a.

4631. Relation und Bericht dessen so unter Ihro Hochgräfl. Gnaden, des Herrn Reichs-Truchsessen, Graf Peter Brahen, dapfern und glüchlichen Anführung, im Kriegswesen wieder Dennemarck, auf Schwedischer seiten vorgeloffen, seit der zeit der Dänische Herold mit dem Fehde-Brieff angekommen. *in 4:o*, 1657. 2 a.

Är också trykt på Swenska: se Tituln hos Höppener, p. 104.

4632. Träfning vid Genewads Bro i Halland, under Riks-Drotsens, H. E. Gr. Pehr Brahes anförande mot the Danska, d. 13. Aug. 1657. Teknat af E. D.

Charta på et ark, utan tvifvel af *Er. Dahlberg.*

4633. Extract af en Skrifvelse, dat. Mariacker i Jutland, d. 11. Sept. 1657. *in quarto.* ½ a.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

År trykt i Götheborg, och handlar om Swenska Wapnens lyckeliga framgång.

4634. Sanferdig Relation om den Treffen som er foregangen i Oester-Sœn, imellem den Danske Floode, 24. Orlog-Skibe sterck, oc den Swenske, som bestod af 34. Orlog-Skibe, imellem Bornholm oc Jasmund. *in quarto.* Kioebenh. Morsing. 1657. ½ a.

4635. Vidimirte Copey eines Schwedischen intercipirten Schreibens aus Wismar, an den Kriegs-Commissarius Frey nacher Flensburg abgegeben, worinnen nachdenckliche den Schwedischen Estat concernirende Sachen enthalten. *in quarto,* Kopenh. Morsing (1657) ½ a.

Brefvet är skrifvit af Daniel Bengtson Uttermarck, och dat. d. 27. Sept. 1657.

4636. Extract Schreibens aus dem Königl. Dännimärkischen Feldlager in Halland, vom 5 Oct. a. 1657. *in quarto,* Kopenh. Morsing. (1657.) ½ a.

Tillika utgifvit på Danska, *ibid. in 4:o.* 1 a.

4637. Extract Skrifvelse af Medelfard, d. 8 Oct. 1657. *in quarto.* ½ a.

4638. Extract Skrifvelse fra Aggers-Huus-Leen, d. 10 Oct. om hvis som ær pas-

pasferit imellem H:r Ifver Krabbe oc General Stenbuck. *in quarto.* ½ a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gust.af.

4639. Extract Skriffvelfe af Warberig, d. 12 Oct. a. 1657. *in quarto*, Kioebenh. Morfing. ½ a.

4640. Relation huruledes then ftarcke Fåftningen Fredrichs-Udde, år aff wår aldranad. Konungs Armée föröfrat, under conduicte af — Hans Grefl. Excell. Carl Guft. Wrangels, med ftormande hand lyckeligen inbekommit, then 24 Oct. 1657. *in quarto.* 1 a.

En confus Titul: på *Tyfka* är denna Relation trykt f. å. *in 4:o.* 1 a. Jämnför Berättelfen, fom ftår uti "J. N. Wilse, Fulftændig "Beſkrifvelfe af Stapel-Staden Fridericia, Kioe-"benh. 1767. *in 8:o.* p. 97 — 106.

4641. Extract Schreibens, darinnen alles begriffen, was gefangen, geblieben, an Stücken und Munition überkommen, als d. 24. Oct. a. 1657. die Stadt und — Schantze Friedrichs-Öde, durch einen General Sturm von den Kön. Schwedifchen &c. ift erobert worden. *in 4:o.* 1657. 1¾ a.

Ockfå trykt på Swenfka, 1657. *in 4:o.* 1 a.

4642. Schreiben an Ihro Kön. Maj. in Dännemarck vom Nieder-Sächfifchen

 Crays,

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

Crays, vom 13. Oct. 1657. nebst dem AntwortSchreiben I. K. M. in Dännemarck, vom 20 Nov. 1657. *in quarto.* 1 a.

4643. Apollinis Vaticinium ad Cæsarem, Imperium & Fœd. Belgium, pro Dania. *in quarto.* pl. 1.

4644. Paridis Judicium super Apollinis Vaticinium ad Imperatorem, Imperium & Foed. Belgium, pro Suecia. *in quarto.* pl. 1.

Omtr. tillika med näst föregående Skrift, *in quarto.* 1 ½ a.

4645. Falsche Schwedische Anklage dass Ferdinand III. und Leopold den Münsterschen Frieden gebrochen. *in 4:o.* 1658.

Biblioth. Feuerlin. P. II. p. 53.

4646. Responsio ad Literas veteris amici, qua Austriacis attributæ laudes & criminationes in Suecos jactæ breviter expenduntur. *in quarto*, Eleutheropoli 1658. pp. 64.

4647. *Germaniæ perturbatæ & restauratæ, sive* unpartheyischer wohlmeinender *Theologo-Politicorum Discursuum* völlige Erzehlung, von auffnehmen und abgang des Christenthums: sonderlich von dem Zustand des Römischen Reichs, von Käy-

Kåyser Constantino Magno biss auf Carolum Magnum, und ferner, von Carolo Magno, durch jede zeiten, biss an und durch den letzten Teutschen Krieg, darein sich auch Frankreich gemenget, biss er sich a. 1648. geendet, aber etwas newes ausgeworffen, und biss in dies Jahr 1658. würcket. Durch *Sigism.* FREYBERGERN, *Historico-Politicum.* Auf ein newes übersehen, mit Allegaten und Zusatz verbessert und vermehrt. VI. Theile. *in quarto.* Frft. am Mayn, bey J. G. Schönwetters Erben. 1658. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

Uti *Bibl. Hist. Struvio-Buder.* T. I. p. 959. anföras allenast sem Delar; men rätteligen säges: "non adeo magni est momenti, a multis "quidem laudata Sigism. Freybergeri *Germania* "*perturbata & restaurata*, patrio stilo exposi-"ta"; som likvål, deruti mycket förekommer, rörande Swenska sakerne, har jag trodt mig icke böra gå den aldeles förbi.

4648. *Sedes & Origo Belli Dano Suecici.* Dat is warachtige ende onpartydige Beschryvinge der Noordtsche Koninckryken Denemarken, Sweden ende Noorwegen, daer in, door de bygaende noyt in druck gegeven Caerte, wordt aengeweesen, deese Landts Grensen en Situatien, mit een Verhael van de Oorsaken der voorgaende en teegenwoordige

 Oor-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

Oorlogen. Afgedeelt in XII. Capittelen, en met groote vlyt door een Liefhebber, voor alle curieuse tesamen gestelt van I. G. K. *in quarto*, Amsterd. voor den Autheur. 1658. pp. 41.

På *Tyska* år denna Tractat, samma år, tvenne gånger uplagd, först i Amsterdam, hos Betkins, *in 4:o.* 46. sid. och sedermera i Frfr. ockſå *in 4:o.* 71. sid. Vid senare Uplagan finnes ingen Charta.

4649. Europæ jetziger Zustand, abgebildet durch *Justum* KNÜPPELHARDT *in 4:o.* 1658.

4650. *Consilium Rationis Status:* oder geheimer trewlicher Rathschlag under den himmlischen Influentz Göttern, über jetzigen Zustand in Europa, aus den alten Reichs-Protocollen, und andern verübten Actis publicis. *Præterita futura pandent.* Mercuriopoli, 1658. *in 4:o.* pp. 24.

4651. Mercurii Europæi de Pace Septentrionali divinatio, sive de instantibus, Polonos inter ac Suecos & partes utrinque adhærentes, Tractatibus pacis Dialogus. *in quarto.* 1658. pl. 2.

År ockſå trykt på *Tyska*, 1659. *in 4:o.*

4652. Relation welchergestalt die Insul Fühnen durch I. K. M. zu Schweden Waf-

Waffen emportiret worden, am 30. Jan. 1658. *in quarto.* B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

4653. Medaille auf K. Carl Gustavs in Schweden passirung des gefrohren Belts a. 1658.

J. D. Köhler, *Hist. Müntz-Belust.* 1731. p. 161 — 168. jämnför p. 436.

4654. Poëma in — Suecorum Regis Caroli Gustavi transitum Maris Balthici, d. 7. Febr. 1658.

Författaren är Kongl. Danska Etats Rådet Luxdorph: Poëmen erhölt priset i Kongl. Sw. Witterhets Academiens Sammankomst. d. 24. Jul. 1754. och är trykt i bemälte Academies Handlingar. 1 Del. p. 71 — 78.

4655. Konung Carl Gustafs Tog öfver Bält. 1658. *in 4:o.* 1½ ark.

Omtr. uti "Witterhets Arbeten, utgifne af et "Samhälle i Stockholm." 2. Upl. 1759. *in 8:o.* T. 1. p. 1 — 17.

Första Uplagan är på den, under namn af *Herdinnan i Norden*, bekanta Fru H. C. Nordenflychts föranstaltande, tryckt i Tyskland, förmodeligen i Göttingen. Meningen var at låta Allmänheten förstå, att detta Poëme ägt mera rättighet till det af K. Sv. Witterh. Academien utsatte priset, än det som en Utlänning och Latinsk Skald hade författat.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

4656. Relation öfver thet som sigh uti K. M:s Expedition på Fyen och Seeland tildragit hafver, ifrån thet H. K. M. afreeste ifrån Wismar, then 5. Jan. til thess H. K. M. kom heem til Götheborg, then 23 Martii år 1658. *in quarto*, Götheborg, 1658. 2½ a.

Omtr. i Stockh. s. å. *in 4:o.* 3½ a.

4657. Några korta Relationer om Befåstningernes Bahuus och Christianopels öfverlefvererande; huruledes och på hvad sätt thermed tilgångit år. *in quarto.* (Götheb.) 1658. 1 a.

4657. (a.) Kon. Carl Gustafs Handbref til Præsid. Bioerneclou; dat. Roskild, d. 2 Mart. 1658.

Uti *Sthms. Magazin*, 1780. Dec. p. 757 — 759. Kon. uptäcker Orsakerne, som föranlåtit honom at sluta Fred med Danmark.

4658. Gratulatio Panegyrica, qua — Carol. Gustavum — victoriosum, pacis reducem, publice salutavit & allocutus est — *Matth. Maximil.* a Parasin. *in fol.* pl. 4.

4659. Panegyricum metrum, quo — Carolo Gustavo — post sancitam cum Danis pacificationem, omnibus exoptatam — gratulabatur *Joan.* Onkelus. *in fol.* Holm. Meurer (1658.) pl. 6.

4660.

4660. *Epicinia*, ou Chant de Triomphe ſur les Victoires de Charles Guſtave, Roy de Suede. *in quarto.* Jouxte la Copie, imprimée à Paris. 1658. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

4661. Cum Carolus Guſtavus — ab Ordinibus Regni Gothoburgi congregatis — 23 Martii a. 1658. excipiebatur, ſubjectisſimæ gratulationis ergo Holmiæ modulabatur *Nic.* J. SALANUS. (Carm. Gr. Lat.) *in quarto.* Holm. Meurer. 1658. pl. 2.

4662. MSC. Kort Relation om förloppet af Kongl. Maj:s Actioner och Conſilier, ſå ock des Fienders förehafvande, ifrån Febr. månad i föregångne 1657. år, intil högſtbem. Kongl. Maj. år med wålfärd och lycka, genom Danmarck hem i Swerige, til Götheborg ankommen.

Upſatt i Götheb. d. 8 Apr. 1658. af *Edv.* P. EHRENSTEN. Förvaras i Friherrl. Rålambſka Bibliotheket.

4663. Autentijke Copye van een Brief geſchreven uyt Landeskron op Schonen, d. $\frac{9}{19}$ Maji 1658. rakende der Sweden pretenſie op't Eyland Ween, gelegen in den Oriſont. *in quarto*, s'Gravenh. 1658.

Corn a Beughem, *Bibl. Hiſt. Chronol.* p. 614.

4664. Andr. Olſzowski, Legati Pol. Propoſitiones ad Electorem Moguntinum ob

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

ob debellatum a Suecis Poloniæ Regnum, factæ d. 18 Maji 1658. *in quarto.*

De äro också trykte på Tyska.

4665. Oratio votiva & valedictoria, qua — Carol. Gustavum — Gothoburgo in Germaniam abeuntem prosequutus est a. 1658. d. 5. Jun. M. M. a PARASIN. *in fol.* Malmogiæ, Hantschenius. pl. 8.

4666. Några sanfärdige Berättelser, angående Trundhems Gräntze-skilnader, huruledes the Swenske och Danske Commissarier sig theröfver hafva förlijkt och altsammans bracht uti richtighet, a. 1658. tr. d. 9. Jul. *in quarto.* ½ a.

4667. Bericht was mit denen Churf. Brandenb. Gesandten, so an I. K. M. zu Schweden geschickt, zu Flensburg, und nach dero abreise ergangen. Samt Copeyen einiger Schreiben und Documenten, woraus S. Chf. Durchl. zu Brandenburg Vorhaben wieder die Kön. Maj. zu Schweden erhellet. *in quarto.* A. Stetin, 1658. 9. a.

Omtr. utan Ställets namn, 1658. *in 4:o* 10½ a. och hos Londorp, T. VIII. p. 336.

4667. (a.) Relation veritable de ce qui s'est passée au Voyage que le Baron de Sverin & le S:r Weymann ont fait de la part

part de l'Electeur de Brandebourg auprès du Roi de Suede. *in 4:o.* Paris. 1658. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

Biblioth. Acad. Gryphiswald. T. II. p. 724. Torde vara en Öfversättning af näst föregående Skrift.

4668. Provisioneel Tegen-Bericht van de Heere Copes, Resident van syne Keurv. Doorl. van Brandenb. overgegeven aen de H. Staten General d. 22 Julii 1658. tegen de Memoria van de Heere Appelbom Resid. van S. K. M. van Sweden overgegeven aen de H. St. Gen. d. 18 Jul. 1658. raekende het refuseren van Audientie by S. K. M. *contra jus gentium*, gedaen aen de Ambassadeurs van S. Keurv. Doorl. tot Flensburgh, mitsgaders een Brief van S. Keurv. Doorl. aen S. K. Maj. geschr. d. 12. Nov. 1657. *in quarto.* 8. s.

4669. Tegen-Bericht op het geschrift ende gheannexeerde stucken, by den Heere Copes — ingegeven d. 22. Jul. 1658. *in quarto.* 1 a.

Innefattar Resid. Appelboms Svar på nästföregående Memorial m. m.

4670. Expositio causarum, quibus S. R. M. Sueciæ bellum a Rege Regnoque Daniæ sibi illatum etiam post pacem Roschildiæ initam, continuare coacta fuit. *in 4:o,* Holmiæ, typis Cæsarianis. 1658.

Sielf-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

Sielfva Berättelsen består af 142. och Bilagorne af 172. sid. en lång Förtekning på Tryckfelen oberäknad.

Skriften är icke upsatt af Ed. Ehrenstien, som Mollerus föregifver, *Isagoge ad Hist. Cherson. Cimbr.* p. 149. utan af Stats-Rådet *Petr. Jul.* COYET: se Stiernman, *Anonymor.* Cent. II. p. 31. Bilagorne innehålla de så väl under Fredsnegotiationen, som efteråt, å ömse sidor, våxlade Bref och Handlingar, alt intil Julii månad 1658.

Hufvud Skriften läses hos Londorp, T. VIII. p. 390.

På *Swenska* är hon trykt med Titul: "Grun-"deligh Underrättelse om the rättmätige Skääl "och wichtige orsaker, utaf hvilka H. K. M. "wardt nödgat, att sedan som then Rothskildska "Freden var gjord och uprättad, icke thesmin-"dre åter continuera och fortsätta samma Krijg" &c. Götheb. Grefve, 1658. *in 4:o.* 17½ a. De flesle Bilagor, som finnas i thet Latinska Exemplaret äro här utelämnade.

En *Tysk* Öfversätning är af trycket utkommen 1659. *in 4:o.*

Likaledes en *Engelsk*, London, Wood, 1659. *in 4:o.*

4671. Vera narratio causarum quæ Suam Majestatem Suediæ cogunt bellum continuare cum Danis. *in 4:o.* (1658.) pl. 5½.

4672. Kort Extract af the hufvud Orsa-

ſaker ſom Kongl. Maj:t oomgångeligen beweckt och necesſiterat hafva, at iklåda ſig å nyo Wapnen emot Danmark. *in 4:o.* Götheb. Grefve, 1658. 1 a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Omtr. i Stockh. hos Keyſer.

4673. Wahr und gewisſenhafterUnterricht, dadurch die *Expoſitio* und Erörterung der Urſachen warumb der Krieg wieder I. K. M. zu Dånnemarck — vom König in Schweden nach dem Roſchildiſchen Frieden noch weiter ſoll fortgeſetzet ſein, ans ihren eignen, bloſs allein zu deſto ſtårckerem beweiſs gebrauchten worten, Beylagen und bewährteſten Schwediſchen Autoren, gründlich wiederleget, und die weltkundige reine Unſchuld I. K. M. und der Cron Dånnemarck gegen ſolche mit zurückgeſetzter Warheit und Gewisſen angeführte Låſterung und unerfindliche Ausſlagen gehalten, und der ehrbaren Welt klårlich vor augen geſtellet worden. 2. Corinth. 13. &c. *in quarto*, Kopenh. Morſings Witwe, d. 6 Jul. 1659. pp. 82.

4674. Tela Suecici Aranei leviter & vane injuſtitiæ armorum Suecicorum prætexta, quæ defendit Liber cui Titulus eſt: *Expoſitio cauſarum, quibus S. R. M. S. bellum a Rege Regnoque Daniæ ſibi illatum,*

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf. *tum, etiam poſt pacem Roſchildiæ initam continuare coacta fuit* &c. S. R. M. Daniæ jusſu a fideli ac bono patriæ cive deſcripta. *in quarto*, Hafniæ, lit. Viduæ P. Morſingii. 1660.

Beſtår af 326. och 174. ſid. Odenſeeiſke Fördraget af d. 25. Mart. 1579. tvenne långa liſtor på tryckfel m. m. oberäknade.

Författaren är *Gunde* ROSENKRANTZ, Danm. Rik. Råd; ſe A. Bartholin. *de Script Dan.* p. 50. och T. Hofman, *Portraits Hiſtor.* &c. T. IV. p. 29.

4674. (a.) Lettre eſcrite à Mons. Coyet, Conſeiller de la Cour de Sa Majeſté de Suede touchant l'Expoſition qu'il a faite des Cauſes, qui ont pousſé cette meſme Sa Majeſté de Suede à porter la guerre de nouveau dedans le Dannemarck. *in quarto*. 10 a.

Utan årtal, Stållets eller Boktryckarens namn: år underteknat af en *Des Portes*, förmodeligen en Pſeudonymus.

4675. Diſcurs, eller Samtale imellem tvende Perſoner, offver nerværende Krig och Svenſkens ulovlige Offverfald, ſaa vel ſom deris loeſe oc ogrundede Argumenter, med hvilcke ſaadan uchriſtelig Gierning beſmyckes: en huer til opliuſſning ſom icke ret kiender de Svenſke, der hoes

hoes alle erlige Inbyggere, ſom elſker deris Konge oc Fåderne-land, til Opmuntring, velmeent publiceret oc fôreſtillet *in quarto.* Kioebenh. 4 ½ a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

4676. Warhaftiger Bericht und Abtruck des an Schwed. ſeiten, wieder aller Vôlcker Rechte, auch mittels ausgegebener Kônigl. Hand und Siegel verſprochene Trewe und Glauben gegen I. K. M. in Dennem. und dero Reiche und Lande, auch vornehmlich gegen das Kônigl. Fürſtenthum Holſtein, als eine unſtreitige Provintz des H. Rôm. Reichs, gantz unverſchuldeter weiſe verübte ohnverantwortliche Ruptur und Friedensbruch. *in quarto,* Glückſtadt, 1658. 4 a.

4677. Copia Schreibens des Kônigl. Schwed. Gen. Auditeurs, H:r. Valent. Muſculi von Mauſen, an den Kônigl. Dännemårk. Feldmarſchallen, H:r. Eberſtein. *in quarto.* 1658. 1 a.

Tienar til Wederlåggning af åtſkillige i nåſtföregående Skrift införde ogrundade berättelſer.

4678. Einfåltige Gedancken über die zwey Fragen: 1. Ob die zwiſchen Schweden und Dånnemark ſeid des jüngſt zu Rothſchild — geſchlosſenen, aber nicht vollzogenen Friedens, wieder angegange-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf. ne feindseligkeit, für einen gantz neuen Krieg, oder vielmehr eine continuation des vorigen, und wer für den eigentlichen Anfänger desselben zu halten sey? 2. Welcher theil an nicht vollziehung obged. Rothschild. Friedens schuldig sey? Gedr. nach dem Hamb. exemplar. *in quarto.* 1659. 2 a.

På *Swenska:* "Enfaldige Tankar öfver the "twenne Frågor" &c. Stockh. Keyser, tr. d. 8. Mart. 1659. *in 4:o.* 2 a.

4679. Copia Schreibens aus Franckf. an der Oder, vom 5. Aug. 1658. *in quarto.* 1 a.

4680. Epistola amici ad amicum de causis renascentium dissidiorum Sueco Danicorum, scripta Hamburgi, d. 11 Aug. a. 1658. *in quarto.* pp. 10.

Är också trykt på *Tyska*, samt på *Swenska*, under d. 9. Nov. 1658. 1 ½ a. *in 4:o.*

4681. Responsio ab amico ad Epistolam amici de causis renascentium dissidiorum Danico-Suecicorum, Hamb. d. 11. Aug. 1658. scriptam &c. *in quarto.*

På *Tyska:* "Antwort eines guten Freundes "auf das von seinem guten Freund — an ihn "abgegebenen Schreibens. Welche von dem "autore selbsten aus dem Lateinischen mit fleiss "in

"in Teutſch übergeſetzet, und eine oder ande- "re im Latein befindliche errata corrigiret: — "auch — vermehret und verbeſſert. Cic. L. I. "Offic." Erfurt, 1659. *in 4:o.* pp. 55.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

År å Danſka ſidan utgifvit; och dat. Erfurt, d. 28. Sept. 1658.

4681. (a.) Några Berättelſer om. Kgl. Maj:s til Sverige och thes medhafvande Armées Öfverkomſt utur Holſten til Seeland, i Danmark, uti Auguſti månad A. 1658. *in quarto.* 1 a.

4682. Bericht aus Copenhagen, wie es mit dem am 23 Aug. 1658. vorgangenen Auſsfall wieder die Schweden, zu waſſer und lande abgelauffen. *in 4:o.* 1 a.

4683. Extract von zweyen unterſchiedlichen Schreiben aus dem Schwed. Hauptquartier Otterlöö vor Copenhagen d. $\frac{16}{26}$. Aug. 1658. worinnen zweyer Kön. Dännemärk. Reichs Råthen Vortrag, und I. K. M. zu Schweden darauf ergebene Antwort enthalten iſt. *in 4:o.* 1 a.

4683. (a.) MSC. En kort Thildragelſe og Erindrings, huis ſom er pasſerit ved H. K. M. af Danmarck og H. M. udi Suerrige, anlangendis den Infalld her udi Siellandt d. 8. Aug. 1658. ſom aff woris Legater og Commisſarier war ditſendt til

 be-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

bemelte Carolus, hvad der videre er proponeret og forhandelet udi adschellige Discours og Sambtalle. *Item*, Kioebenhaffns Storm &c.

Ibland Handskrifterne, *Biblioth. Langebekiana*, p. 551.

4684. Copia der Kön. Dännemärck. zu der Holsteinischen Regirung bestalter LandRåthe, Cantzlers &c. Schreibens, de dato Glückstadt d. 12. Aug. von dem Schwed. seite gebrochenen Frieden, und dass dannenhero die Róm. Kåys. Maj. nicht unbillig umb hülffe und rettung aller unterthån. angeflehet worden. *in quarto.* 1658. 1 a.

4685. S. R. M. Sueciæ binæ Literæ, priores ad S. R. Maj:m Christianiss. & posteriores ad Gen. Ordines Fœderati Belgii, continentes causas expeditionis in Zelandiam, contra Regem Daniæ. *in 4:o.* pl. 1.

Londorp, T. VIII. p. 423. Brefven åro underteknade d. 21. Aug. 1658. och det senare särskilt omtr. i Köpenh. 1658. *in 4:o.* 1 a.

4686. Epistola — Caroli Gustavi ad — Ordines Foed. Belgii de rumpendo cum Danis fœdere, recensita & illustrata. *in 4:o.* 1658. 2 ¾. a.

Uti Noterne vederlägges Konungens Bref af d. 21. Aug.

4687.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

4687. Några nyja Aviser ifrån åtskillige Lands-Orter. Tr. d. 1 Sept. 1658. *in quarto.* ½ a.

4688. Accords punchter, som emellan — H:r Carl Gust. Wrangels Excell. på then ena, och then Danske Gouverneuren, H:r Christof. Bilde, — på then andra sidan, på Slottet Chroneburg, om thes öfverlefverering, åre then 6. Sept. 1658. slutne och förafskedade. *in 4:o.* Götheb. Grefve. 1658. ½ a.

Tillika trykte på Tyska, s. å. *in 4:o.*

4688. (a.) Abdruck zweier Patenten, deren eins im nahmen I. K. M. zu Dännemarck — Norwegen, am 7 Sept. 1658. publiciret; worin der gantzen Welt der Schwedische Friedensbruch kund gethan, und alle in dero Reichen, Fürstenthümern und Landen in Schwed. Kriegs-diensten — begriffenen Landsassen — anbefohlen wird aus Schwedischen Diensten zu treten. Das andere, von I. Chf. Durchl. zu Brandenb. anzeigend die Ursachen, so die Röm. Kayserl. Maj. und I. Chf. Durchl. bewogen, mit dero Kriegs-heer in Holstein zu rücken. *in 4:o.* Kopenh. 1658. 2 a.

Senare Patentet år dat. Wittenberg, i Meklenburg, d. 17. Sept. 1658.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4689. Copia eines Schwediſchen Beantwortungs Schreiben, dat. Hamb. d. 9. Sept. 1658. woraus zu ſehen, wie die Kön. Schwed. Maj. S. Chf. Durchl. zu Brandenburg tractiret. *in 4:o.* 1658.

4690. Relation om Wolmars och Rimneborgs Eröfrande, huru thermed egenteligen år tilgångit. *in quarto.* (Stockh.) tr. d. 10. Sept. 1658. 1 a.

4691. Perſpicua, actorum ſcriptorumque prototyporum fide fulta, Narratio, qua quæ poſt factam Roeſkildiæ XXVI. Febr. hoc anno MDCLVIII. inter Sereniſs. Principes, Daniæ — Norvegiæ &c. Regem, & Regem Suediæ &c. pacem, in conſecutis paulo poſt Havnienſibus Tractatibus inter Commisſarios Danicos, & Legatos Suedicos, ut & alibi acta ſint exponitur: manifeſtum toti orbi reddens, Suedos pace, tractatibusque illis ruptis, nulla belli denunciatione præcedente, nullo vel in ſpeciem jure, Regiam Sedem Havniam & Caſtellum Cronenburgum, mari atque terra, ejusd. anni d. IX. Aug. obſidere incepisſe. *in quarto*, Havniæ e typogr. Morſingiano. 1658. pp. 72.

På *Danſka:* "Kaart oc ſanfaerdig Beretning" &c. Kioebenh. 1658. *in 4:o.* 8 a.

På

På *Tyska:* "Kurtzer aus den Actis und Pro- "tocollen gezogener warhaftiger Bericht &c. "aus dem Dänischen ins Teutsche übersetzet." Kopenh. bey P. Morsings Witibe, 1658. *in quarto.* pp. 56. twänne särskilta Uplagor. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

På *Holländska:* "Kort Bericht getrocken uyt "de Acten ende Protocollen &c. uyt het Hoog- "duyts overghesét." 1658. *in 4:o.* pp. 32.

Latinen är daterad d. 20. *Oct.* Tyska Öfversättningen *in Sept.* och den Holländska, d. 23. *Aug.* 1658. Orsaken til desse skiljaktigheter kan jag icke inse.

4692. Königl. Schwedisches, an den Feldm. Douglas abgefertigtes Schreiben, sampt einem mit eigener hand demselben Schreiben adnectirten Post-scripto, welches unter andern in einem nach Riga gehendem, und zu Kopenhagen aufgebrachtem Schiffe gefunden. In Schwed. Sprache geschrieben, und aus derselben Lateinisch und Teutsch gemacht. *in quarto*, Kopenh. 1658. 1 a.

4693. Uebergesetzter Schwedischer Brieff an den König vom Schweden, durch dessen Reichs-Rath, Christer Bonde geschrieben, — aus welchem unter andern klärlich zu lesen, wie und warumb die Schweden trachten den gantzen Osthandel von Amsterdam, und von andern Orten, ja da möglich, aus Holland selbsten,

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

an fremde Örter hinweg zu ziehen, zum schaden und verderb der eingesessenen von Holland und West-Friesland, wie auch vorberegter Stadt Amsterdam. *in quarto.* Gedr. in Seeland den Holländern zur warnung, am $\frac{16}{26}$. Oct. 1658. 1 a.

Tillika utgifvit på Holländska. *in 4:o.* 1 a.

4694. Eigentlicher, und den original gleichlautender Abdruck, Schreibens, von einem vornehmen, Kön. Dännemark. Ministro, an einen confidenten Freund in Kopenhagen abgelassen, sub dato Grafen-Hage d. $\frac{27}{17}$. Sept. 1658. *in quarto.* $\frac{1}{2}$ a.

Angår Holländske Flottans affändande.

4694. (a.) General Staternas Bref til Kongen af Danmark, at deres Flode ær affendt: d. 26. Sept. 1658. *in quarto.*

Bibl. Hersleb. p. 479.

4695. Några sanfärdige Berättelser om thet Danske wåsendet; huruledes the wåra hafva bestormat Öön Amack vid Köpenhampn, thensamma intagit, och hvad som eljest thersammastådes föreluppit och passerat år. A. 1658. tr. d. 16. Oct. *in quarto.* Stockh. $\frac{1}{2}$ a.

4696. Relation was nach einschiffung der Völcker zum Kiel, mit der Königlichen

chen und Holländischen Flotte vorgegangen. *in quarto.* ½ a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

4697. Warhafte Relation von der vom Schwedischen Reichs-Admiral über die Holländer im Sunde, d. 29 Oct. 1658. erfochtenen Victorie. *in quarto.* 1658.

4698. Extract Schreibens aus Copenhagen, vom 29. Oct. 1658. des abends umb 10 Uhr. *in quarto.*

4699. Sanfärdige Berättelser om thet Siöslaget emellan den Kongl. Swenske och Holländiske Örlogz-Flottan uti Sundet, och hvad sig therhos tildragit hafver: tr. d. 6. Nov. 1658. *in 4:o*, Stockh. 1 a.

4700. En kort Relation, huruledes Combatten emellan H. K. M:s til Swerige och then Holländska Örlogz-Flottan är aflupen uti Öresund, then 29 Oct. 1658. Såsom och en Lista uppå Capitenernes och Skeppens Namn af thenna Holländska Flottan, jempte thes montering &c. *in quarto.* 1 a.

4701. Tapferer und blutiger Sehstreit, so ohnlengst im Sunde des Fahrwassers zwischen der Kön. Schwedischen und Herrn Staten von Holland mächtigen Schiffs-Flotten fürgegangen &c. *in 4:o*, 1658. ½ a.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf. 4702. Ausführliche Relation des hefftigen See-streits zwischen I. K. M. von Schweden und der Holländischen Schifs-Flotte, aufhebung der Belagerung von Copenhagen &c. vom 29 Oct. biss d. 1. Nov. 1658. *in quarto.*

4703. Extract Schreibens aus Cronenburg vom 5. Nov. 1658. *in quarto.*

4704. Antwort und Bericht, worin die recht gründliche beschaffenheit des zwischen — der Herrn Stat. Gen. in den Vereinigt. freyen Niederl. und der Kön. Schwedischen Kriegs-Flotten am $\frac{29.\ Oct.}{8.\ Nov.}$ jüngsthin im Sunde vorgefallenen harten Seetreffens, samt dem weitern erfolg, mit bestand der Warheit referiret wird. Zuwieder allerhand für die Schwedische parthey, an verschiedenen Örtern in Teutschland, ausgesprengten, unwarhaften Relationen und Advisen, sonderlich aber eines also titulirten: *Extract Schreibens aus Cronenburg*, d. d. d. 5 Nov. a. 1658. &c. Gedr. 1658. d. $\frac{18}{28}$ Dec. *in* 4:o. 4½ a.

Densamma, på Holländska: Öfversättning *in quarto.* 5½ a.

4705. Admiral Opdams Brief vom 9 Nov. 1658. *in quarto.*

4706.

4706. Neue und sehr seltzame Relation aus Copenhagen, vom 21. Nov. (1658.) wegen Versenckung des Landscronischen Seehafen; was vor und nach der zeit sich hiebey, und auf Seland begeben und zugetragen. *in 4:o.* 1658. ½ a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

4707. Extract Schreibens aus Cronenburg, vom 25. Nov. die Senckung vor Landscron betreffend. *in 4:o.* (1658) ½ a.

4708. Zwey Memorial. vom Hrrn. Ambassadd. d. Kön. in Franckreich und d. Protect. in Engel. beyde an die Herr. Gen. Staten, d. Nordisch. Krieg betreffend. d. 30. Nov. St. n. 1658. *in 4:o.* ½ a.

4709. Reconciliation der biss dato noch immer, und an das neue 1659. Jahr hinan, wieder sich unter einander streitenden Relationen und Zeitungen &c. *in quarto.* Rostock. 1659.

4710. Förbud at intet bruka någon handel och Correspondance med de Danska och deras Adhærenter. Dat. Landscrona, d. 19 Nov. 1658.

v. Stiernman, *Saml. af Comm. Stadg.* T. II. p. 885.

4711. Speculum fidei Danicæ & perfidiæ Suecicæ, quod Statibus Imp. Roma-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiftoria. C.Guftaf.

mani Sociisque noftris in communi periculo intuendum proponitur, anno quo ProVIDeant sVperI VeXantI fCeptra SVVeonI.
DIgna fVeonIna trIftIa qVæqVe fIDe. (1659.) *in quarto.*

På *Tyfka:* "Spiegel Dänifcher Treue und "Schwedifcher Untrew, welcher den Ständen "des Heil. Röm. Reichs und unfern Allürten, "in diefer algemeinen Gefahr zu befchauen für-"gehalten wird." 1659. *in 4:o.* 18. a.

En Smådefkrift: Författaren är *Gunde* Rosenkrantz; fe A. Bartholin. *de Script. Dan.* p. 50. och T. Hofman, *Portraits Hiftor.* &c. P. IV. p. 29.

4712. Model derer Commisfionen, fo denenjenigen Schiffern und Capitaynen die zur See auf des Königs in Dennemarck und der Vereinigt. Niederlande Unterthanen zu capern und zu ftreiffen fich angeben, vom Könige in Schweden durch Hand und Siegel bekräftiget, ausgereichet werden. *in quarto.* ½ a.

Omtr. i Köpenhamn, under en något förändrad Titul.

4713. Lettre efcrite à S. M. le Roy de Suede, touchant ces dernieres guerres de Pologne & de Dannemarc. *in quarto,* Co-

Copenhaguen, jouxte la Copie imprimée à Paris. pp. 18. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

På *Tyska:* "Sendschreiben an den König von "Schweden, betreffend die letzten Kriege mit "der Cron Polen und Dennemarck." 1659. *in 4:o.*

År en Smådeskrift, underteknat af en *De la Garde*, som utan tvifvel år et fingerat namn.

4713. (a.) Copie d'une Lettre qu'un homme de qualité en France a escrite à Sa Majesté le Roi de Suede, touchant l' estat présent de ses affaires. Conformement à l'original. *in quarto.* 2 a.

Utan datum, ställets, eller Boktryckarens namn; men troligen utgifvit i Köpenhamn, underteknat år det af en *Du Montnoir*, äfven et fingerat namn. Om jag icke bedrager mig, har detta Bref flutit ur samma penna, som det under n. 4674 (a.) jämte det under näst föregående numer; och år Författarens affigt att visa, att Kon. Carl Gustaf ingen hielp, hvarken af England eller Frankrike, hade at förvänta.

4714. En sanfärdigh Relation om Tronthems Belågringh, och hvad therjempte ifrån then 1 Sept. 1658. intil then 11 Dec. *ej. an.* sigh tildragit och begifvit hafver, jempte Accords puncterne, som på Swenska sidan, af Clas Stiernsköldh, och på Danska, af Gen. Majoren Rechwin

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf. win åro flutne wordne. Tr. (i Stockh.) d. 12. Febr. 1659. *in quarto*. 1 a.

4715. Accords punckten — wegen Evacuation des hohen Ertz-Stifts, Ambts und Stadt Truntheimb, geschlossen d. 11. Dec. 1658. *in quarto*. Copenh. 1659. 1 a.

4716. Några nyja Aviser ifrån åtskillige Lands-Orter, samt några Extract Skrifvelser om thet Danska Wåsendet: tr. d. 1 Dec. 1658. *in quarto*. 2 a.

4717. Wiedererlangung der Insul Bornholm: d. 22. Dec. 1658. *in quarto*.

Bibl. Hersleb. p. 479.

4717. (a.) MSC. *Jens* Koefods Relation, hvorledes Bornholm fra de Svenske blev erobret 1658.

Biblioth. Langebekiana. p. 570.

Det wäsenteligaste ur denna Relation läses hoss Hollberg, och hoss Thurah, *Beskrifvelse over Bornholm*, Kioebenh. 1756. *in 4:o.* p. 238. följ.

4718. Några nyja Aviser från åtskillige Landz-Orter: tr. 30. Dec. 1658. *in quarto*. 1 a.

4719. Schwedisches Piket Spiel. *in quarto*. 1658. 1 a.

4720. Dänisches Piket Spiel. *in 4:o.* 1658. 1 a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

Skrifter för Corps de Gardet.

4721. Der Schwedische Viel-Frass, oder Rossomalza, nebenst dem Lapländischen Doctor, einem jeglichen ehrlichen Biederman zum abscheu und warnung vor dergleichen inficirenden Kranckheit, wohlmeinend vorgestellet. *in 4:o.* 1658. pp. 28.

En grof Smädeskrift. Utgifvaren nämner icke, at första stycket, neml. *Der Schwed. Viel-Frass*, redan år 1644. varit trykt på Holländska: se n. 4170.

4722. Extract Schreibens aus Riga vom 2 Oct. 1658. in welchem die Ursachen so Ihro Excell. H:r Gen. Feld-Marschall Graff Douglas, sich des Hertzogen von Curland zu versichern angetriben, beygeführet worden. *in 4:o.* 1658. 1 a.

4723. Ausführlicher und warhaftiger Bericht von Eroberung des Schlosses Mietau, und gefangennehmung des Hertzogen. *in quarto.* 1658.

4724. Warhafter Bericht von des Hertzogs von Curland gefänglicher Wegführung nach Riga. *in quarto.* 1658.

4725. Copie zveyer Schreiben, das ei-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf. eine des Hertzogs, aus Curland, das andere aus Mietau, d. 10. Nov. 1658. *in 4:o.*

4726. Relation der Schwedischen Proceduren in Curland. *in quarto.* 1658.

4727. Ursachen wodurch eigentlich die Königl. Maj. zu Schweden bewogen worden den Hertzog von Curland aus seinem Fürstenthumb hinweg, in Verwahrung zu ziehen. *in 4:o.* (1659.) 8½ a.

Londorp, T. VIII. p. 482. Författaren är Kongl. Secret. *Christian* (icke *Joh.*) Habæus: se Schefferi *Suec. Liter.* p. 304. och V. Placcii *Theatr. Anonymor.* p. 454.

4728. Causæ quibus S. R. M. Sueciæ mota, Celsiss. Curlandiæ Ducem in custodiam abstraxit. Ex originali Germanico in Latinum versæ, cum Præfatione Interpret. ad Ill. atque Excellentiss. D. Jac. Aug. Thuanum, Comit. de Meslay &c. Reg. Chr. ad Fœder. Belg. Ord. Legatum. *in quarto*, s. l. v. a. pp. 34. except. Præfat. folior. 5.

Är en Öfversättning af nästföregående Skrift, författad af Stats-Rådet, *Petrus Jul.* Coyet: se Stiernman, *Anonymor.* Cent. II. p. 32. Företalet handlar om Orsakerne til Kriget emellan Sverige och Polen.

4729. Defensio Ducis Curlandiæ Suecorum calumniis opposita. *in 4:o.* 1659.

4730.

4730. Kurtze, aber doch gründliche Wiederlegung der auf Schwedischer seiten, vor wenig monaten ausgestreueten Ursachen, warumb der verstorbene Schwedische König Carol. Gustavus, den Hertzog in Curland ungewarnter dinge, und wieder geschlossene Neutralitæt überfallen, und nebst seiner Familien gefänglich annehmen, hinweg führen, und die armen Unterthanen barbarisch tractiren und berauben lassen. *in quarto.* 1660. 2 ½ a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

Londorp, T. VIII. p. 492. Är ockſå trykt på Latin: "Refutatio emissarum pro parte Sue-"cica Causarum" &c. Gadebusch, *Livländ. Bibl.* II. Th. p. 151.

4731. Schwedische Trew und Glaube, oder ausführliche Deduction, — darinnen — vor augen gestellet werden die gar unverantwortliche proceduren, so von den Schweden, insonderheit vom Feldt-Marsch. R. Douglassen an dem — Hertzog Jacobo — zu Curland, — wieder Königl. Hand und Siegel, ihrer eigenen Generalitæt mit hohen Eydtschwüren bekräftigte, so münd — als schriftliche Assecurationes, im Jahr 1658. verübet, und in summa Schwedische parole beobachtet und gehalten worden. *in 4:o.* 1660. 4. a.

På *Latin:* "Fides Suecica, seu plenaria De-"ductio, qua processus a Suecis adversus Du-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

"cem Curlandiæ institutus, omnibus ob oculos "ponitur" &c. *in quarto*. 1660.

Ansågs såsom en Småde-Skrift emot Swerige.

4732. Veritas nuda & simplex *in 4:o*. Wismar. 1659. pl. 2 ½.

År skrifven på Tyska. Auctoren försvarar Hertigens af Curland arresterande; och frikallar Hert. af Holstein från åtskillige honom, uti en i Hamburg trykt Skrift, gjorde tilvitelser.

4733. Des H:n Graff Douglas Citations Patent an den ausgetretenen Curländischen Adel: dat Mietau, d. 14. Dec. 1658.

Londorp, T. VIII. p. 368.

4734. MSC. Kon. Carl Gustafs och Gr. Pehr Brahes växlade Bref, ifrån d. 26 Aug. 1654. til d. 7. Dec. 1658.

En vacker Afskrift, lemnad til Ant. Archivum år 1756. af Joh. Arendt Gillman i Carlscrona, förvaras i bem. Archivo, I. Vol. *in fol.*

4735. Några sanfärdige Berättelser om thet tryårige Stilleståndet emellan H. K. M. til Swerige och then Muskovitiske Czaren. Jemte flere andra om thet Littowske och Churländske våsende. Samt hufvudorsakerne hvarföre H:r FeldtM. Douglasses Grefl. Excell. hafver Befästningen Mitow occuperat, och Hertigen samt

ſamt Hertiginnan af Churland tilfånga bortfört: tr. d. 26. Jan. 1659. *in 4:o.* 1 a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

4736. Kurtze, jedoch eigendliche Relation, wie es zu Stralſunde in Vor-Pommern, mit dem am tage Cornelii gehaltenen Schwediſchen Triumph — und Danck-Feſt über die herrl. Victoriam contra die Holländer zur See, und — des Hertzogen zu Curland F. Gn. daher gangen. Woraus zu erſehen, wie alles wiederwärtig geweſen, und faſt das gantze Spiel lächerlich und kurtzweilig abgelauffen. *in quartò.* 1659. 7 a.

Et Pasquil, omtr. med Titul: "Solemnes "Schwediſches Jubelfeſt, welches zu Strahl-"Sund in Vor-Pommern, über die herrl. Vi-"ctoria wieder die Holländer im Sunde, und "dann Eroberung der Stadt Mietau in Churland, "zugleich abführung des Hertzoges und deſsen "gantzen Fürſtl. Familie nach Riga, nicht min-"der prächtig als glorwürdig, am Tage Corne-"nelii (forſan Taciti) gehalten worden. Wor-"aus zu erſehen &c." *in 4:o.* 1659. pp. 64.

4737. Schwediſcher Spiegel: worinnen nicht allein ſie ſelbſten klärlich zu erſehen und zu erkennen, was ſie für rechtſchaffene, gute, aufrichtige, fromme Chriſten ſeynd &c. ſondern auch alle hohe und niedrige Stands-perſonen, Freund und Feinde, der Schweden Falſchheit und

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

betriegligkeit in allem ihrem thun und handel zu mercken, und ſich für ſolchen argliſtigen, falſchen, betrieglichen Leuten zu hüten und zu bewahren, vornemlich aber wordurch alle Evangeliſche (welche ſie in dem Teutſchen Kriege, und theils biſs annoch ſo ſchåndlich betragen und verleitet, unter dem ſchein, daſs ſie bloſs und allein zu erhaltung der Evangel. Religion und wiederbringung bedrångter Teutſchen Freyheit, ihre Waffen führeten) ihre ſchåndliche, betriegliche und gottloſe Falſchheit, ſehen und erkennen kônnen, und alſo ſich für ihre hinterliſtigkeit und hartem, unertråglichen, Schwediſchen Joch, worunter Pommern, Stifft Brehmen und ein theil von Meckelnburg gerathen, fürzuſehen haben. Den Schweden zur bekehrung und beſſerung, andern aber zur warnung geſtellet durch *Philotheum Wårnern* von WARHAUSSEN; itzo durch einen Liebhaber der Warheit, aus der Hollåndiſchen Sprache in Hoch-Teutſch überſetzet. Lutherus &c. Anno o! DeVs LargIre ContrItIoneM. (1658.) *in quarto*. pp. 83.

En den grofvaſte och ogudaktigaſte Småde-Skrift, ſom någonſin blifvit trykt emot Sweriges Konungar och hela Svenſka Nationen.

Fôrfattaren genomgår tjio Guds Bud, viſandes

des vid hvart och et, huru grufveligen de Svenske sig deremot förfyndat. Såsom prof på Pasquillantens tänke- och skrifvesät, vil jag anföra et ställe, tagit utur utlägningen öfver första Budet, p. 4. "Gott der Herr der hier sagt, "er habe die kinder Israël aus Egypten dem "Diensthause geführet, das mus tu verstehen und "erkennen, dass wie Gott der Herr die Kinder "Israël aus Egyptenland geführet hat, dass er "dich also aus dem kahlen, lumpen Schweden "und teuffelischen Lapland geführet hat. in ein "Land da milch und honig fleust, das ist Pom- "mern und Bremen, welche Länder von Frucht- "barkeit und Landes früchten nicht können "verbessert werden, also ihnen nichts als Ertz "und Wein abgehet, welches sie durch ihre "reiche Landesfrucht, so sie überflüssig, derge- "stalt dass sie andere Länder damit speisen und "bekleiden, reichlich ersetzen und haben kön- "nen, ohne dass sie aus Indien, oder den Berg- "wercken, durch grosse gefahr und unkosten "über Meer solches zu holen nicht von nöthen "haben" &c.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

Under fierde Budet, p. 21. seq. förekommer Kon. Carl Gustafs Beskikning til Ottomaniske Porten; och under det femte antastas Cromwel och Card. Mazarin på det häftigaste. Om den förra berättas, p. 37. "er habe einen Catholi- "schen Priester gezwungen, dass er einem Hun- "de eine geconsacrirte Ostie eingeben solte."

4738. *Appendix* des Schwedischen Spiegels, oder ausführlicher Bericht, des-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

ſen was newlich, bey dem unchriſtlichen und wieder gegebene trew und glauben, von Schwediſcher ſeiten dem Gen. Douglas an I. F. D dem Hertzoge von Churlandt und dero gantzem Fürſtl. Hauſe in Mitau verübten Ueberfall, vorgelauffen, und biſs dato continuiret worden. Allen Chriſtlichen und ehrliebenden Hertzen, zum ewigen denckmahl und warnung vor ſolchen und dergleichen gewöhnlichen, bundbrüchigen und gewisſenloſen Proceduren der Schweden. Mit betrübtem hertzen von einem auffrichtigen Liebhaber des Vaterlandes an einen vertrawten Freund ausgefertiget. *in quarto*, 1658. d. 18. Oct. pp. 11.

År ſkrifven i en mera beklagande ton, ån ſielfva Hufvud-ſkriften, och tyckes vara af en annan Hand.

4739. Literæ Bartholdi Hartv. Bülovii, ſummi præſidio Thorunenſi a Rege Sueciæ Præfecti, ad Nic. Prazmovium, ſupr. Regni Poloniæ Cancellarium, cum hujus Reſponſoriis ad Bülovium & Epiſtola ad Bened. Oxenſtierna &c.

J. C. Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. II. p. 1004. ſqq. Brefven åro ſkrifne under påſtående belägring af Staden Thorn, in Novemb. 1658.

4740. Puncta des newlich abgehandel-

delten Vergleichs zwischen I. K. M. von Polen — und I. K. M. von Schweden — verordneten Deputirten, wegen, Uebergabe der Stadt Thorn, woraus d. 30. Dec. 1658. die Schwedische Besatzung heraus, und die Polnischen Völcker alsobald wieder hineingezogen. I. K. M. aber haben d. 1 Jan. 1659. ihren Einzug alda gehalten. *in quarto.* 1659. 2 a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

4741. Diarium von der Uebergabe der Stadt Thorn. *in quarto.* 1659.

4742. Relation von dem Abzug der Garnizon aus Thorn. *in quarto.* 1659.

4743. Freudenzeichen von der Uebergabe der Stadt Thorn. *in quarto.* 1659.

4744. *Joach.* PASTORII de HIRTENBERG Calendæ Regiæ, seu de auspicatiss. Joh. Casimiri in obsessum a se & feliciter recuperatum Thorunium ingressu, ipsis Calend. Januar. a. 1659. celebrato. *in quarto.* Dantisci. 1659.

Omtr. näst efter samma Författares *Florus Polonicus*, Edit. V. Gedani & Frfti 1679. *in 12.* p. 649 — 703.

4745. *Polonia Suspirans*, durch die klagende Königin Polonia auf dem Parnasso Apollini vorgetragen. Das ist: von

 Staats-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

Staatssachen, Zustandt, Königlicher Succession, Abdication, Nachbarschaft, Verein — und Trennung der beyden Königreichen Polen und Schweden. Wie dann deren Ursprung, proceduren, alten und neuen Ursachen, auch gerechtigkeit deren bißhero geführten Kriegen, und sonderlich jetzigen continuirenden Waffen. Wie dieselbige fortzuführen, oder hinzulegen und der Fried zu ergreiffen. Gründliche, historische Erzehlung, Consideration, Rathschläge, Bedencken, Relation und unpartheyische Discurs. Auff sonderbaren befehl und anordnung Apollinis auf dem Parnasso, seinen sämbtlichen Ständen und Geheimbsten Räthen in absonderlichen Collegiis und Rath-Stelle, als I. der Historicorum, II. Krigserfahrnen, III. Statisten, IV. Theologorum, neben dem Machiavello und Catone Censorino, anbefohlen alles zu durchsuchen, reifflich und gründlich zu berathschlagen, zu erwegen, ad Protocollum zu bringen, und endlich Apollini ad decidendum hingewiesen. Jetzo dem gemeinen Wesen zur Nachricht in truck verfertiget durch *Sigism. Fridr.* WARTMAN. (III. Theile.) *in quarto*, Frft. am Mayn. 1656 — 1658. pp. 187. 176. *och* 188. *utom Registren.*

An-

Andra Delen kallas: *Poloniæ suspirantis Continuatio*, och tredje Delen: *Poloniæ suspirantis Continuatio ulterior.* B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

Begynnelsen och fortgången af de emellan Swerige och Polen upkomne stridigheter, alt ifrån Sigismundi intil Carl Gustafs tid, beskrifvas i detta arbete. Historiske Berättelserne äro icke altid pålitelige, och utom dess blandade med så många Poëtiska dikter, Politiska griller, samt mycket annat som ej hörer til ämnet, at Boken icke utan ledsnad kan läsas.

4746. Unpartheyischer Anweiser, was vor denckwürdigste Sachen von a. 1650. biss 1659. im Röm. Reiche; von a. 1655. biss 1659. zwischen den Schweden, Pohlen, Moscovitern und derer Alliirten; und von a. 1657. biss 1659. zwischen den Nordischen Königen, vorgefallen seyn. Zu guter erinnerung gestellet von G. G. *in oct.* 1659. 6½ a.

Et Utdrag ur Allmänna Tidningarne.

4747. Några nyje Aviser ifrån åtskillige Lands-Orter, jempte några Extract Skrifvelser om thet Prysiske och Polniske Wåsendet. tr. d. 4. Jan. 1659. *in quarto.* 2. a.

4747. (a.) Copia eines Schreibens aus Franckf. am Mayn, betreffend die daselbst affigirte Keyserliche Avocatoria, und dass die-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

dieselbe sonderlich diejenigen concerniren so S. K. M. zu Schweden in ihrem unverantwortlichen Krieg bedienet seyn. *in quarto.* 1659.

4748. Schwedischer Krieges-Stein über den Danielischen Stein. von M. B. I. L *in quarto.* 1 ½. a.

4749. Schwedische Grillen über das 2. Cap. Danielis, das ist: echter und rechter Stein Daniels endgegen gesetzet dem unechten ertichtetem Schwedischen Kriegs-Stein über den Danielischen Stein. *Augustin.* Enarr. in Ps. XLVIII. &c. *in 4:o.* 1659. pp. 24.

Til Danmarks förmån.

4750. Gute Neuejahrs Zeitung aus Stubkioping, d. 17. Januar. 1659. *in 4:o.* ½ a.

4750. (a.) Några nyja Aviser ifrån åtskillige Landz-Orter, angående thet Danske wäsende. *in quarto.* 1659. ½ a.

4750. (b.) Inhalt und Meynung der Oration oder Rede, welche der König aus Schweden seinen hohen und unter-Officiren im Lager vor Kopenhagen fürgehalten, d. 8. Febr. 1659. *in quarto.* Kopenh. 1659. ½ a.

En Uselhet, af Fienden diktad.

4751. Grundelig och sanfaerdig Beretning om den general Storm eller Attaque, Svensken gjorde om natten emellan d. 10. oc 11 Febr. til den Kongelige Residentz Stad Kiœbenhaffn, oc indfoert hvormonge Generaler oc andre hoeye oc lave Officerer, samt gemene Soldater hand haver mist &c. *in quarto.* Kiœbenh. 1659. 1 a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

4752. Ausführlicher Verlauff der von Schwedischer seiten unternommenen Haupt-attaque, und general Sturms auf die Kön. Residentz Stadt Kopenhagen. *in quarto.* Kopenh. Hake. 1659. 2. a.

4753. Ausführliche, warhafte und gründliche Relation von dem haupt-Sturm, so von dem Könige in Schweden zu Mitternacht vom 10 auf d. 11. Febr. vor dieser Kön. Residentz-Stadt Kopenhagen vorgenommen, und wie es damit zugegangen, nebenst Ordre so I. K. M. in Schweden an unterschiedene vornehme Officirer ausgetheilet, wie in Beylagen — zu ersehen. *in 4:o.* Kopenh. Morsings Wittibe. 1659. 2. a.

På *Holländska:* "Particulier Verhael van de "Nederlaghe der Sweden in verscheyde An-"fallen en Stormen — op Copenhagen". 1659. *in 4:o.* pp. 12.

4754.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

4754. Relation wie es mit der, vom Könige in Schweden, zu Mitternacht, zwischen d. 10. u. 11. Febr. 1659. vorgenommenen heftigen Attaque und Bestürmung der Kön. Residentz Stadt Copenhagen — zugegangen. Wobey zugleich erzehlet wird, was alda jüngst voriger tagen, mit vorgelauffen. Alles aus der Gefangenen, zu Protocol gebrachten, beständigen aussage, und den Königl. Schwed. schrifftl. Original Ordern &c. zusammengetragen. *in quarto*, Kopenh. Morsings Wittibe, d. 26. Febr. 1659. pp. 20.

Flere sådane, hos döde, eller fångne, Officerare, fundne Ordres, äro särskilt trykte; men dem jag ansedt för onödigt att anföra.

4755. Relation exacte des choses passées dans les Assauts que S. M. le Roy de Suede fit donner à Copenhagen, la nuit du 10. à l'onzieme de Fevr. de la presente année 1659. avec une recapitulation succincte de beaucoup d'autres choses qui concernent le même sujet. *in 4:o.*

Torde vara en Öfversätning af någondera af näst föregående skrifter: Tituln har jag tagit utur N. P. Sibbern *Supplem. ad Bibl. Hist. Dan. Norveg.* hos E. J. de Westphalen, *Mon. ined. Rer. German.* T. IV. col. 1559.

4756.

4756. Obſidio Hafnienſis, cum proelio ad Oreſundum, fide rerum tradita. *in quarto.* 1659. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Bibl. M. Richeii P. III. p. 189. Hamb. 1762. *in 8:o.*

4757. MSC. Hiſtoria Obſidionis Hafnienſis, tempore Caroli Guſtavi Regis.

Ibland Handſkrifterne uti Ant. Archivo, Cod. D. 82. a.

Begynnes: "Fridericum III. Regem bina Se-"ptentrionis Regna e clauſisHafniæ portis,Dei ope, "invictaque conſtantia defendentem dicere ag-"greſſurus &c." *Slutas*: "Demum videbatur for-"tuna huic proſperos rerum exitus polliceri, cui "non ita pridem ſupremas inſidias fuerat ma-"chinata."

4758. Ontzet von Koppenhaven, ondert beleit van Jakob van Waſſenaer — door Jan Voſſ. *in 4:o.* Amſterd. 1659.

4759. Däniſche Gedächtniſs-müntze auf die tapfer abgeſchlagene Schwediſche Beſtürmung der Kön. Reſidentz Stadt Copenhagen, a. 1659.

J. D. Köhler, *Hiſt. Münzbeluſt.* 1729. p. 401 — 408. jämför 1733. p. 433.

4760. Extract verſchiedener von dem Schwed. General. Auditeuren — Husſen, an den Kön. Dännem. Gen. Auditeuren Tſcher-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf. Tscherning, eingekommener Schreiben und Memorialen, betreffend die ausantwartung bey jüngster attaque gebliebenen hohen Officirs. *in quarto.* ½ a.

En Continuation af denna Brefvåxling, i samma årende, år tryckt något senare 1659. 1. a.

4761. Schvedisches Fastnacht-Spiel, oder der Schweden Hunger nach dem Copenhagener Hetweggen: darin ihre jüngsthin am 11. Febr. 1659. dieser Stadt gebrachte blutige Mummenschantz, mit besonderer ergetzligkeit zu lesen. Rom. 1. 22. Dicentes se sapientes stulti facti sunt. 1659. *in quarto.* 2. a.

4762. Samtale imellem Kongen af Sverig och den Kongl. Stad Kiœbenhavn. *in oct.* 1659.

Förtekn. på Kåmn. Er. Ströms *Bibliothek.* p. 155.

4763. Dissert. Jurid. Polit. de Legato Suecico durante obsidione Hafniensi a Rege Daniæ jure detento. Auctore G. R. K. *in duod.* 1659.

Initial Bokståfverne betyda *Gunde* ROSENKRANTZ: se A. Bartholin. *de Script. Dan.* p. 50. och T. Hofman *Portraits Histor.* &c. P. IV. p. 29.

4764.

4764. Gundæus Banbator Danicus, sive Examen nugarum atque calumniarum, quas Senator Regni Daniæ Gundæus Rosenkrantz in Discursu de detentione Legati Suedici Hafniæ impudentissime spargit: adjectus est sub finem libellus ipse. *in quarto*, Amstelredami, ap. Petr. Necken. 1659. pl. 4½. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

Är en Wederlägning af näftföregående Skrift, och tilägnas *Sam.* PUFENDORF: se J. Fr. Felleri *Otium Hanoveran.* Lips. 1718. *in* 8:*o*. p. 203.

4765. Extract Schreiben aus Stetin vom 12. Martii 1659. *in quarto.* ½ a.

Innehåller orsakerne hvarföre den af Kon. i Polen utfärdade *Salvus Conductus* å Svenska sidan icke kunnat emottagas; medföljer: "Schwed. "Gleits-Brieff vor die Chur-Brandenb. Abge-"ordnete naches Thorn."

4766. Några nyja Aviser ifrån åtskillige Landz-Orter: tr. d. 9. Marr. 1659. *in quarto.* I. a.

4767. Königl. Schwed. Patent wegen des Ackerbaues auf Seeland, vom 20. Mart. 1659. *fol. pat.*

4768. Prot. Cromvells Proposition an das itzige Parlament die drei Nordischen Reiche angehend: Resolution des Parlaments die Flotte nach den Sund zu schic-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

schicken, nebst einer Liste der Flotte. *in quarto.* Copenh. 1659.

Bibl. Hersleb. p. 479.

4769. Några Berättelser om then Engelske Flottans ankomst i Sundet, som skedde then 6. April, jempte en Lista af samma Flotta, samt andra nyja Aviser ifrån åtskillige Lands-Orter. *in quarto.* 1659. 12. sid.

4770. Literæ Ed. Montaigu Clas. Angl. Præfecti primarii ad Fridericum II. D. R. quibus eum, qua de causa in Fretum Oresundicum missus sit, certiorem reddit, d. d. 7. Apr. 1659.

J. C. Lünig, *Liter. Proc. Eur.* T. II. p. 155.

4770. (a.) Extract Schreibens, dat. Stetin, d. 26. Apr. 1659. welches ein vornehmer Schwed. Minister, nahmens Hans J. Kruse, geschrieben, an *Mr. de Vestrine, Cons:r privé de S. M. de Suede — à Helsingeur*, — intercipirt durch einen Dänischen Caper &c. *in 4:o.* 1659. ½ a.

Tillika utgifvit på Holländska.

4771. Extract aus des Reichs-Amiralen Wrangels Schreiben, sub dat. Middelfahrt. d. 27. Jun. 1659. *in 4:o.* ½ a.

4772.

4772. (a.) Tvende Stykker til den Danſke Krigs-Hiſtorie, indeholdende 1. Nachſkous Overgivelſe til de Svenſke i Aaret 1658. Hvorved en part af dens Hiſtorie ſamme Aar oplyſes. Sammenſkreven af *Poul* ROGGERT, fordum Sognepræſt for Otterslev Menighed i Lolland. 2. Nachſkous Overgivelſe til de Svenſke efter 13. Ugers utſtandne Beleiring i Aaret 1659. Riimviis forfattet af *Niels* SAXTRUP, da værende reſiderende Capellan til Nachſkous og Sognepræſt til lille Loeyetofte Menighed. Og ſiden med Anmærkninger forſynet af Poul Rogert. *in oct.* Kiœbenh. 1775. 144. *ſid.* B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Guſtaf.

Nye Kritiſk Journal, 1776. p. 177. Saxtrups Berättelſe, i handſkrift, förekommer *Biblioth. Langebeckiana*, p. 574.

4773. Några Hans Kongl. Maj:ts lyckelige Progresſer, ſå vål emot Kon. af Danmarck, ſå och flere des Fiender, ſkedde ifrå d. 20. Martii, intil åndan af — Julii månad år 1659. *in 4:o.* Stockh. Keyſer. 1 a.

4774. *Reinh. Warners* von GRUND Ausführung aus dem Weſtphaliſchen Friedens Inſtrument, ob der Keyſer oder Schweden den Teutſchen Frieden gebrochen? An den Friedensliebenden, doch

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia, C.Gustaf. im Kriege streitbaren Alleman &c. *in 4:o.* Gedr. in Måren, 1660. 2 a.

Omtr. utan Stållets namn, 1660. *in 4:o.* 2. a. Kon. i Swerige säges hafva brutit Tyska Freden.

4775. Ein privat Schreiben, welches ein guter Freund von dem andern inständig begehret hat: worinnen remonstriret — wird, dass vermöge der göttlichen, natürlichen &c. Rechte auch der Reichs-Constitutionum — die Röm. Käyserliche, Kön. Polnische und Kön. Dännemärkische Majestæten, dann S. Chf. Durchl. zu Brandenburg, wohl und mehr dann befugt I. K. M. zu Schweden, in Pommern, Bremen und Verden, auch allen Orten wo dieselben anzutreffen — zu bekriegen, zu bestrafen und zum billigen und sichern Frieden zu nöthigen. — Und ist solch Schreiben datiret zu Wahrburg, d. 1. Aug. 1659. *in quarto.* 13 a.

4776. Beantwortung und Wiederlegung einer ausgestreuten Missive des D. H. A. N. und einiger Einwürffe wieder das Wahrburgische Schreiben: dabey ein Käyserlich. Handschreiben vom 25. Aug. 1659. an den Churf. von Mäyntz, woraus zu ersehen, dass I. Käys. Maj. an beforderung der in Pohlen oder Preussen,

zwi-

zwischen I. Käys. Maj. Dero Confœderirten und den König von Schweden vorseynden Friedens Tractaten nichts ermangeln lassen. Item, warumb I. Käys. Maj. bewogen worden den Krieg in Schwedisch Pommern fortzusetzen. *in 4:o.* 1659. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

4777. Cromwells, Oxenstirns und Lilienstroms geführte Stats-Discursen in Plutonis Residentz (nebst der Continuation.) *in quarto.* 1659. 5½ a.

En annan Uplaga af denna Smådeskrift har fådt följande Titul: "Schreiben welches der "vorlängst verstorbene, hochgelahrte Herr, Don "Franc. de Quevedo, an dem seiner Hellischen "Geschichte Continuatorem Philander von Sitt-"wald, bey neulicher Orcinischen Post überschic-"ket: betreffend einige Statistische und bissher "von Schwed. seiten practicirte Discursen, so "zwischen dem verstorbenen Protectore von "England, dem Schwed. Reichs-Canc. Oxen-"stirn, und Lilienstromen, auf jener Unterwelt, in Plutonis Residentz — geführet worden". 1659. *in 4:o.*

4778. Transumpt zweyer Schreiben I. K. M. zu Schweden, deren eines an Ihro Maj. Herrn Bruder, Pr. Adolff, worin K. M. missfallen, wegen desselben eilfertigen Abzugs aus Preussen, und erlassung des Preuss. Generalats enthalten. Das ander an die Deputirte Herrn Com-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiftoria. C.Guftaf.

misſarien zu den Polniſchen Friedens-Tractaten, worin ſie zu derſelben beforderung fleisſig angemahnet werden. *in quarto.* 1659. ½ a.

Brefven åro af d. 19. Aug. 1659. Det förra allena år omtr. i Köpenhamn.

4779. Relation wasmasſen die Moſkovitiſche Abgeſandten bey I. K. M. zu Pohlen — umb die Friedens Tractaten inſtåndig anſuchen. Wie auch die Eroberung des Schlosſes Goldingen in Churland, nebſt beygefügter glücklichen Rencontre, ſo die Poln. Trouppen wieder den General Douglas erhalten. *in quarto.* 1659. ½ a.

4780. Auſsführliche Relation wie die Alliirten Vólcker in Preusſen Liebſtadt von den Schweden wieder befreyet. *in quarto.* 1659.

4781. Nachricht von dem am Michaëlis Tage in Greifswald zu feyrenden jåhrlichen Danckfeſt.

Uti *Greifswald. Wochenblat*, 1743. n. 39. p. 305. Innehåller en Beråttelſe huruledes Staden Greifswald, år 1659. d. 23. och 24. Sept. af Keyſerlige och Brandenb. Troupperne flere gånger förgåfves ſtormades.

4782. Kon. af Danmark Patent til

Ty-

Tyſka och andra Nationers Soldater, ſom B. III.
voro i Swenſk Tienſt, at gå derifrån, C. 3.
och undandraga ſig den ſtora tråldom, Sveriges
ſom de lida måſte i Swenſka partiet: dat. Almänna
Köpenh. d. 28. Oct. 1659. (på Tyſka) Hiſtoria.
in quarto. ½ a. C. Guſtaf.

4783. Artes Hollandicæ detectæ ex particula Literarum Sueci cujusdam, ad amicum Anglum ſcriptarum, menſe Febr. 1659. per *Liberium* VERUM. *in quarto.* 1659. pp. 15.

Är en Wederläggning af et föregifvit *Bref, ſkrifvit i Roterdam*, hvaruti Kgl. Maj. af Swerige deſs actioner och Miniſtrar blifvit håftigt antaſtade. Företalet år underteknat: *Ex muſeo meo, Calend. Oct.*

4784. Memorial an alle getreue Einwohner der Vereinigt. Niederl. Provintzen, über die Fragen: Ob man nicht ſchuldig I. K. M. zu Dännem. Waffen mit eusſerſter macht zu asſiſtiren, damit Selbige wieder *in integrum* reſtituiret, und das veraccordirte Friedens project annulliret und gäntzlich casſiret werde? *in quarto.* 1 a.

4784. (a.) Otto Krags Relation om ſit og Frieder. Ahlefelds Geſandtſkab til Churfyrſten af Brandenborg 1659.

B. III. C 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Uti *Samlinger til den Danſke Hiſtorie*, B. I, St. I. p. 149 — 164. Köpenh. 1779. *in 4:o.*

Holberg ſäges hafva nytiat denna Relation; men Bilagorne ſaknas.

4785. Kurtze und ausführliche Beſchreibung des A. 1659. unverhofften Einfalls in Pommern, und der Belagerung der Stadt Stetin. *in quarto.* Alt Stetin, Starcke. 1668. 4 a.

Schötgen, *Alt. u. Neu. Pommerl.* p. 413.

4785. (a.) Ausführliche Beſchreibung Stettiniſcher Belagerung, und ſonderlich was ſich von Monath Auguſti des 1659. Jahrs, bey dem unverhoften Einfalle der Käyſerlichen Armada in dem K. Schwediſchen Hertzogthum Pommern begeben und zugetragen. *in 4:o.* Stettin. 1660.

Bibl. Acad. Gryph. T. II. p. 340. Är til äfventyrs ſamma Skrift, ſom den näſt föregående.

4786. Böſes und gutes welches die Stadt Alten-Stetin, a. 1659. bey der Belägerung ausgeſtanden und erfahren. *in 4:o.* A. Stetin, Götzke. 5 a.

Schötgen, *l. c.* p. 414.

4787. Relation aus Stetin, was ſich ſeither der Belagerung zugetragen und vorgefallen. a. 1659. *in quarto.* 1 a.

4788.

4788. Några nyja Aviser ifrån åtskillige Landz-Orter: tr. d. 30. Nov. 1659. *in quarto.* 1 a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

4789. Relation aus Fünen. H:r Gen. Lieut. Claus von Ahlefelds Schreiben an den Gen. Auditeur P. Tscherning, dat. Hauptqw. zu Kartemünde, d. 2. Nov. 1659. *in quarto.* ½ a.

4790. Eigentliche und warhafte Relation, desjenigen, so bey reoccupirung der Insul Fühnen, auf d. 14. Nov. welcher nach dem Dän. Calender Friderici Tag gewesen, fürgefallen, nebenst Extract verschiedener Relationen aus Norwegen. *in quarto*, Kopenh. bey P. Hacks Witwe (1659.) 2 a.

4791. Fernere Continuation, der aus Fühnen anhero nacher Kopenhagen, durch verschiedene, hoher und vornehmer Cavalliers, geschriebene Briefe, confirmirten victorieusen progressen Dero zu Dännem. Norweg. K. M. — Waffen wieder den Kön. in Schweden. Wegen der am $\frac{14.}{24.}$ Nov. — erhaltenen — Feldt-Schlacht bey Nieburg, und darauf erfolgter Eroberung derselben Stadt, wodurch der übrige rest der Schwed. Cavallerie, Infanterie und Artillerie daselbst, samt ihren Generalen &c.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

&c. in I. K. M. gewalt gerathen, und also der Feind, des Orths, totaliter ruiniret worden. *in 4:o*, Kopenh. Morsings Witwe, d. 21. Nov. 1659. 1 ½ a.

4792. Volkommene Beschreibung der auf Fühnen geführten Bataille, und an Dänischer seiten glücklich erhaltenen Victoria; wie auch Specification und Lista aller alda gefangenen hohen Officirer und erlangten Beute, wie solches — der H:r Feldmarsch. Eberstein, d. 16. und ein ander Kön. Dänischer Minister, d. 18. aus Nyburg schriftlich communiciret hat. *in quarto*. 1659. pp. 12.

4793. Fühnisches Interscenium der Schwedischen Krieges Tragedien, geschrieben aus Utopia. *in 4:o*. 1660. 1 a.

Skrifvit för pöbeln, och til des tjenst ett par gånger uplagt.

4793. (a.) Copia eines Schreibens aus Copenhagen vom 16 Dec. an einen guten Freund in Nürnberg. 1659. *in 4:o*. ½ a.

4793. (b.) Continuation des vorigen Berichts an einen guten Freund nach Nürnberg, dat. d. 22. Dec. 1659. *in quarto*. ½ a.

4793. (c.) Copia eines vom Kön. Dänne-

nemark. General-Auditeur — Tscherning, an den Kön. Schwed. Gen. Auditeur — Huss, abgefertigten Schreibens, betreffend die in Malmoe eingezogene und verurtheilete Schonische Unterthanen: vom 16 Dec. 1659. *in 4:o.* ½ a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

4794. Pommerischer Vortrag bey der Reichs-Deputation zu Franckf. d. $\frac{2.}{12.}$ Dec. 1659. den beschehenen Einfal in selbige Lande und erforderende Reichs-hülffe betreffend. *in 4:o.* 1659.

Ingifvit af Georg v. Snoilski, och året derpå omtrykt.

4795. Abdruck des Card. Mazarins Schreiben vom 15 Dec. 1659. an d. Churf. von Brandenb. wegen des Einbruchs in Schwed. Pommern. *in quarto.*

Uti samma ärende låt bemälte Stats-Minister jämvål, under d. 22. Dec. afgå Bref til Chur-Furstarne af Mayntz och Cöln, som ochså äro serskilt trykte, på Tyska.

4796. Ein Gespräch eines Österreichischen Soldaten und Meklenburgischen Bauren von der neuen Reichs-Armée. *in quarto,* 1659. 1 a.

4797. Eines Hinter-Pommerischen und Meklenburgischen Pauren Gespräch we-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

wegen des new ausgegebenen und in Druck ergangnen Gespråchs, von der Reichs-Armée. *in 4:o.* 1659. 4 a.

4798. Warhaftiger und gründlicher Bericht von Belager-und Eroberung der Haupt-Schantze in der Dantziger Nåhrung, zwischen der theilung des Weissel Strohmes, von den Schweden, a. 1656. auffgeführet und befestiget, von den Dantzigern aber, a. 1659. in den monaten Oct. Nov. und Dec. belagert, und endlich durch göttl. beystand erobert; tåglichem verlauff nach zusammengetragen von *Pet.* Vogeten. *in quarto*, Dantzig, 1661. in verleg des Auctoris, druckts D. F. Rhete.

Består af 244. sid. utom Dedicat. Fôret. m. m. Fôrfattaren var Pråstman, och Past. i Gottswalde: se S. J. Hoppius, *de Script. Hist. Polon.* §. XXXVII.

4799. Accords Puncte wegen Uebergabe der Festung Haupt. *in 4:o.* 1 a.

De åro dat. d. $\frac{10.}{20.}$ Dec. 1659.

4800. Gedåchtniss-Müntze der Stadt Dantzig auf die Eroberung der von den Schweden, in der — Nehrung — angelegten Festung Haupt, von a. 1659.

J.

J. D. Köhler, *Hist. Müntz-belust.* 1734. B. III, p. 281 — 288. C. 3.

Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

4801. Visiones nocturnæ: *Stephani* MELISCH, Pragensis, civis Lesnensis, in Polonia, quas super eam civitatem & Regnum Poloniæ, Regemque Sueciæ & Franciæ, & aliis (anno 1655. 1656. 1657. 1658.) habuit. Cum subjunctis annotationibus, quid de singulis evidenter impletum sit, aut implendum restet. Anno 1659. *in duodec.* pl. 10.

Om denna från Tyskan på Latin öfversatte mycket sällsynta Tractat, och hvartil sedermera en Fortsättning kommit intil år 1664. handla Joh. Dan. Janozki, *Nachricht von denen in der Zaluskischen Biblioth. sich befindenden raren Poln. Büchern.* I. Th. p. 19. och F. G. Freytag, *Analecta Literar.* p. 587.

4802. Relation och summarisk Deduction öfver de Consilier och Actioner, som ifrån 1655. af Kongl. Maj:t intil Januarii månad 1660. förråttade åro. H. K. M:s trogne Undersåtare, Rikfens Stånder, vid Riksdagen i Götheborg, den 5. Jan. 1660. föreläsen.

Uti S. Loenboms *Sw. Archivum*, II. Del. p. 208. III. D. p. 1 — 117.

Relation år upsat *nomine publico* af dåvarande Kongl. Secret. *Eduard* EHRENSTEN, och in-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

innefattar i kort begrep det hufvudsakeligaste som sig tildragit emellan K. Carl Gustaf och Utrikes Machter i en tid af 5 år.

4803. Bericht von der gestrigen nach Roschild ausgegangener Partey, aus Copenhagen, d. 22. Jan. 1660. *in quarto.* ½ a.

4803. (a.) Några nyja Aviser ifrån åtskilliga Lands-Orter: tr. d. 25. Jan. 1660. *in quarto.* 1 a.

4804. Relatie van de groote Nederlage der Sweden, die se gheleden hebben in de belegeringh van Halde in Noorwege, zynde een Plaets van groote importantie. Overgesonden van S. E. de Heere Bielcke, Generael van Syne Maj. van Denemarcken in die Quartieren *in quarto.* 1660. 1 a.

4805. Diarium oder tågliches Verzeichniss, was vom $\frac{4.}{14.}$ Jan. biss zu dem $\frac{24.\ \text{Jan.}}{3.\ \text{Febr.}}$ (1660.) zwischen Dånischer und Schwedischer seite vorgelauffen, nebst einigen Schreiben von der Victorie so die Kön. Dånische Armée wieder die Schweden in Norwegen erhalten. *in 4:o.* 1660.

4806. Några nyja Aviser ifrån åtskillige Landz-Orter: tr. d. 15. Febr. 1660. *in quarto.* 1 a.

4806. (a.) Ankommen grundelig Underrettning om H. K. M. udi Sverrig, Caroli Gustavi christmildest ihukommelse, oc hans Siugdom, som honom angrep d. 15. Jan. oc varede til d. 13. Febr. da H. K. M. oc samme nat — saligen hensoff. *in quarto.* 1660. ½ a. B. III. C. 3. Sverige Almänna Historia. C.Gustaf.

Tyckes vara en Öfversättning från Svenskan.

4807. Augustiss. glor. mem. Caroli Gustavi, Reg. Sveciæ, morbi & obitus Relatio Medica: authore *Joh.* COSTERO, Ejusd. S. R. M. dum vivebat, & post illius fata, Ser. Reginæ Viduæ nunc Archiatro ordinario.

Är trykt tillika med en af Författaren, på egen bekostnad, i Frft. år 1663. *in* 4:o. utgifven Medicinsk Bok, med Titul: *Affectuum totius corporis humani præcipuorum Theoria & Praxis, Tabulis exhibitæ,* och består af 2. a.

Om des *Relatio Medica*, säger J. Mollerus, *Cimbr. Liter.* T. I. p. 114. "criminationibus "illorum est opposita, qui, teste S. Pufendor- "fio, L. VII. *de reb. Car. Gust.* febris, qua "Rex obiit, malignæ, pro scorbutica saltem ha- "bitæ, curationem illi imperitam exprobrabant."

Joh. Costerus, i Swerige adlad 1667. med namn *Rosenburg*, och sedermera Ryska Czarens Archiater, afled i Revel d. 22 Febr. 1685. på sit 71. å. å. Om honom och hans Skrifter handlar Mollerus l. c. Se ochså *Erleut. Preus-*

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

Preussen. T. III. p. 390. och Gadebusch *Livl. Bibl.* I. Th. p. 172.

4808. *Er.* Gabr. EMPORAGRII Berättelse om Sal. Konung Carl Gustafs, glorwyrd. i åminnelse, gudeliga Afsked af thenna Werldene.

Uti *Sthms. Magazin*, 1780. Dec. p. 745. — 756.

4809. Warhafte und gründliche Relation von I. K. M. zu Schweden — schwachheit und rode, zusamt beygefügtes Schreiben von Dero Kön. Maj. hinterlassenen — Herrn Sohnes an die Regierung zu Wismar. *in 4:o.* 1660. 1 a.

4810. Einfältige und kurtze Beleuchtung der göttlichen Gerichte, so sich bey des letztverstorbenen Königes zu Schweden — Caroli Gustavi Leben und Abschied aus dieser Welt, begeben und zugetragen. Darbey die hiernächst gedruckte Schwedische ungegründete zeitung refutiret und wiederleget wird. *in quarto.* 1660. 3 ½ a.

En med grofva osanningar upfyld Smäde-Skrift.

4811. Warhaftiger und gründlicher Bericht von des Königes Caroli Gustavi Kranckheit, und dessen jüngsthin am 13 Febr.

Febr. — zu Gothenburg — erfolgten — Todesfall, auch was sonsten notabels dabey passiret; nebenst vorhergehender — Erinnerung, wie man von hohen Potentaten fürsichtig soll judiciren, entgegengesetzet denen unterschiedlichen — zeithero umbgeflogenen lästerlichen Schand- und Lügen Scharteken; publiciret durch einen Freund der Warheit &c. *in 4:o.* 1660. 1 ½ a.

B. III: C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

4812. Schreiben I. K. M. von Schweden an Dero Reichs Admiralen, H:n C. G. Wrangeln, worin der Tod des Königes Caroli Gustavi notificiret wird. *in 4:o.* 1660. ½ a.

4813. MSC. *Eduardi* EHRENSTEN Vita Regis Caroli Gustavi, recitata circa funerationem.

På Swenska. En Afskrift finnes i Friherrl. Rålambska Bibliotheket.

4814. *Justa Carolina*, das ist: Dreyfache Trauer-klage über den — Todt — Caroli Gustavi, des Schweden, Gothen und Wenden Königs, — in der Kön. Haupt-Kirchen S. Petri in Bremen, d. 18. Mart. 6 Maji und 28 Oct. geführet durch *Dan.* LUDEMAN, S. S. Theol. Doct. S. Hochsel. K. M. Hoffpred. Kön. Consist. Rath, Past. Primar. und Superint.

in

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf. in Bremen. *in quarto*. (Bremen, 1660.) 219. *sid. utom Dedicat*.

Personalia stå p. 205. seqq. i Predikningarne förekommer ochså åtskilligt, hörande til Konungens Lefverne.

4815. Kön. Carl Gustafs in Schweden Begräbniss-Müntze von a. 1660.

J. D. Köhler, *Hist. Müntzbelust*. 1729. p. 177 — 184.

4816. *Joh.* SCHEFFERI Titulus sepulchralis in obitum Caroli Gustavi Regis. *in fol.* Upsal. J. Pauli 1660.

4817. *Petri* LAURBECHII Oratio in obitum Regis Caroli Gustavi *in fol.* Aboæ 1660.

4818. *Laur. Frid.* PERINGERI Septentrionalis Elegus in obitum Caroli Gustavi Regis. *in quarto*, Strengnes. Brochenius. 1660.

4819. Arminius Suecicus: Sereniss. ac Invictiss. Regis Caroli Gustavi, laudatiss. Sveonum Herois, beatissimus ac præmaturus obitus, deploratus ab — *Alexandro* ERSKEIN.

Uti *Diar. Europ.* Cont. III. p. 403. Författaren var den bekanta Swenska Ministerns, Frih. Erskeins Broders-Son.

4820. *Frid.* KLINCKOU (von *Frieden*

denschildt) Monumentum sepulchrale in obitum — Regis Caroli Gustavi. *in fol.* Holmiæ. 1660. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

4820. (a.) MSC. Suecia Plangens, seu de luctuoso obitu glor. memoriæ — Caroli Gustavi — Regis: tum bellis maximis ab eo gestis, breve Scriptum, in forma Tragœdiæ maxime adornatum, æternitatique Augusti Regis, devota mente & humili consecratum a P. S. L. a. c. 1661. *in quarto.*

Består af vid pass 17. Ark. Originalet, som det tyckes, förvaras bland mina Samlingar: främst har Notarien E. Ekholm skrifvit följande Anmärkningar: "Auctor, som teknat initial "Bokstäfverne af sit Namn, lärer hafva varit *Pe-"trus* Simonius Löfgrén, först Eloqu. & Poës. "Professor i Dorpt; men då (1661.) Lector i "Linköpings Gymnasio, samt sedermera Dom-"Probst därsammastädes."

4821. Kurtze Beschreibung des über den — tödtlichen hintrit — Königs Caroli Gustavi — auf verordnung I. K. M. und dero Reiche Amiralen, — H:n C. G. Wrangeln Excell. in der Universit. zu Greifswald, d. 11. Maji a. 1660. gehaltenen Actus Oratorii, und dabey vorgegangenen Solennitæten, nebst denen dazu gehörigen Beylagen. (Herausgegeben von

B. III. C. 3. Sveriges Allmänna Historia. C:Gustaf.

Joh. POMERESCH, J. U. D.) *in fol.* Greifswald, Doischer. 1660. pp. 19.

4822. In excessum — Caroli Gustavi — Oratio, jussu — Comit. C. G. Wrangel, in publico patriæ luctu — dicta in Acad. Gryphisw. a *Joh.* POMERESCHIO, J. U. D. ac Prof. Ord. Cons. Reg. Adsess. *in fol.* Gryphisw. Doischer. 1660. pl. 7.

4823. Officium pietatis, quod voluit sacrum esse æternæ memoriæ — Caroli Gustavi, Suec. Goth. Vand. Regis — *Eric* LINDEMAN. *in fol.* Argentor. typ. J. Pickel. 1660. pl. 14.

4824. Oratio Exequialis in beatum abitum magnæ illius animæ (Car. Gustavi) ex hoc ergastulo ad sedes æthereas & patrias; habita a. M. M. a PARASIN. *in fol.* Malmogiæ 1660. pl. 8.

4824. (a.) Panegyricus de vita — Caroli Gustavi — nati a. 1622. 8. Novemb. denat. a. 1660. 13. Febr. rudi & tantum non invita Minerva conscriptus a *Christ.* CASSIO, Holsato. *in fol.* Holmiæ, typis Meurerian. s. a. pl. 5.

4825. Panegyricus — Carolo Gustavo — Kalend. Julii a. 1661. Wittenbergæ, solenni ritu dictus — a *Gust.* HEMPELIO. *in 4:o.* Stadæ, Holwein 1661. pp. 27.

4826.

4826. Panegyricus — Carolo Gustavo — consecratus, & Upsaliæ ips. Ibid. Febr. quibus Augustiss. illud Septentrionis sidus, superiori hyeme Gothoburgi occidisset, dictus a *Nic.* HYLTENIO *in fol.* 1661. pp. 32. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

4826. (a.) Immortalis gloriæ cippus virtuti & famæ R. Caroli Gustavi erectus a M. BERNHARDINO. *in fol.* 1668.

Bibl. Acad. Gryph. T. I. p. 170.

4827. *Gottfr.* HERTZOGS von Sittau, Poëtens und der Rechte Befl. Hochteutsche Todes-Gedancken über Carl Gustavs, der Durchl. und Grossm. Königs der Schweden, Gothen und Wenden — hochseliges Absterben. Auf begehren und gnäd. anbefehlen einer hohen Standesperson aufgesetzet. Auf unkosten des Autoris, zu finden bey Mich. Volchen, Buchhändl. zu Lübeck. *in oct.* 3 a.

Bihanget år dat. Wismar, d. 10. Jun. 1660.

4828. *Lorenzo* CRASSO Elogio di Carolo Gustavo, Rè di Svezia.

Uti samma Författares *Elogii di Capitani Illustri*, in Venet. 1683. *in 4:o.* p. 340.

4829. Schwedischer Mars, das ist: Tragœdie von Schwedischen jetzigen Re-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

gierung und Staats-Sachen: männiglichen zur Nachricht præsentirt auf der hohen Schul in Utopia mit 18 Comœdianten. — Darbey ein aufsführliche specificirte Relation, I. K. M. in Schweden Geburt, Krönung, Beylager, Regierung, Leben, Kranckheit und Todt zu finden. Dem Ambsterdamer Exemplar zu Costnitz am Boden-See, nachgedruckt. *in quarto*. 1660. 1 ½ a.

En Smådeskrift, fluten utur någon Jesuits penna.

4830. Conferentie gehouden in de Helle tusschen de Ziele van Gustavus, Kon. van de Sweden, en de Ziele van Olivier Protector van Engelant. Gedr. ten Diependael, in Lucifers Blaesbalck. 1660. *in quarto*. pp. 8.

4831. Vervolgh van de tweede ende naerdere Conferentie ende Beraetslaginge in de Helle &c. ibid. *in 4:o*. pp. 12.

4832. Schryvens uyt de Helle, van't derde ende naedere Conferentie ende t'samensprake, gehouden tusschen — Gustavus, Olivier, Mazaryn ende Jan de With. ibid. 1660. *in quarto*. pp. 16.

Af Titlarne kan man döma om Innehållet. Något förnuftigare är en Holländsk Poëts Invention, som af Kon. Carl Gustafs död tagit

git sig anledning at betrakta Lyckans förånderlighet; hvilka betraktelser han låtit på et stort ark, *fol. pat.* igenom Hugo Allert, sticka i Koppar. Tituln är: *T' Radt van Avantueren.* Uti Hiulet föreställes *Coninghlyke Sterfbeth*, hvaruti K. Carl Gustaf ligger och tager afsked af *Jonge Koninck* och *Koningin;* närvarande äro *Gr. Adolf* (skal vara Hert. Adolph Johan, Konungens Broder) *Gr. Magnus De la Gardie*, och flere *af Rycks-Raeden.* Med Hiulet upstiga, på ena sidan, Fred, Rikedom, Pracht, Styrka, och nedfalla, på den andra, Afvunden, Krig, Oenighet. m. m. Nedanföre, äro på båda sidorne de Makter, som voro med, eller emot Swerige, uti serskilte hopar. Alt detta förklaras med nedanskrefna Holländska Verser:

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

Dus draeyt, dus gaet, des Werelts Staet &c.

4833. *Gottfr.* SCHULTZENS Neu augirte und continuirte Chronica &c. *in oct.* Lübeck, Becker. 1660.

Denna Chrönika tycktes första gången 1645, och sjette gången 1660.

Författaren börjar väl med Skapelsen; men år intil år e. C. f. 1618. ganska kort: deremot beskrifver han vidlyftigt hvad som ifrån år 1618. intil år 1660. sig tildragit, i synnerhet Tyska Kriget, Danska och Polska Krigen under Dr. Christina och K. Carl Gustaf, följandes uti alt *Theatrum Europæum*, hvaraf hans arbete är et Chronologiskt Utdrag.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

4834. Sweetſe Wapenen, dat is, Oorlogen gevoert onder den Doorluchtigſten, Grootmacht. Vorſt en Heer, Carolus Guſtavus, der Sweeden, Gotten en Wenden Koninck, in Polen, Pruysſen en Denemarcken, van den dag ſeiner Krooninge, tot desſelfs doodt. Door *Petr.* DE LANGE. t'Amſterd. gedr. voor Servaes Witteling, 1660. *in 12:o.* pp. 320. *utom Föret. och några Kopparſtick.*

Omtr. i Amſterd. *by Ern. Back*, ſ. å. *in 12:o.* 320. ſid. med en litet förändrad Titul, och annat Titul-Kopparſtick. Författarens namn år på Titulbladet icke utſatt, utan allenaſt initial Bokſtåfverne P. S. hvad de betyda, vet jag icke. Eljeſt ſåges denna Uplaga vara den ſidſta, ſamt corrigerad och förbättrad; hvilket jag, vid jämnförandet, icke kunnat finna.

Uti ſit Föreſpråk til Augsburgiſka Trosförvanterne, förſäkrar Författaren, at han med all ovåldughet ſammanſkrifvit ſit hiſtoriſka Arbete; hvarvid han ſåger ſig hafva nytjat, ſå vål tryckte Bökker och Skrifter, ſom handſkrefne Bref, jåmte flere trovårdige Måns muntelige beråttelſer: förnämſta kållan tyckes likvål allmånna Tidningarne hafva varit.

4835. Hiſtoria Caroli Guſtavi, Potentiſs. Suecor. Gothor. Vandalor. Regis. Ad venerandum D. Parentem, Epiſcop. Strengnens. Oxoniæ Anglorum transmiſ-

ſa

sa a *Joh.* OLLIEQWIST; nunc vero typis excusa. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

År tryckt tillika med Fadrens, Biskop. *Joh.* MATTHIÆ *Opuscula Theologica*, Strengnes. Brockenius 1661. *in 8:o.* och består af 2 ark.

Omtr. med Titul: "Historia Caroli Gustavi "Potentiss. Suecor. Gothor. Vandalorumque Re-"gis, conscripta a *Joh.* OLJEQUIST. Accessit "descriptio virtutum Christinæ Reginæ, e Lite-"ris magni cujusdam viri excerpta." Helmstad. Müller, 1663. *in 4:o.* pp. 20.

Skriften rörande Dr. Christina, är det här ofvanföre n. 4364. anförde P. Mannerschieds Bref, hvilket i denna Uplaga sålunda rubriceras: "Excerpta e Literis R. P. Mammerschied "(Mannerschied) Confessarii Legati Hispanici, "D. Pimentelli, scriptis Holmiæ, X.Dec.MDCLIII. "de virtutibus & indole Christinæ Reginæ &c."

Joh. Oljequist kallas af Scheffer, *Suec. Liter.* p. 234. Kongl. Kammarherre. At han d. 23. Jun. 1658. blifvit Canonicus i Hamburg, utvisar Förtekningen på desse Canonici, uti J. A. Fabricii *Memor. Hamburg.* Vol. II. p. 609. och at han det varit intil år 1667. intygar Jo. Mollerus, *Hypomnem. ad Scheff.* p. 428. och *Cimbr. Liter.* T. II. p. 600. Om så år, kan han icke hafva aflidit i Paris 1661. som v. Stiernman berättar, *Adels-Matrikeln*, p. 366.

4836. Historia Caroli Gustavi, Potentiss. Suecor. Gothor. Vandalorumque Regis. (Dissert. Acad.) sub Præs. Joh. Cy-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

Cypriani, publicæ eruditor. censuræ exposita ab auct. Resp. *Sam.* FLEISNERO. *in quarto*, Lipsiæ, Liter. J. E. Hahnii 1671. pl. 7.

Tentzel, *Monatl. Unterred.* 1696. p. 820. citerar denna Disputation under Præsidis namn, men Tituln utvisar, at Respondenten, såsom Författare, sig densamma tilägnar, och under den senares namn anföres hon *Bibl. M. Richeii*, P. III. Hamb. 1763. *in 8:o.* p. 437. Hon är intet mindre än almän, och jag har haft mycken möda at förskaffa mig et exemplar från Tyskland.

4836. (a.) *Joh. Dan.* RITTER de bellis a Carolo Gustavo, Sveciæ Rege, in Polonia & Dania gestis. *in quarto.* Witteb. 1747.

År förmodel. en Disputation, eller et Programme. Tituln är tagen utur *Bibliotli. Langebekiana*, Hafn. 1776. *in 8:o.* p. 243.

J. D. Ritter war Historiar. Prof. i Wittenberg, hvarest han afled d. 15 Maji 1775.

4837. A Narrative of the principal actions occuring in the Wars betwixt Sweden and Danmark, before and after the Roschild Treatis, by *Phil.* MEADOWE. *in oct.* London. 1677.

Phil. Meadowe, Engelsk Minister i Danmarck, war en af Mediateurerne vid Roskildska Tractaten.

En

En annan Uplaga af denna Bok, med en vidlyftigare Titul, och någon tillägning om allmänna Sakernas belägenhet i Tyfka Riket, år 1675. tr. i London 1680. *in 8:o.* år anteknad *Bibl. Harleiana*, T. II. p. 569. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiftoria. C.Guftaf.

Denna Uplaga äger jag numera fjelf: den år egenteligen *in 12:o.* och tr. "London, — by A. "C. for H. Brome, at the Gun, in S. Pauls "Church-yard. 1677." 176. fid. Tilläggningen, hvilkens fårfkilta Titul jag hår nedanföre n. 4961. anförer, går ifrån p. 153, til flut.

Omtr. år P. Meadow's Relation, til fit våfenteliga innehåld, uti en Samling med Titul: "The intereft of Great Britain, with relation "to the differences among the Northern Poten-"tates" &c. Lond. 1716. 8:o. Se n. 8509.

4838. L'Hiftoire de Guftave Adolphe — & de Charles Guftave — Roys de Suede — par le S:r R. de PRADE. Paris 1686. *in 8:o.*

Se hår ofvanföre n. 3803.

4839. Gen. Fålttygmåftaren *Pehr* SPARRES Summarifka Memorial om Kon. Carl Guftafs Krigs Actioner.

Tryckt efter Original handfkriften, uti Grefl. Gyllenftolpifka Bibliotheket, i Ev. Ziervogels *Hiftor. Afhandl. om Sw. Mynt och Med.* p. 154 — 184. Utgifvaren befkrifver tillika tre öfver Kon. Carl Guftaf flagne Medailler, och en defs Ducat, flagen i Elbingen 1657.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

4840. *Sam.* Lib. Bar. de PUFENDORF de Rebus a Carolo Gustavo Sveciæ Rege gestis Commentariorum Libri septem, elegantissimis Tabulis æneis exornati, cum triplici Indice. *in fol.* Norimb. sumpt. C. Riegelii, Literis Knorzianis. 1696. pp. 626. *except. præmiss. Tract. & Ind.*

E. W. Tentzel, *Monatl. Unterred.* 1696. p. 803. *Hamb. Bibl. Hist.* Cent. X. p. 137.

Rätteligen anmärkes *Bibl. Hist. Struvio Buder.* p. 1613. at skada är, det i et så pråktigt och kostbart Werck, så många och grofva Tryckfel finnas.

Pufendorf, som afled i Berlin, d. 26. Oct. 1694. hade icke det nöjet at se detta sit Arbete i dagsljuset framträda. Uti sit Bref til Pregizer, af d. 3. Oct. 1691. hvilket kan låsas hos Nettelblad, *Schwed. Bibl.* IV. St. p. 94. utlåter han sig derom sålunda: "Caroli Gustavi Hi-"storia dudum aspicere lucem poterat, ni male-"volorum livor editionem hucusque impedire, "ac præmio laboris me privare laborasset. For-"te tamen istorum importunitatem brevi supe-"rabo. Saltem efficiam, ut ea Historia haud "interpolata lucem adspiciat, postquam non am-"plius iras mortalium extimescere licebit."

Härtil kan läggas det som Cancelleren von Ludewig berättar, *in dem Vorber. seiner Rechtl. Erörter. der Reichs Histor.* p. 41. "Von des-"sen (Sam. Pufendorfs) Verfolgung, hat mir "dessen Frau Wittib in Berlin viel gesagt und "ge-

"geklagt, das weil ihr selige Man nicht alle "Schwedische Generale und Bediente gleich lo-"ben können, er diejenige zu seinen Ertz-fein-"den und Verfolgern bekommen, welche des-"sen nicht satt werden können, oder die von "ihm aussgelassen, aber doch nachhero gewal-"tige Leute geworden. Darumb er dem Chur-"Brandenburgischen Ruff mit freuden gefolget."

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

Polus och *Bergenhielm* voro egenteligen de som på Konungens befallning, och efter särskilt för dem utfärdat Constitutorial, skulle genomse Arbetet, innan det feck til Trycket aflemnas: möjeligen hafva desse Revisorer, med hvarjehanda anmärkningar och påminnelser, samt genom tidens utdrågt, hos Författaren åstadkommit den öfverklagade ledsnaden. Huru granlagad man var, under då härskande Tänkesät, derom vitnar et Ställe i denna Historia, som på Kongl. Maj:s befallning utströks; men efter en Gr. Er. Dahlbergs annotation (dd. 6. Jul. 1694.) finnes upteknad i Palmsköldska Handskr. Samlingarne, och lyder sålunda: "*Piontecæ* Rex "apud Senatores, qui in exercitu aderant, pro-"ponebat de itinere dirigendo, & quid de ob-"latis per Polonos judicandum foret, aliisque "rebus, quas præsens tempus requirebat. Sed "quia negotia quædam alio ipsum avocabant, "Senatu egressus, Benedicto Oxenstierna, quæ "circa singula capita, sua mens foret, expone-"bat. Qua Senatoribus ab hoc exposita, iidem "sententias dicere abnuebant, quarum libertatem "Rex hoc modo delibaverit, cui contradicere "vereantur. Quo cognito Rex postea accurate "factum suum excusabat, sæpius testatus, nullo "mo-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

"modo sibi propositum fuisse, Senatoribus se-"quendi necessitatem imponere, sed utique vel-"le, ut quilibet quæ sibi videantur, ex animi "sententia dicat. Et æquo animo tulit, ut cir-"ca quædam adversus antea sibi placita decre-"tum fieret. Insigni moderationis exemplo, ut "quanquam ipse consilio insigniter polleret, a-"liorum tamen sententias lubenter audiret atque "admitteret, ac Senatoribus libertatem suffra-"giorum illibatam constare vellet."

Om ock nu Författaren, för detta Arbetes skuld, haft några Ledsamheter, blefvo de honom dock til slut hederligen och väl betalte; hvilket båst kan inhåmtas af följande K. Carl d. XI. Bref til Stats-Contoiret, af d. 25. Maji 1694. Det är afskrifvit efter originalet; "Carl "med Guds nåde &c. Wår synnerliga ynnest "&c. Wi månde Eder i Nåder anbefalla uti "Wårt Bref af d. 23 hujus, at skaffa vid han-"den och i beredskap hålla för Samuel Pufen-"dorf, tvåtusende Ducater, eller 4000 R:d. in "specie, samt all hans återstående Lön in til "Junii månad inclusive innevarande år; så ock "ettusende R:d. in specie til Translationerne af "vår Högsal. Herr Faders Historia uti det Ty-"ska och Frantzöska Språket; varandes vår nå-"diga Wilja och Befallning, at desse förbem. "Poster til honom nu vårkeligen måtte utbeta-"las och lefvereras; och det utan någon afgift "til Krigsmans-huset, eller afkortning för Char-"ta Sigillata, med hvad mera som plägar efter "Reglementet utaf Föråringar och Benådningar "innehållas; hvarifrån Wi honom i Nåder vela "hafva befriad: Befallandes Eder" &c. &c.

Efter

Efter Pufendorfs död, trycktes änteligen Wercket i Nürnberg, 1696. Dedicationen til K. Carl d. XI. är skrifwen i Enkans namn, och Företalet af den berömde Läkaren Gottfr. Thomasius. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C.Gustaf.

Året derpå följande (1697.) utkom, ochså i Nürnberg, hos Riegel, både en *Tysk*, och en *Fransysk* Öfversättning af Kon. Carl Gustafs Historia, begge *in fol.* Framför Tyska Öfversättningen, hvilkens Författare utmärker sig med Initial Bokståfverne S. R. står en Dedication til Enke Drotningen Hedwig Eleonora, och framför den Fransöska, en annan til K. Carl d. XII. begge underteknade af Pufendorfs Enka.

Författaren har grundat sina Berättelser på authentique Handlingar; förtjenar altså all trovärdighet: ja, undersöker man ända intil de politiska raisonnemens, hvilka han, så väl i denna Historia, som i sina *Commentarii de rebus Suecicis* införer, så äro de ingalunda hans egna, utan blotta öfversätningar af vederbörandes i Rådet inlagde skriftelige Voteringar, eller ock munteligen gjorde vid Protocollerne; se v. Stiernmans *Landmarsk. Hist.* hos Gjörwell, *Sw. Bibl.* IV. D. p. 178.

Ritningarne til detta Werck, som ännu förvaras i Kongl. Bibliotheket, hade Gr. Eric Dahlberg förfärdigat: de äro på Kon. Carl d. XI:s bekostnad stuckne i koppar, af tämeligen goda Mästare. Gr. Dahlbergs insickt i det som hörer til Fortificationen samt General Qwartermästare Beställningen, i hvilken syssla han bivi-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

viſtade alla K. Carl Guſtafs Fälttog, lärer icke kunna dragas i tvifvelsmål; likvål ſåger Niçeron, *Memoires* T. XVIII. p. 294. "que ces "Figures, qui ſont en grand nombre, & asſés "bien gravées, ſont defectueuſes, en ce qu'elles "n'ont été faites que d'imagination, & ſans "aucun rapport à la narration de l'auteur."

Vid tilfälle af desſe Ritningar, bör jag ej underlåta anmärka, at uti Herm. von der Hardts *Memorabilia nov. Helmſtad. Bibliothecæ*, et Tal ſom år infört i Maderi och Schmidii Samlingar *de Bibliothecis*, Helmſtad. 1702. ſeq. *in 4:o.* Accefs. I. p. 287. ibland flere märkvärdigheter namngifves: "Caroli Guſtavi Expeditio-"nes bellicæ, ichnographicis Tabulis ſpeciocis-"ſimis vaſto volumine comprehenſæ." Vål hade varit, om Författaren närmare beſkrifvit detta arbete.

4841. Geſpräche in dem Reiche derer Todten, zwiſchen Carolo Guſtavo, Kön. in Schweden, und Frid. Wilhelmo, dem grosſen, Churf. zu Brandenburg. *in 4:o.* Leipz. 1721.

År 36. *Entrevuen* i den ſtora Samlingen, och FASSMANS arbete.

4842. Medaille, aus der Karlſteiniſchen Suite, auf den grosſen König — Carl Guſtav.

J. H. Lochner, *Saml. Merkwürd. Medail.* 1738. p. 25 — 32. Innehåller et kort Sammandrag af Konungens Lefverne.

4843.

4843. A. A. v. STIERNMANS Bref til Författaren af den Sw. Mercurius. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Gustaf.

Låses i denna Journal, *Januar.* 1757. p. 440. — 455. och innehåller åtskilliga Anmärkningar, rörande Kon. Carl Gustaf. Man finner där et Utdrag af Konungens Diarium öfver dess gjorde resor: Holbergs föregifvande, at Kon. Carl Gustaf fådt sit banesår vid Fridrichshall, vederlägges; denna Fästnings trenne Belägringar, åren 1658. 1659. och 1660. beskrifvas; och til slut bevises, at Kon. Carl Gustaf bör med största skäl och sanning räknas ibland de lärdaste Swea Konungar.

4844. Hjeltars sammanliknade Historier (af *And.* SCHÖNBERG) I. Del. *in oct.* Stockh. Salvius. 1756. 110. sid.

Här framträda Kon. CARL GUSTAF i Sverige och Kon. WILHELM d. III. i Ångland. En förberedelse går före deras Lefvernesbeskrifningar, och efter dem kommer sammanliknelsen, på Baron Holbergs sätt: *Sw. Mercur.* 1756. Nov. p. 325.

§. 2.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiftoria Carl XI.

§. 2.

CARL den XI.

4845. Orationes gratulatoriæ in Natalem Caroli Pr. Haer. Sueciæ, d. VIII. Dec. a. 1655. habitæ (ab *Axel. Bened.* atque *Johanne* ROSENHANER & *Joh.* TUNGEL) *in fol.* Upfal. Joh. Pauli (1656.) pl. 9½.

4846. Oratio gratulatoria in natalem alterum Caroli Princip. Imperii Regnorumque Sueciæ Hæredit. dicta in Gymnafio Lincop. a *Nic.* Sam. ENANDRO. *in fol.* Lincop. Kempe 1657. pl. 5.

4847. Petr. Dan. Huetium non delectum fuisfe præceptorem Caroli XI. Regis Sueciæ.

Bevifes emot Huetii egit intygande, i en Afhandling, fom låfes *Acta Liter. Suec.* 1723. p. 464 — 469. Jämför Arckenholtz, *Mem. conc. la Reine Chrift.* T. I. p. 253.

4848. Ståndernes Sentiment om Conditionerne at fluta Freden. Dat. Götheb. d. 28 Febr. 1660.

Stiernmans *Saml. af R. D. Beft.* T. II. p. 1306.

4849. Några nyia Avifer ifrån åtfkillige Lands-Orter; tr. d. 7. Mart. 1660. *in quarto.* 1 ark.

4850.

4850. Schaupfenning auf den Olivischen Frieden von a. 1660. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

J. D. Köhlers *Histor. Münzbelust.* 1744. n. 34. p. 265.

4851. Medaille öfver Oliviske Freden. a. 1660.

E. Ziervogels *Histor. Afhandl. om Sw. Mynt och Med.* n. 30. p. 233.

4852. *Joh. Steph.* WYDZGA Historia præcipuarum rerum tempore belli cum Suecis, ab anno 1655. ad an. 1660. in aula Regis Poloniæ gestarum.

Författaren var först Drotn. af Polen Canceler, sedermera Archi-Biskop i Gnesen. Om detta hans arbete säger Dan. Braunius *de Scriptor. Polon. & Pruss. virtutib. & vitiis.* p. 176. . . . "Qui libellus in Polonia, præter magnates nonnullos, quorum avis opusculum auctor "ipse distribuerat, paucissimis impressis exem"plaribus — ignotissimus est. — Enimvero ru"brum libri, amplissimam cognitionem arcano"rum istius ævi promittens, auctor in nigro ad "sola consilia, gesta & virtutes Ludovicæ Re"ginæ, quam impense laudat — reduxit." Se J. G. Bœhmii *Observat: ad* Joach. Pastorii *Didr. pacific. Oliv.* p. 226. hvarvid anmärkes, at det väsenteligaste utur Wydzgas Arbete finnes inrykt i *Theatr. Europ.* P. VIII. App. p. 92 — 105.

4853. *Vespas.* a Kochow KOCHOWSKI Annalium Poloniæ ab obitu Uladislai

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

IV. Climacteres III. *in fol.* Cracoviæ 1683. 1688. 1689.

Lås Chr. Gryphii *Apparat. de Scriptor. Hiſt. Sec. XVII. illuſtrant.* p. 523.

4854. Hiſtoriarum Poloniæ ab exceſſu Uladiſlai IV. ad pacem Olivenſem usque Libri IX. Seu Annales regnante Joanne Caſimiro, Poloniar. Sueciæque Rege, ab anno 1648 usque ad an. 1660. Auctore *Laur. Jo.* RUDAWSKI, Equite Polono, Cathedr. Eccles. Olomucens. Canonico, S. Cæſ. Maj. ac Sereniſs. Leopoldi Guilielmi Archid. Auſtriæ Conſiliario. Ex manuſcripto celeb. Bibliothecæ Zaluſcianæ edidit, notas, ubi opus videbatur, & Hiſtoriam in compendio ab a. 1660. usque ad an. 1668. adjecit ac præfatus eſt *Laurent.* MIZLERUS, Philos. & Med. Doct. in Sereniſs. Regis Polon. Aulæ Conſiliar. & Medicus, Acad. Mogunt. Scientiarum util. in Medicis & Hiſtoricis Socius ordinar. nec non Societ. Scient. Muſ. in Germania Senior. *in fol.* Varſaviæ & Lips. 1755. ſumtibus Mizzlerianis, pp. 516. ſine Ded. Ind. rel.

Siv. Mercur. Apr. 1757. p. 675. *Nouv. Bibl. German.* T. XX. P. I. p. 187.

4855. *Joach.* PASTORII de HIRTENBERG Florus Polonicus, ſeu Polonicæ Hiſto-

ſtoriæ Epitome nova, quintum recogni- B. III.
ta, aucta & ad noſtra usque temporis C. 3.
bella continuata. *in duodec.* Ged. & Frf. Sveriges
ſumt. S. Beckenſteinii, typis S. Reinigeri. Almänna
1679. pp. 851. except. præmiſs. & Ind. Hiſtoria. Carl XI.

Denna Bok trycktes förſta gången 1641. Hiſtorien går ej långre än til år 1572. Femte Uplagan har fått anſenliga tilökningar: vid ſluttet ſtå tvånne Orationer, ſom i ſynnerhet röra Swenſka Sakerna, den ena kallas: *Thorunium recuperatum* 1659. den andra: *Aurora pacis* 1660.

När man läſer Paſtorii Skrifter, bör man komma i håg, at han ifrån den Proteſtantiſka vände ſig til den Romerſka Kyrkan, och at han var Konungens i Polen Hiſtoriograph. Han afled 1681. Se mera om honom uti *Hamb. Biblioth. Hiſtor.* Cent. II. p. 252. Hans Lefverne beſkrifver J. G. Boehme, *Obſervat. ad Diar. Pacificat. Olivenſ.* näſt efter *Acta Pac. Olivens. inedita.* T. I. Vratiſl. 1763. *in* 4:o.

4856. Neuer Polniſcher Florus, oder kurtze Beſchreibung der kriege, welche König Johannes Caſimirus wieder die Coſacken, Tartarn, Moſkoviter, Schweden, Chur-Brandenburg, und die Confœderirten geführet &c. *in duod.* Nürnb. 1666.

Författaren kallar ſig *der Unpartheyiſche*, och härmed förſtås den bekanta *Erasmus Franciſci*, eller, ſom hans rätta namn var, *Erasmus Finx*, ſe Placcii *Theatr. Anonymor. &*

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

Pseudonymor. T. I. p. 465. och Jo. Molleri *Cimbr. Liter.* T. I. p. 181.

De här anförde Polske Historiescribenter äro icke utan nytta för en Swensk Historicus.

4857. Demonstratio Suecica rupturæ Induciarum a parte Hollandorum.

Londorp T. VIII. p. 684.

4858. Extract Schreibens aus Seeland, den Frieden betreffend, nebst den abgehandelten puncten. *in quarto.* 1660.

4859. Gott lob! der liebe Fried in Norden; ist endlich auch noch richtig worden. *in quarto.* 1660.

4860. Der Kön. Maj. zu Schweden zu denen Polnischen Friedens-Tractaten in Preussen verordneten Commissarien und Plenipot. Legaten Pardons Patent für alle ausgewichene K. Schwed. Officirs, Soldaten und Unterthanen &c. Dat. Sappot, d. 2. Maji 1660. *fol.* 1 a.

4861. *Viti* BERINGII Obsidio Hafniensis, & eorum, quæ, ea durante, per Septentrionem fere omnem, ad memoriam illustria contigere, stricta enarratio *in quarto.* 1676. pp. 238.

Boken är icke almän: Autoren var en lärd man, god Orator, Poët och Historicus: han gior-

giorde sit Fädernesland heder, och afled d. 20 Maji 1675 uti sit 58. ålders år. Ingen hade dragit i tvifvelsmål, at han ju var rätta Författaren til Historien om Köpenhamns belägring, som af trycket utkom efter hans död, in til dess Prof. Jo. Gottlob Boehme i Leipzig funnit, uti en, den berömda Jo. Henr. Boecleri Brefsamling, som nu förvaras i Magistrats Bibliothequet därstädes, den efterrättelsen, at Bering på alt sätt sökt förmå denna lärda Strasburgiska Professoren, at påtaga sig detta arbete, hvarföre han låfvat och tilstält honom en vedergäldning af 300 Riksd. Denna Anecdote har Prof. Boehme meddelat det almänna uti et Programa, på 1 ½ ark *in 4:o*, hvaruti han förkunnar sine Sommar-Föreläsningar för år 1758. anmärker likvål dervid, och bevisar med flere gode skäl, at Historien om Köpenhamns Belägring, sådan som den finnes tryckt, verkeligen är Berings Arbete, hvartil han icke behöft låna någon annans penna; men at arbetet som Boecler åtagit sig, til äfventyrs torde vara et helt annat Werck, som icke kommit i dagsljuset: jämför *Götting. Anzeig.* 1758. p. 742. *Fortges. Nachr. von dem Zustande der Wissensch. u. Künste*, &c. III. B. p. 214. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

At Kon. Carl Gustaf tilbudit Bering at blifva *Historiographus Regni*, är en anecdote hvarpå Prof. Sv. Bring, i Lund meddelar ojäfaktigt bevis: se dess *Saml. af åtskillige Handling*, &c. III. Del, p. 304 — 308.

4862. *Henr.* WALLENSBECHII Diarium

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

polemicum metricum Obſidionis Havnienſis. *in quarto*, Havniæ 1660.

Om denna ſällſama, och på et ganſka beſynnerligit ſätt inrättade Dagbok öfver Köpenhamns belägring, ifrån d. 8 Aug. 1658 intil d. 1. Jun. 1660. läs *Hamb. Biblioth. Hiſtor.* Cent. VII. p. 294.

Flere Skrifter angående Köpenhamns Belägring upräknar N. P. Sibbern, *Bibl. Hiſt. Dan. Norveg.* p. 213. *ſeq.*

4863. MSC. Et kort och ſanfärdigt Diarium: innehållandes den Marche, ſom H. K. M. af Swerige, Carl Guſtaf, ſå och des Generaler, med Armeerne, uti Konungarikerne Påhland och Danmarck, uti påſtående Krigen, gjorde ifrån begynnelſen til åndan, a. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. Hvarutinnan och förnembligen igenom numeros, alle Stationer och Hufvudquarterer, dag ifrån dag, anvijſes &c. Alt med flijt annoterat och opteecknat af *Eric* Jönsſon DAHLBERGH, högſtbem. H. K. M:s då förordnade General Quarterm. Lieutenant vid des Hufvud-Armée.

Handſkriften var på en Bokauction i Stockh. Notarien Ekholm har lämnat mig derpå följande Beſkrifning: "Detta Diarium börjar med "d. 5. Julii 1655 och går längre än Tituln "utviſar, nemligen ånda til d. 2 Junii 1660. "med 2 Tabeller, en öfver Polen, den andra

"öf-

"öfver Danmarck. Slutas med följande Fran- "ſka Verſer": B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Tel étoit Carl le grand, le plus vaillant en guerre,
La Majeſté des Goths, merveille de la terre,
Qui contre ſept Eſpées ſe mettoit tellement,
Que leur ſuperbité eſt tombé viſtement.

4864. The Hiſtory of the late Warres in Denmark. Compriſing, all the Transactions, both military and civil, during the differences betwixt the two Northern Crowns, in the years 1657. 1658. 1659. 1660. illuſtrated with ſeveral Maps. By R. M. *in fol.* London, Basſet. 1670, pp. 146.

Författaren kallar ſig *Roger* MANLEY. Taflorne föreſtälla Grundritningarne af Köpenhamn, Cronenburg, Swenſka Lägret på Seland, och ſlaget på Fynen.

Emot ſlutet af Boken, p. 137 — 146. läſes en Berättelſe om Sakernas förlop emellan Swerige och Danmark, ſom *Phil. Meadow*, hvilken vid Roſchildſka Freds-Tractaten var Engelſk Plenipotentiarius, och en af Mediateurne, vid ſin återkomſt til England, in Dec. 1659 afſlämnat. Huru vida denna Berättelſe är öfverensſtämmande med den ſom här ofvanföre n. 4837. är anförd, kan jag icke ſäga, emedan jag ej haft tilfälle dem med hvarannan at jämnföra.

4865. Bondigh Verhael des Orlooghs

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

tusschen de twe Noordsche Rycken Denemarken en Sweden, beginnende in de maent Junii 1657. en eyndigende in't Jaer 1660. d. 27. Maji S. v. *in quarto.* Amsterdam. 1660.

Tituln är tagen utur Corn. a Beughem *Bibliogr. Histor. Chronolog.* p. 617.

4866. Kriegs und Friedens Posaune, ausblasend eine Geist — und Geschichtliche Beschreibung des letzteren Nordischen Kriegs- und Friedens-wesens: wie diese aufgesetzet *Ernst.* MÜLLER, Pfarrer, damals bey der Kön. Schwed. Armée, jetz aber zu Giesen, und hierselbsten gedrucket, Ant. Utz, im anfang des 1662. Jahres. *in fol.*

År skrifven på Vers, och består af 51. sid, utom Dedicat. m. m.

4867. Några nyja Aviser ifrån åtskillige Lands-Orter: tr. d. 6. Jun. 1660. *in quarto.* ½ ark.

4868. Kongl. Maj:s Placat om en almån Solenn Tacksägelse dag, som (d. 26 Aug. 1660) öfver hela Swerige hållas och firas skal. Dat. Stockh. d. 24. Jul. 1660. *in quarto.*

4869. Handlingar om Riksdagen i Stockholm, år 1660.

Uti

Uti S. Loenboms *Handl. til K. Carl. d. XI. Hist.* XIV. Saml. p. 5 — 75.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

Desse Handlingar äro: 1. Kgl. Maj:s Proposition af d. 27. Sept. 1660, 2. Relation om Fäderneslandets tilstånd, af d. 3. Oct. f. å. (författad af Ed. Ehrensten.) och 3. Proposition til R. Stånder af d. 26. Nov. 1660.

4870. Relation om Herredags (Riksdags) Handlingarne i Stockholm, ifrån d. 27. Sept. 1660. författad af Biskop. i Åbo, D. J. TERSERO.

Se S. Loenboms *Hist. Märkvärdigheter*, II. Del. p. 3 — 32. p. 82 — 88. III. Del. p. 36 — 75.

Tros vara det Arbetet, om hvilket Terserus, uti sin egen Lefvernesbeskrifning, Msct. säger: *in Comitiis Holmensibus 1660. usus hospitio apud Nicol. Rosenfeldt, fideliter consignavi omnia, quæ cum Clero communicata sunt Comitiorum Acta.* Han skrifver vidare, at då Dr. Christina, som det året var kommen til Swerige, råkade få se dem och läsa hvad deruti handlades om henne, påstod hon, at han skulle inståmmas, til at försvara sig; men han öfversände allenast en Försvars-Skrift, och vardt i följe deraf aldeles frikänd.

En Dagbok öfver alt hvad som under denna Riksdag, i Prästa-Ståndet, passerat, förvaras ibland mina handskrifter; Vol. *in 4:o*, af 460. sid. mycket gles styl. Detta MScpt har framledne Censor Libror. Gust. Benzelstierna

 lä-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

låtit copiera, och gifvit det följande Titul: *Acta Consistorii in Comitiis publicis Holmiæ A. 1660. a die 27 Sept. ad 29. Novemb.* samt tillagt et Register på de mårkvårdigaste omständigheter som deruti förekomma. Mycket som Terserus uti sin Relation i korthet vidrörer, utföres hår vidlyftigt. At Författaren varit Ledamot af Pråste-Ståndet, dårom år intet tvifvelsmål; men om det varit Terserus, eller någon annan, vågar jag icke decidera.

3871. Ståndernas Declaration om Ryska våsendet. Dat. Stockh. d. 10 Nov. 1660.

Stiernmans *Saml. af R. D. Best.* T. II. p. 1368.

4872. *Andr.* Wallenii Tubæ Triumphalis Echo, ob Caroli Regis natalem sextum & restitutam pacem (Carmen Elegiacum) *in fol.* Holm. Meurer 1660.

Jo. Schefferi *Suec. Lit.* p. 239.

4873. Några nyia Aviser ifrån åtskillige Lands-orter: d. 5. Dec. 1660. *in quarto.* $\frac{1}{2}$ ark.

4874. Der Kön. Maj. zu Schweden Begnådigung der Stadt Riga, wegen tapfer ausgestandener Belagerung und Blocquade. *in quarto.* 1661.

Lås hårom C. Kelchens *Liefländische Historie,* 1695. *in 4:o.* p. 601. Borgmåstare och Råd benådades med Adelige Privilegier: det hår öfver utfärdade Diplome, dat. Stockh. d.

23.

23 Nov. 1660. står i Webers *Verändertes Russland.* I. Th. p. 374. Frf. u. Leipz. 1744. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

4875. Brevis enarratio rerum bello gestarum ab initio regiminis Serenifs. & Potentifs. Regis Sueciæ, Caroli Gustavi, ad confectam auspiciis Serenifs. & Potentifs. Regis Sueciæ Caroli XI. denique pacem, ex monumentis Literarum Cancellariæ Regiæ in Novembri a 1661. cujus unum exemplar transmissum ad D. de Gualdo, die 14. Jul. a. 1662. alterum D. Comiti de Dohna in Hollandia transmissum. in - - - - Venetiis.

"*Jacob* Wattrang sammanskref på befal-"ning, år 1661. in Nov. denna Tractat om K. "Carl Gustafs Krigs-förrätningar och Felttåg, "hvilken 1662. d. 14. Jul. utsändes til Herr "Gualdo, som antingen sielf, eller igenom nå-"gon annan densamma öfversatt och uti Vene-"dig trycka låtit: Den år en ibland de sällsyn-"taste Böcker i Swerige"; v. Stiernman, *Adels Matrikel*, I. Del. p. 368. Boken har jag icke sedt; vål hade varit om v. Stiernman nårmare beskrifvit henne, eller åtminstone utsatt formatet: dock, detta har han giort uti *Förteckningen på de tryckta Böcker* &c. bakom *Matrikeln*, berättandes henne vara *in oct.* I Msct finnes denna Beråttelse, uti Ant. Archivo under n. D. 59. *in fol.* 32 Ark.

4876. Förordning och Stadga, hvar efter med Swenske Skep och Godz, hvilke

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

ke genom Öresund eller Belten passera, i förmågo af Rijksens Råt och Pacter, skal förhållas: dat. d. 16. Febr. 1661. *in 4:o.*

4877. Relation om H. K. M:s lyckelige, emot alla sina och Rijksens för detta Fiender, Progresser, och huru såsom deruppå sedermera är genom Gudz välsignelse följt en universal, reputerlig, ehrbar och evigt varande Fred, *in quarto,* 1661. 1 a.

4878. Kongl. Maj:s Placat om en almån, solenn Tacksäjelse-dag som (d. 1. Dec. 1661.) öfver hela Swerige hållas och firas skal: dat. Stockh. d. 20. Sept. 1661. *in quarto.*

Denna Tacksäjelse-dag firades efter sluten Fred med Ryssland.

4879. Placat om Finske och Ryske Bönder, at få efter Freds-Fördraget, sätta sig under den Herrens beskyd, som de helst åstunda; af d. 29. Maji 1663, *in 4:o.*

4880. Panegyricus, Carolo XI. Regi Sueciæ, super recepto in Pomerania homagio, V. Kal. Aug. a. 1663. dictus a *Joh.* POMERESCHIO. *in fol.* Gryphisw. 1663.

Jo. Molleri *Cimbr. Liter.* T. II. p. 655.

4881. Pomerania desponsata — Carolo

lo XI. — dicto ab inclyta Pomeraniæ Nobilitate, Urbium Senatu, Populoque, publico homagii juramento, amoris & justitiæ imperio. In Communi DVCatVs PoMeranIæ LaetItIa. (1663.) dedicata a *Jo. Ge* TREMELLIO, AA. L. L. & Phil. Doct. Reg. Pædagog. Stetinens. Rectore, anno, CaroLo Desponsata (est) PoMeranIa In AVgVsto. *in fol.* Stetini, Rhete. pl. 20. c. fig. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

4882 MSC. Instruction, hvarefter Kongl. Maj:s Præceptor Edmund Gripenhielm — uti Kongl. Maj:s Institution och Lårdom sig hafver at regulera och rätta: gifven i Stockholm, d. 24. Nov. (som år Kongl. Maj:s Födelsedag) a. 1663.

Uti mina Samlingar; och eljest nog allmän.

4883. R. R. Gr. Bengt Oxenstiernas Bref til Riks-Skatmästaren Gust. Bonde, af Riga, d. 1. Maji 1664. om Krig emot Ryssland.

Uti S. Loenboms *Händl. til K. Carl XI. Hist.* II. Saml. p. 21 — 32.

4884. Berättelse om et af Hert. Adolph Johan tilämnadt Upror, hvaruti R. Rådet Bengt Skytte skal varit delaktig; med Anmärkningar härvid utdragne utur authentique Handlingar.

S

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

S. Loenbom, *Hist. Mårkvård.* I. D. p. 155. — 171. Beråttelsen år en muntelig sågen, som tyckes ingen grund åga; hvilket ochså af anmårkningarne nogsamt kan intagas.

4885. Kongl. Maj:ts Proposition angående några Rikfens tarf och högvigtige Angelågenheter, föreståld samtelige Rikfens Ständer, som på detta allmånna Mötet åro församlade, til at dem betrakta, och efter et endrågtigt moget öfverlåggande, gifva sin underdånigste Förklaring opå, som kan vara låmpad til Rikfens Wålfård och Kgl. Maj:s til dem fattade gode och nådigste Förtroende. Act. Sthm. d. 14. Jun. 1664.

Uti S. Loenboms *Handl. til K. Carl d. XI. Hist.* XIV. Saml. p. 76 — 103.

4886. Fragment af en Dagbok, hållen öfver det som passerat vid Riksdagen 1664. på Riddarhuset.

Idem, *Histor. Mårkvård.* IV. Del. p. 119 — 147.

4887. En kort Relation om Herredags (Riksdags) Acterne i Stockholm, 1664. (Maji — Aug.)

Idem, *ibid.* II. Del. p. 33 — 72. År författad af en Pråst ifrån Westmanland, som denna gång varit Riksdagsman.

4888. Kort Memorial öfver det som

sig

ſig tildrog vid Riksdagen i Stockholm 1664. ſerdeles uti et och annat mål hos Allmogen. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Uti *Sw. Fatburen*, III. Öpn. p. 25 — 31. p. 38 — 40.

4889. Panegyricus in Natalem — Caroli XI. — in Acad. Gryphiswald. ſub auſpicio Rectoratus, dictus a *Joh.* POMERESCHIO. *in fol.* Gryphiswald. Doiſcher. 1665. pl. 5.

4890. Literæ viri cujusdam nobilis ad amicum, de moderno rerum ſtatu, ac modo formandorum hoc tempore in Svecia conſiliorum. Anno 1665.

Brefvet är teknat B. *de* C. *Prope Viſurgim, Calend. Decembr.* a. 1664. Jag äger det allenaſt i handſkrift; men tviflar icke på at det blifvit tryckt. Det går förnämligaſt derpå ut, at viſa, det Swériges intereſſe kråfde at ingå närmare Förbund med England, utan at likwäl aldeles förkaſta Frankrikes propoſitioner. Författaren viſar ochſå emot Öſterrikiſka Huſet mycken benägenhet.

4891. Concept af et Memorial, ſom Rikſens Råd förehade at inlefverera til den Kongl. Regeringen, år 1665. innehållande Påminnelſer vid des Förvaltning af Regerings-Ärender.

Det-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

Detta märkvårdiga Document, och hvilket i närvarande tid (1769.) icke utan orsak synes vara i dagsljuset framdragit, läses i *Sw. Fatburen*, VI. Öpn. p. 105 — 111. p. 113. — 119.

4892. Oratio ad Carolum Regem, cum primum Upsaliam studiorum causa veniret, habita a *Joh.* SCHEFFERO. *in quarto*, Upsal. Curio. 1665.

Omtr. äfven därstädes, *in oct.* 1. a.

4893. Panegyricus — Carolo — Regi — super præstito S. R. M. Ejus in Pomerania Orientali Homagio, dictus V. Non. Nov. a. 1665 — in Acad. Gryphiswald. a *Joh.* POMERESCHIO. *in fol.* Gryphisw. Doischer. pl. 4.

4893. (a.) *Conr.* FRIEDLIEB Panegyricus, Carolo Regi Sueciæ & Commissariis Regiis dictus. *in fol.* - - - - 1665.

Bibl. Acad. Gryphisw. T. I. p. 699.

4894. Eigentliche Anweisung, wie des heil. Reichs Stadt Bremen in diesem 1666. Jahre, vom 30 Aug. biss d. 15. Nov. von des Königl. Schwedischen Reichs-Feld-Herrn, H:n Carl Gust. Wrangel Hochgräfl. Excell. zwischen zweyen Haupt lägern, und derselben, wie auch andern Beschantzungen ist beschlossen und bloqui-

quiret gehalten worden, und wie beyde, sowol die Kön. Schwedische, als hohe allirte Churf. und Fürstl. Armée auf dero Rendés-Vous, nach getroffenen Frieden sich præsentiret. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

Charta, stucken af C. Schultz: se *Alt u. N. aus den H. Brem. u. Verden.* VI. B. p. 318.

Hithörande Handlingar, se n. 8405 — 8416.

4894. *a)* In Natalem auspicatiss. — Caroli XI. — subjectissima devotio, quam in Acad. Kilonensi, d. 24. Nov. 1666. — testatus est *Chr. Ehrfr.* CHARISIUS. *in fol.* Kilon. Rauman. 1667. pl. 9.

4895. Panegyricus — Regi Carolo XI. — Hedw. Eleon. Reginæ, — dictus in Acad. Gryphisw. ipso die Caroli, a *Conr.* FRIEDLIEB. *in fol.* Gryphisw. 1668. pl. 8.

Om Författaren och dess Skrifter handlar Jo. Mollerus, *Cimbr. Liter.* T. II. p. 207.

4896. Kongl. Maj. — Proposition, gjord och framställd till samtel. Riksens Ständer — med allernåd. begäran, att de densamma wäl hoss sig öfverlägga — tilbörligen förklara och resolvera ville. Dat. Sthm. d. 16 Jun. 1668.

Uti S. Lœnboms *Handl. till K. Carl d. XI. Hist.* XIV. Saml. p. 103. — 129.

4897. En kort Berättelse om Riksdags Handlingarne i Stockh. år 1668.

B. III, C. 3. Sveriges Allmänna Historia, Carl XI.

S. Lœnbom, *Histor. Mårkwärd.* IV. Del. p. 14. — 31.

4898. Oratio, qua — Caroli XI. auspicatiss. diem natalem — in Acad. Aboënsi, publice concelebrabat, d. 24. Nov. 1668. *Henr.* SACKLINIUS. *in fol.* Aboæ, P. Hansonius, pl. 5.

4898. *a*) *Conr* FRIEDLIEB de prodigiosa Regum Succiæ per diversa lustra magnitudine. *in fol.* Gryphisw. 1669.

Bibl. Acad. Gryphisw. T. I. p. 699.

4899. Panegyricus, Deo immortali — Carolo XI. — Hedvig. Eleonoræ, — Illustriss. Senatoribus &c. dicatus a *Conr.* FRIEDLIEB. *in fol.* Sedini, Höpner 1670. pl. 7.

4900. Oratio gratulatoria in adventum — D. Joh. Gyldenstierna & D. Claud. Rhålamb, R. S. Senator. rerum per Scaniam, Hallandiam & Blekingiam constituendarum select. Scripta a. 1670. nomine publico a *Christ.* CASSIO, Eloqu. & Poëss. Prof. Ord. *in fol.* Lond. Scanor. Haberegger. pl. 6.

Om Författaren handlar v. Dœbeln, *Hist. Acad. Lund.* Cont. II. p. 25.

4901. Handlingar om en upkommen Skiljaktighet öfver 1670. års Stat.

S.

S. Loenbom, *Handl. til K. Carl XI. Hist.* III. Saml. p. 5 — 64.

Hår fórekommer den frågan, "Om de "frånvarande Rikfens Råd, uti hufvudårender "voro fórbundne at åtnójas med hvad de når-"varande beflutit"?

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiftoria. Carl XI.

4902. Panegyricus de Auguftifs. Regum Regnique Sueciæ concordibus animis, confiliis & lacertis, iisque per diverfa luftra partis. ingentibus Orbis Arctoi incrementis, devotisfima mente manuque fcriptus — a *Laur.* FRIEDELIO. a. 1671. *in fol.* Gryphisw. Doifcher. pl. 5.

4903. *Joh.* POMERESCHII Dedicatio Natalis decimi octavi Caroli XI. Regis Sueciæ. *in fol.* Gryphisw. 1672.

Jo. Molleri *Cimbr. Liter.* T. II. p. 655.

4904. Panegyricus, five Orat. gratulator. — Carolo XI. — cum XVII. ætatis annum & 24 dies implens, XV. Kalendar. Januar. luce, a. 1672. Regni Sueo-Gothici habenas hæreditario jure capefceret, dd. a *Joh.* WIDEKINDI, Hiftor. reg. *in fol.* Holmiæ, Wankif. pl. 10.

4905. *Joh.* UPPENDORFII Gratulatio cum Imperii gubernacula capesferet Serenifs. Rex Carolus XI. *in 4:o* Holmiæ. 1672.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

4906. *Andr.* WOLLIMHAUSS Triumphus felicitatis Sueoniæ ab Ordinibus Regni præsentatus, cum Carolus XI. ad Imperium Sveo-Gothicum evectus esset. *in fol.* Upsal. 1672.

Jo. Schefferi *Suec. Liter.* p. 260.

4907. Carolo XI. — Regni aviti Imperium — d. 18. Dec. 1672. auspicanti, aurea secula & regna Saturnia — de tripode fatidico vaticinatur Augur Apollo. (Carm. Heroic. *Andr.* STOBÆI.) *in fol.* Holmiæ, Wankif. 1672. pl. 8.

4908. Panegyr. in — Carolum XI — cum Suæ Reg. Maj. impleto XVII ætatis anno, Senatus Populusque Sveo-Gothicus rerum summam deferret, — script. a J. HAGEMEISTER. (Carmen) *in fol. pat.* Holm. 1672. pl. 1.

4909. Solemnia Carolinæ — cum — Imperium — Carolus XI. — maximo subditorum gaudio adiret; ex decreto Senat. Acad. per *Nic.* HYLTENIUM celebrata. *in fol.* Lond. Scan. Haberegger. pl. 10.

4909. (a.) *Conr.* FRIEDLIEB Oratio sub auspicio Regii Imperii Caroli XI. *in fol.* . . . . 1673.

Bibl. Acad. Gryphisw. T. I. p. 699.

4910. Til Hans Kongl. Maj:t Kon. Carl d. XI. Kongl. Regeringens Berättelse, angående Regements-Förvaltningen under högstbem. Konungs Minderårighet; öfverlämnad d. 18 Dec. 1672. då Konungen sjelf antog Riks-styrelsen. Hvarjemte följer en kort Beskrifning om K. Carl d. XI. Lefverne, och de Skådepenningar, hvilka under den tiden slagne äro. *in oct.* Upsala, Edman, 1771. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

Lärda Tidn. 1773. n. 73. 74.

Utgifvaren är Kammar-skrifvaren i Kongl. Krigs-Collegio, *Sigfr. Lor. Gahm Persson.* Des Företal, innehållande K. Carls korta Lefvernes-Beskrifning, består af 80 och Förtekningen på Skådepenningarne, hvilken Herr Canc. Rådet *Berch* honom meddelat, af 40. sidor. Sjelfva Hufvud Skriften intager 175. sid.

4911. Relation om allmänna Sakernes tilstånd under Hans Maj:s, Konung Carl XI. minderårighet, intil des Antråde til Regeringen.

Uti S. Loenboms *Handl. til K. Carl XI. Hist.* IV. Saml. p. 67 — 94. Angår Utrikes Ärenderne.

4912. In Carolum XI. — cum post conscensum, — Holmiæ, — paternum avitumque solium, prima vice suam invise-

 ret

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

ret Upſaliam, d. 16 Jan. a. 1673. Muſarum Upſaliens. pietas. *in fol.* pl. 2 ½.

4913. Oratio ad — Carolum Regem, cum gubernaculis Imperii ipſe primum admovisſet manus, habita coram Rege, d. 17. Jan. 1673. a *Joh.* SCHEFFERO. *in quarto*, Upſal. Curio. pp. 26.

4914. Churf. Brandenb. Declaration wegen des Armiſtitii, de dato Minden, d. $\frac{10.}{20.}$ Mart. 1673. *in quarto.* ½ Bog.

Innehåller Swar uppå Svenſka Miniſterns gjorde föreſtålningar.

4915. Copia Röm. Käyſerl. Maj. Kön. Schwed. Maj. und Churf. Durchl. zu Bäyern, als auch Pfaltz Neuburg gethane Schreiben, das Frantzöſiſche Kriegsweſen betreffend. *in 4:o.* 1673. 3. Bog.

4916. *Adolphi* BRACHELII Hiſtoria ſui temporis rerum bello & pace per Europam & Imperium Romanum geſtarum, Pars I & II. ab a. 1618. ad a. 1652. inde per *Chr. Adph.* THULDENUM, ad a. 1660. producta; denique per *Henr.* BREWER, in an. 1673. continuata: cum Tractatibus Hiſtorico-Politicis, Actisque publicis & fig. æneis, VII. Voluminibus. *in oct.* Coloniæ, ſumptibus J. A. Kinchii. 1675.

"Di-

"Diversis annis, mutatisque subinde titulis "prodierunt. Res quidem hi autores maxime "Germanicas belli pacisque LX. annor. spatio "annotarunt, connexas tamen cum ceteris Euro-"pæis. Singulis Tomis Tractatus illi, quorum "mentio in expositione facta, Instrumenta nimi-"rum pacis, pacta & similia sunt addita. Bra-"chelius — satis nitide; Thuldenus — ample "profuseque; Brewerus inepte fere, omnes non "sine partium studio, scripserunt, prudentibus "tamen, & judicio præditis materiem, qua u-"tantur, præbent." *Biblioth. Histor. Struvio-Buder.* p. 133.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

Någre Thuldeni ensidigheter, samt grofva utlåtelser emot Kon. Carl Gustaf har Jo. Loccenius anmärkt och vederlagt *in Observationibus & Not. Histor.* vid slutet af sin *Hist. rer. Suecicar.* Upsal. 1662. *in 8:o.*

4917. MSC. Resebeskrifning öfver Kon. Carl d. XI. Resa i Swerige, år 1673. *in fol.*

Ibland Handskrifterne uti Ant. Archivo. Är upsatt af *Jo.* HADORPH, hvilken lämnat rum för Monumenter och Inscriptioner som skulle införas. Afhandlingen stannar vid Höjentorp, och går således icke til slutet af resan.

En Relation öfver Konungens Resa til Dalarna, i början af år 1673. står uti S. Loenboms *Handl. til K. Carl d. XI. Histor,* IX Saml. p. 3.

4918. *Nic.* HYLTENII Panegyricus,

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI. Carolo XI. Acad. Carolinæ nomine, cum primum conditorem suum, provincias regni perlustrantem, gratulabunda exciperet, die 18. Aug. a. 1673. *in fol.* Lond. Scan.

J. Schefferi *Suec. Lit.* p. 235.

4919. Lineamenta gloriæ Suecicæ, autore — *Erlando* B. DRYSELIO. *in 4:o*, Witteb. Henckelius, 1673. pl. 5.

Författaren visar uti et historiskt sammanhang, huru Swerige genom sine glorwyrdigste Konungar och Regenter, förvärfvat sig både heder och ansende. Vid de äldre tider, är han ganska kort, men deremot ifrån Gustaf d. 1. til Carl d. XI. mera vidlyftig.

4919. (a.) MSC. Gespräch zwischen Simplicio und Candido, über gegenwartige Conjuncturen.

Uti mina handskr. Samlingar.

Angår Sveriges Alliance med Frankrike, som ogillas; en nära Sammansättning emellan Sverige och Danmark föreslås; och förmånerne uppräknas, som man af en sådan Union hade at förvänta &c.

Öfverst i brädden har någon, til äfventyrs Författaren sjelf, skrifvit följande mening: "*Sa-*"*cra & Svecorum & Danorum anchora*, von "HABBÆO, a. 1673. Ihro Maj:t zu Dennemark "und Dero Geh. Råthen übergeben; und dieses "ist

"ist das übel das Habbæus contra Schweden B. III.
"machiniret hat, als er in Dennemark war." C. 3.
Författaren talar frit; men icke förgripeligit. Sveriges Almänna

4920. Et kort Sambtaal, som tvenne Historia.
goda Vänner och bekandte, Valencius von Carl XI.
Vriedland, och Erneftus Friedman, kommandes med hvarannan i Holland tilsamman, sins emellan hållit hafve, uthöfver närvarande Conjuncturernes och Sakernes tilstånd. Uthi Swenska Tungomålet, utur det Holländska translaterat. *in 4:o.* 7 ark.

Det samma, på Tyska, 1675. *in 4:o.* item, på Engelska, s. å. *in 4:o.* Hålles före vara författat af dåvarande Kongl. Secret:n Hindr. Hoghusen.

Om denna Skrift säger S. Loenbom, i sina *Anecdoter om namnkunniga och merkwärd. Sv. Män*, D. I. St. VI. p. 103. uti en note, at: "efter en af framl. Prof. Ol. Verelius gjord "antekning, innehållas häruti de skriftelige och "muntelige Discurser Herr Eduard Philipsson "Ehrensten, som förstås under namnet *Ernestus* "*Friedman*, haft med Prinsen af Oranien vid detta tilfälle": citerandes Lönbom därvid: A. Schönbergs *Hjältars sammanliknade Historier*, I. D. s. 64. i Anmärkn.

4921. Franska Ambassad. Marquis de Feuquières, Tal i publique Audience, hållit d. 17 Aug. 1674. til Kon. Carl XI. samt Kgl. Maj:s derå gifne Swar. (På Fransyska)

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

Se S. Loenboms *Handl. til K. Carl XI. Hist.* VIII. Saml. p. 196 — 202.

4922. ALETOPHILI Sendschreiben an Censorinum, in welchem die gerechtigkeit der Brandenburgischen Waffen, so der Frantz. Ambassadeur Feuquieres, in einer öffentlich zu Stockholm gehaltenen Oration angegriffen, dargethan und erwiesen wird: aus dem Latein. übersetzt. *in oct.* 1674. pp. 32. item *in quarto*, 1675. pp. 16.

4923. MODESTINI Sendschreiben an Aletophilum, in welchem die behutsamkeit der Schwedischen Waffen, so nicht wieder Chur-Brandenburg gerichtet werden können, dargethan und bewiesen wird. Nechst angehengtem Extract etzlicher anmerkungen, wie der allerchristl. König in Franckreich ihm gefallen lassen die erhöhung über alle Christliche Potentaten in Europa, und mit göttlicher ehre respectiret zu werden. *in 4:o.* 1674. 1½ B.

4924. S. R. Maj. Sueciæ Literæ ad Dom. Electorem Brandenburgensem. *in quarto.* (Holmiæ 1674.) pl. 1½.

Tillika utgifvit, så väl på *Swenska*, som på *Tyska*, samma år, *in 4:o.*

Brefvet, skrifvit d. 10. Oct. 1674. tiänar til svar på en Skrifvelse, som Churfursten, d. 30. Jun.

Jun. s. å. til Kongl. Maj. hade låtit afgå. Brevet och Svaret låsas hos Lünig, *Lit. Procer. Eur.* T. II. p. 753. sqq. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

4925. Literæ Cæsareæ ad Regem Sueciæ, ne arma cum Rege Galliæ conjungat, aut ad ejus instantias quicquam contra Electorem Brandenb. intendat. (Lat. & Germ.) *in quarto*, pl. 1.

Ock hos Lünig, l. c. p. 764. item serskilt på Tyska, *in* 4:o. Brefvet år skrifvit d. 19. Nov. 1674.

4926. S. R. Maj. (Sueciæ) Literæ ad Dom. Imperatorem Romanorum. *in* 4:o, (Holmiæ 1675.) pl. 1 ½.

Ock hos Lünig, l. c. T. II. p. 768. item, på Swenska *in* 4:o, jämväl på Tyska, *in* 4:o. och *in* 8:o.

Tienar til svar på nästföregående Bref, och år underteknat, Strömsholm, d. 15. Febr. 1675.

4927. S. R. Maj. (Sueciæ) Literæ ad Celsos ac Præpotentes DD. Ordines Generales Fœderati Belgii. *in quarto*, (Holmiæ 1675.) pl. 1.

Ock hos Lünig, T. II. p. 776. tillika, på Swenska, *item*, på Tyska, samt på Engelska, *in* 4:o. Brefvet år daterat d. 5. Dec. 1674.

4928. Des neulich verkleideten, jetzo abermahl in der Welt verschickten Götter-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

ter-Bothen Mercurii fortgesetzte Erzehlung, worinnen er, — die wichtigsten Discursen, mutmassungen und meinungen so bey denen Teutschen, als einigen benachbahrten des Welttheils Europæ begriffenen, und in jetzigem Kriege mit interessirenden Höfen und Stånden — der welt zur nachricht abermahl entdecket und verlåsset. *in quarto*, 1674. pp. 80.

Huru många gånger denna Tysk-politiska Mercurius, under påstående krig, för allmånheten visat sig, år mig obekant. *Biblioth. Thomasiana*, Halæ 1739. *in 8:o.* p. 283. förekommer: "Des Mercurii zum 4:ten mahl abgestat-"te Erzehlung. Warb. 1675. *in 4:o.*"

4929. S. R. Maj. (Sueciæ) Literæ ad Reverendiss. Sereniss. Celsiss. Illustriss. Reverendos, Illustres, Magnificos, Generosos, & Spectabiles Rom. Imperii Electores, Principes & Status. *in quarto*, (Holmiæ 1675.) pl. 2.

Londorp, T. X. p. 240. Lünig, T. II. p. 784. Tillika utgifvit på Svenska, s. å. *in 4:o.*, item på Tyska, *in 4:o.* och *in 8:o.* År dat. d. 16. Dec. 1674.

4929. (a.) *Conr.* FRIEDLIEB Leo septentrionalis ex virtutibus Caroli XI. descriptus. (Oratio.) *in fol.* Gryphisw. 1674.

Bibl. Acad. Gryphisw. T. I. p. 700.

4930. Examen Literarum Suecicarum, quæ Holmiæ d. 16. Dec. a. p. datæ & ad Proceres S. R. I. Ratisbonæ congregatos missæ sunt, extemporanee scriptum & excusum. *in quarto*, 1675. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

C. G. Hofmanni *Biblioth. Jur. publ.* p. 396. n. 1626.

4931. Der probirte und nicht guth gefundene Schwedische Blaue dunst, welcher durch das Schreiben aus Stockh. de dato d. 16. Dec. 1674. denen Löbl. des H. Röm. Reichs zu Regenspurg versamleten Ständen, — mit vermeinten annehmlichkeiten, hat wollen vor die augen gezogen werden, kürtzlich erläutert, und zu müssigen stunden entworffen von einem getreuen Teutschen Patrioten. *in quarto*, 1675. 3½ Bog.

4932. Abdruck eines Schreibens, welches des Chur-Brandenb. Herrn Stathalters Fürstl. Durchl. und Geh. Rath an den Kön. Schwed. Reichs Feldherrn, wegen bedruckung der Churf. Landen und Unterthanen; de dato Cöln an der Spree, d. 6. Jan. 1675. abgelassen haben *in quarto*. ½ Bog.

4933. Churf. Brandenburgische Antwort auf das von I. K. M. zu Schweden,

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

den, an die Löbl. Stände des H. Röm. Reichs, d. 16. Dec. 1674. abgelassenes und in druck publicirtes Lateinisch Schreiben. *in quarto.* 1675. 2 ½ B.

Flere gånger omtrykt.

4934. Gründliche Wiederlegung der vom Churfürsten zu Brandenburg publicirten Antwort auf I. K. M. zu Schweden an Churfürsten und Stände des Reichs, ohnlängst unterm 16. Dec. 1674. abgelassenes Schreiben. *in quarto.* (Stockholm 1675.) 10. Bog.

Tillika utgifvit på *Swenska*, med Titul: "Grundelig Förläggning" &c. *in 4:o.* 9 ½ ark.

4935. Einige Anmerckungen bey der von dem Könige in Schweden herausgegebenen, und also genandten Gründlichen Wiederlegung der von I. Churf. Durchl. zu Brandenburg publicirten Antwort auf I. K. M. zu Schweden — unterm 16. Dec. 1674. abgelassenes Schreiben. *in quarto*, 1675. 6. Bog.

4936. Chur-Brandenburgische Antwort auf die Schwedische, fällschlich also genandte, Gründliche Wiederlegung. *in quarto*, 1675. 10½ Bog.

4937. Schwedische Remonstration, da-

dadurch man S. Churf. Durchl. zu Bran- B. III.
denb. zum aggresſore wieder Schweden C. 3.
machen, und I. K. M. zu Groſs-Britan- Sveriges
nien wieder Dieſelbe aufbringen wollen; Almänna
aus dem Frantzöſiſchen ins Teutſche ü- Hiſtoria.
berſetzt, nebſt einigen von Chur-Brandenb. Carl XI.
ſeiten dabey gefügten anmerckungen. *in quarto*, 1675. 2 $\frac{1}{2}$ Bog. item, eod. an. *in quarto*, 4. Bog.

Londorp, T. X. p. 329.

4938. Copia Schreibens — des Schwed. Herren Reichs-Feld-Marſchallen (C. G. Wrangels) an Ihro Hochf. Durchl. den Chur-Furſtl. Herren Mårkiſchen Statthaltern und geheime Råthe. Und deroſelben darauff ertheilten Antwort. *in oct.* 1675. 1 Bog.

Brefvet angår Lefverantzers utgörande til Sw. Krigsfolket: det är dat. Stetin d. 8. Mart. 1675. Svaret år af d. 11 i ſamma månad.

4939. Summariſche Information desſen was zwiſchen I. K. M. zu Schweden, und I. Chf. Durchl. zu Brandenburg, eine zeit hero pasſiret. Von denen Fürſtl. Bremiſchen Rathen, auf dem Cråys-Tage zu Lüneburg übergeben, und dictiret d. 27 Maji 1675. *in quarto.* pp. 16.

4940. Gründliche und auſsführliche ge-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

gegen-Information, in welcher dasjenige was in der von denen Fürſtl. Bremiſchen Råthen, auf dem neulich zu Lüneburg gehaltenen Nieder-Såchſ. Cråys-Tage übergebenen — Summariſch. Information; ſo wohl auch, was in dem Kön. Schwed. Beantwortungs-Schreiben an Ihro Kåys. Maj. de dato Strömsholm d. 15 Febr. d. J. und dann in einigen an verſchiedene Königliche und andere Höfe herumbgetragenen Lateiniſchen punčten, wieder I. Churf. Durchl. zu Brandenb. angeführet werden wollen, hauptſåchlich beantwortet und wiederleget wird. *in quarto*, 1675. 12. Bog.

4941. Kurtze fürſtellung und erweiſung, daſs I. K. M. zu Schweden, bey fürgenommener armatur und einrückung in die Chur-Brandenb. Lande, keine andere intention als zur beförderung des zerſchlagenen univerſal friedens-negotii gehabt: wie auch, daſs I. K. M. Generalitet und Armée in Teutſchland gar calumnioſe beygemesſene unverantwortliche excesſe von einigen Churf. Miniſtris und Scribenten nicht erwieſen, noch auf beſchehene inquiſition angegebener masſen in facto befunden, wohl aber von S. Chf. Durchl. Armée im Hertzogthum Pom-

Pommern verübet worden und fürgegangen. *in quarto*, 1675. 2½ Bog. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

4942. Motus animorum circa motum armorum Suecicorum in Germaniam, & primum quidem in provincias Sereniſs. Princip. Elect. Brandenb. Marchiam & Pomeraniam. *in quarto*, 1675. pp. 23.

Denna Skrift är ockſå tryckt på *Tyſka*, med Titul: "Gedancken über der Schweden Einfall "in Teutſchland" &c. 1675. *in 4:o.* 3. ark.

Til prof af Författarens tänke- och ſkrifve ſätt, kan följande ſtälle tjena, p. 20. "Quis "tamen Regi juveni, & tam belligera proſapia "nato, vitio vertet anſam eam ad novum bel-"lum Galliæ perſuaſionibus, iisque adeo ponde-"roſis arripuisſe: quod jam dictum argumen-"tum Proceres ſuos eo quoque commovit. In-"ter eos quidam ſunt, qui originem Galliæ, a-"deoque & adfectum huic genti ſe debere pu-"tant: alii qui incolatum iſtius regni pecunia "ſe jure accepisſe credunt, non data quidem, "ſed recepta: immunem ab hac peſte omnino "credo ſupremum Regni Archiſtrategum, qui "ſemper factioni illi Gallicæ fuit contrarius, etſi "jam pro ea Martias quasdam actiones agere "jusſus eſt, hic potius fama, quam genio pro-"prio acturus esſe credendus: vir enim eſt e-"gregius, & nulli qui arma nunc ut ſupremi du-"ces tractant, poſtponendus, conſcientiæ tamen "& famæ ſtudens: hæc enim ut immortalia, "ſymbolo ſuo optat."

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiftoria. Carl XI.

4943. Difcurfus politicus de juftitia armorum Suecicorum, quæ hactenus in Marchia Brandenburgica fulferunt. *in quarto*, 1675.

Biblioth. M. Richeii, P. III. p. 190.

4944. Teutfchlandes warhaftes intereffe bey jetzigen conjuncturen, und fürnehmlich was es bey der Schweden einbruch in die Chur-Brandenb. Lande zu confideriren; vorgeftellet in einem Sendfchreiben eines Teutfchen an einen Teutfchen. *in quarto*, 1675. 4. Bog.

Tillika utgifvit, på Latin, med Titul: "Germaniæ verum Interesfe, præfentibus hisce conjuncturis, & præprimis circa Svecorum in Provincias Brandenburgicas invafionem confiderandum, Epiftola Germani ad Germanum expofitum." *in 4:o.* 1679. 4 ½ A.

Är ockfå tryckt på Holländfka, *in 4:o.* 22. fid. Emot Swerige; likaledes följande Skrift.

4945. Ehr und Freyheit liebende gedancken, über die Frage, mit welchem theile (der anitzo ftreitenden Öfterreich- und Frantzöfifchen parteyen) ein vernünftiger genereufer Teutfcher Fürft, zu nutz feines Eftats und Landen, es halten folle? zu liebe des Vaterlandes und der augenfcheinlichen wahrheit aufsgeführ-

führet und zu papier gebracht. *in quarto*, 1675. 2. Bog.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

4946. Des H. Teutschen Reichs allezeit mehr als sein eigen gesuchtes Interesse, von dem höchstlöbl. treuen und gerechten Chur-hause Brandenburg. Aus alten und neuen warhaftigen historien rauss gesuchet und erwiesen. *in 4:o.* 1675.

4946. (a.) Curiosa, nec non politica vagabundi per Europam, vulgo sic dicti Rationis Status, de præsenti tempore nugæ-somnia. *Das ist: Des in der Europæischen Welt überall zu hause sich einfindenden, so genanten* Ratio Status, *wegen jetziger Zeit-läufften nachdenckliche, und politische träumende Schwätz-Gesichter.* Falso-Veronæ. a 1675. *in quarto.* pp. 91.

En obetydelig Conjunctur-Skrift.

4947. Manifestum & rationes denuntiati contra Regem Sueciæ belli. *in 4:o.* Hagæ Comit. ap. Jac. Scholtum, 1675. pl. 1.

Gafs tillika ut på *Hålländska;* öfversattes också på *Tyska*, och kan låsas på sidstnämde språk, hos Londorp, T. X. p. 325.

4948. Manifest, oder Declaration des Krieges der Holländer wider die Schweden. Wobey angefügt aus des Götter-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI. Bothens relation, eines Melancholischen meditation, und ein Gespräch — über den gefährlichen einfall der Schweden in Pommern, und darauf folgende fröliche Post der Victoriæ S. Chf. Durchl. zu Brandenb. wieder die Schweden &c. *in 4:o*, 1675. pp. 46.

4949. Kongl. Maj. Placat, angående thes Undersåtare som äre för tiden i Gen. Staternas och Churf. af Brandenburg tjenst, at the ofördrögeligen begifva sig hem i landet. d. 25. Jun. 1675. *in 4:o.* ½ ark.

Tillika publicerat på Tyska.

Samma dag, utfärdades ocksā Kgl. Maj:ts Patent, at borttaga och upbringa förenämnde Machters Undersåtares tilhörige Skep och Gods.

4950. Kongl. Maj:s Placat, angående thet emot Kongl. Maj. af Gen. Staterne uti the Förenade Nederland publicerade Kriig. Stockh. d. 10. Aug. 1675. *in quarto*, 1. ark.

4951. Wederlägning af the orsaker och skjäl, hvilke Gen. Staterne föregifva til deras ogrundade Krigs-Declaration emot Kongl. Maj. och Cronan Swerige. *in quarto.* (Stockh. 1675.) 9½ ark.

4952. Chur-Brandenb. gesegnete Heldenthaten, welche durch Deroselben — tap-

tapferkeit, erstens bey Rathenaw, und denn — bey Fehr-bellin, gegen die Schweden — haben von sich sehen lassen, nebst einer Relation von der Schweden verübten grausamkeit — so ein guter freund dem andern zugeschrieben. *in 4:o.* 1675. 1. Bog. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

4953. Gewisser und ausführlicher Bericht, wie es mit dem sehr harten und blutigen Treffen, zwischen S. Chf. Durchl. zu Brandenb. und der Cron Schweden, bey Liehmur sich zugetragen und begeben d. 29. Jun. s. n. 1675. *in 4:o.* 1. B.

4954. *Jer. Jac.* HIRSCH, kurtze, doch warhafte beschreibung, in Hebræischer Sprache, der herrlichen Victorie, so S. Chf. Durchl. zu Brandenb. — wieder die Schwed. Armée, d. 18. Jun. a. 1675. zwischen Linum und Fehrbellin erhalten. *in quarto*, Cöln. 1. Bog.

G. G. Küsteri *Biblioth. Hist. Brandenb.* p. 487.

4955. Fernerer warhaftiger Bericht von dem harten Treffen, so zwischen S. Churf. Durchl. zu Brandenb. Cavallerie, und der Kön. Schwed. Haupt-armée, am 18. Jun. s. v. 1675. beym Dorff Linum, in welchem Gott. S. Churf. Durchl. — die Victorie verliehen, wie auch was ferner, d. 19. ejusd. darauf passiret. *in 4:o.*

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

4956. Relation de la Bataille de Fehrbellin, tirée de l'Histoire de Frideric Guillaume, Elect. de Brandeb. par (Samuel) PUFENDORF.

Uti *Bibl. German.* T. XXXV. p. 32. — 45.

Tilägnas en förnäm Herre, som väl icke namngifves, men man vet vara den bekanta Chur-Sachsiska Stats-Ministern, Gr. MANTEUFEL, som den tiden uppehölt sig i Berlin.

4957. Churf. Brandenb. Fehrbellinische Siegs-Thaler, von a. 1675.

Se J. D. Köhlers *Hist. Münzbelust.* 1729. n. 45. p. 353. 1730. p. 418.

Uti samma Werk; 1738. n. 9. p. 65. beskrifves och förklaras en Medaille, slagen öfver samma tilfälle.

Flere sådane förekomma, så väl uti J. J. Spies *Brandenb. Histor. Münzbelust.* II. Th. item IV. Theil, som enkannerligen uti J. C. C. Oelrichs *Erläut. Chur-Brandenb. Medaillencabinet, zur Geschichte Friedr. Wilhelms.* Berlin, 1778. *in 8:o.*

4958. Extract eines Schreibens aus dem Königl. Schwed. Haupt-Qwartier bey Loitz, sub dato d. 6. Jul. 1675. *in quarto.*

4959. Mündlicher Vortrag, welchen S. Chf. Durchl. zu Brandenb. Gesandter auf dem allgem. Reichstag &c. Gottfr. von

von Jena, — in dem Löbl. Fürsten Collegio, d. $\frac{30.\ Jun.}{10.\ Jul.}$ 1675. præmittiret, da dessen Memorialia wieder die Cron Schweden in ordentliche umbfrage und berathschlagung gestellet werden solten. *in 4:o.* 1675. 2. Bog. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

Brandenb. Ministerns Memorial, angående de Swenskas inbrott præs. i Regenspurg d. $\frac{12}{22}$. Mart. läses hos Londorp, T. X. p. 355.

4960. Reichs Concusum und Declaration wieder die Cron Schweden. Regensp. d. $\frac{8}{18}$. Jul. 1675. *in quarto.*

Londorp, T. X. p. 360.

4961. A View of the Suedish and other affairs, as they now stand in Germany, this present year 1675. with relation to England. Composed in the year 1675. when the Suede was declared Ennemy of the Empire.

Står bakom (*Phil.* MEADOWE's) "Narrative "of the principal actions occurring in the Wars "betwixt Sueden and Denmark" &c. Lond. 1677. *in 12:o.* p. 153 — 176. se n. 4837. Politiska raisonnements af föga betydelighet.

4962. Der Röm. Käys. Maj. Mandata avocatoria und inhibitoria, wider den

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

Schwed. Friedensbruch &c, vom 19. Jun. 1675. *in quarto.*

4963. Copia der Kåyſerlichen Avocatorien wider Schweden, ſub dato d. 6. Jul. ſ. n. 1675. *in quarto.* 1. Bog.

4964. Beleuchtigung und Wiederlegung einiger Brandenburgiſchen Schriften, worin I. K. M. zu Schweden Handlungen traduciret worden. *in quarto.* 1675.

Omtr. 1676. ſamt på *Latin*, med Titul: "Diſ-"cusſio quorundam Scriptorum Brandeburgi-"corum, quibus partim publico nomine, partim "privato auſu, S. R. M:s Sueciæ conſilia & a-"ctiones circa res Germaniæ maligne traducun-"tur." (Stralſ.) 1677. *in 4.o.* 7 a.

4965. Mazariniſches Charten-Spiel, wie der König in Franckreich mit desſen adhærenten von a. 1672. biſs hieher geſpielet. *in quarto.* (1675.) ½ Bog.

4966. Officium Septentrionis circa ſolemnia Coronationis — Caroli XI. — quæ Upſaliæ, celebrabantur d. 28. Sept. a. 1675. — declaratum per *Dan.* Achrelium. *in fol.* Aboæ, pl. 6.

4967. Carmen gratulatorium in coronatione Caroli XI. R. S. auctore *Jo. Wilh.* Stamm. *in* - - - Holm. Ebert, 1675.

J. Schefferi *Suec. Liter.* p. 251.

4968.

4968. Arctoi Solis tripudium, cum — Carolus XI. — Upsaliæ, IV. Cat. Oct. a. 1675. coronaretur, emodulatum a M. *Casp.* WEISERO. *in fol.* Lond. Scan. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

Författaren, Poës. Prof. i Lund blef 1677 olyckelig för et poëtiskt infall, hvarmed han sökte komma i gunst hos Kon. i Danmark. Han dömdes derföre til döden, men straffet förvandlades i Landsflygtighet. Se G. J. Sommelii *Skånska Clericiets Hist.* III. Del. 1. St. p. 128. seq.

4969. Unterthån. Glückswunsch — Carl dem XI. — bey glücklicher ersteigung des Königl. Erbthrons — zugeruffen von *Petro* SWENSON. *in 4:o*, Stockh. Ebert 5 ¾ Bog.

4970. Relation om Riksdagen i Upsala 1675. jemte någre dertil hörande Handlingar.

Se S. Loenboms *Histor. Mårkwårdigh.* IV. Del. p. 31 — 68.

Första Berättelsen, på Latin, tyckes vara et Bref som Bisk. Joh. Elai Terserus tilskrifvit sina Committenter.

4971. Project der eröffneten Schwedischen Rath-Stuben, worinnen aus denen Schwed. eingelauffenen Schreiben, und unverwerfflichen benachrichtigungen,

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

diejenige vermuthliche Bedencken und Consilia, so diese Cron gegen der hereinbrechung der verdächtigen conjuncturen, und annäherung vielfältiger feinde Waffen, bey der noch zur zeit zum wiederstand schlecht bestelte einrichtung auf dem allgemeinen Reichstage, vorzunehmen willens seyn mögte, umb aus dem angenscheinlichen labyrinth vortheilhaftig zu entkommen. Der urtheilhaften welt zu mehrerem nachdencken, auf guth Schwedisch offenbaret, und fürnehmlich einem jeden Schwedischer Nation, so daran gelegen, ohne nachtheil communiciret werden. *in quarto*, 1675. 7 ¾ Bog.

Omtr. samma år *in 4:o*, 8. ark. Författaren har icke skrifvit i Swerige, ej eller Frankrike til behag. Hans raisonnement går derpå ut, at Swerige, ju för des heldre, borde göra fred, hvartil också, efter des mening, större delen af Riksens Stånder, Krigs-befälet undantagit, var hågadt.

4972. Civis Suecici de præsenti patriæ suæ statu judicium. (Lat. & Germ.) *in quarto*, 1675. pl. 1½.

Autoren slutar med följande märkvärdiga mening: - - - - "hoc tantum dicam, quod ut Ci-"vis patriæ amantissimus jam dudum non sine "insigni animi dolore observare mihi visus sum, "descivisse nos paulatim ab illo pietatis, justi-

tiæ

"tiæ & integritatis ſtudio, quod in majoribus B. III.
"noſtris fuit, & duo contraria vitia, in Rerum- C. 3.
"publicarum perniciem ut plurimum conſpiran- Sveriges
"tia, in patria mea, inque multorum magnatum Almänna
"animis, cumprimis regnare cœpiſſe, luxuriam Hiſtoria.
"dico atque avaritiam. Multi ab exili progreſſi Carl XI.
"loco ad ſummam fortunam, parem fortunæ
"cenſum quamquam non habeant, pares tamen
"ſumptus faciunt. Innexi affinitate illuſtribus fa-
"miliis, modis tanto faſtigio dignis exhibere ſe
"ſatagunt. Non honeſtus, non ſplendidus, non
"magnificus Equitum, ſed Principum cultus vi-
"ctusque ubique deprehenditur. Sumptuoſius
"veſtiti ſunt famuli, quam olim Domini. In me-
"diocri cenſu regiæ parantur epulæ. Pilenta
"(*Caroſſes* Galli vocant) patres noſtri vix qua-
"tuor vel quinque numerabant Holmiæ: nunc
"autem innumerus eorum eſt numerus, affabre
"in Hollandia factorum. Non domus ſed pala-
"tia ſtruuntur: eorumque tapetes, aliaque orna-
"menta regiis vix cedunt. Non ſufficit ſibi lu-
"xuria: ergo in partes vocatur avaritia." &c. &c.

Wid paſs år 1760. år denna Skrift, någorſtådes i Swerige, å nyo worden tryckt, dock på Latin allena, 4. ſid. i *med. oct.* Begge Uplagorne åro lika ſällſynte.

På Swenſka trycktes förenämnde Skrift 1769. med Titul: "En Swenſk Mans Tankar om des "Fåderneslands Tilſtånd, år 1675. Öfverſåtning "ifrån Latin, med korta Anmårkningar, lämpa-"de til nårvarande tid." *in 4:o.* Stockh. 1769. 15. ſid. Uti et kort Föreſpråk, ſåger Öfverſåttaren, at man håller före, och det med myc-

ket

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

ket skjäl, att dessa Tankar blifvit i pennan fattade af den lärde och namnkunnige Kongl. Rådet (Riks-Rådet) Bioerneclo. Denna gissning äger så mycket mindre rum, som R. R. Bioerenklou var död redan 1671. Sannolikare är, at den bekanta Habbæus von Lichtenstern, som med vidrigt sinne gådt ur Rikets tjenst, författat denna Skrift.

4973. Riks. Råds Bref til Kgl. Maj:t, at icke personligen bivista Fälttåget: dat. d. 3. Nov. 1675.

Se S. Loenboms *Handl. til K. Carl XI. Hist.* IV. Saml. p. 159 — 166.

4974. Ursachen und mittel welche zu einem algemeinen frieden dienen können. *in quarto.* 1675.

4975. Copia I. Käys. Maj. Schreibens an die Stadt Stade, Wismar, Stralsund, Greifswalde, Demmin, Stetin, Schwed. Tribunal zu Wismar, Provintz des Hertzogthums Bremen, und — Vorder Pommern (De dato Wien, d. 7. Dec. 1675.) *in quarto.* ½ Bog.

Förenämnde Städer och Länder påminnas om Käysarens Avocatoriers efterlefvande, och at undandraga sig Sveriges Krono.

4976. Underrättelse om desse tiders beswärlige tilstånd, och af hvad tilfälle sådant händt är.

Se

Se S. Loenboms *Handl. til K. Carl XI. Hist.* V. Saml. p. 116 — 130.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

År en Förklaring som R. Drotzen, Gr. Pehr Brahe upsat, angående Kriget emot Chur-Brandenburg.

4977. Riks-Canc. Gr. M. G. De la Gardies Förklaring om Kriget med Brandenburg.

Se *ibid.* p. 130 — 139.

Lägg härtil dess *Relation*, upsat in Febr. 1676. samt des *Vindiciæ Veritatis*, af d. 1. Febr. 1678. som här nedanföre B. V. C. 5. Sect. 1. §. 2. under n. 7289. 7290. finnas anteknade.

4978. Wahrhaftige Erzehlung dessen, was a. 1675. vor, in und kurtz nach der Belagerung der Königl. Stadt Wismar, sich daselbst zugetragen.

Denna Berättelse är tvånne gånger tryckt: 1. Efter *Dan.* SPRINGINSGUT *Wismarisches Denckmahl, oder XV. Predigten* &c. Lüneb. 1681. *in 4:o.* 2. uti Bihanget til *Dietr.* SCHRÖDERS *kurtze Beschreibung der Stadt und Herrschaft Wismar*, 1743. *in 4:o*, p. 329 — 348.

Capitulationen underteknades d. 13. Dec. 1675. och d. 16 derpå följande hölt Kon. i Danmark sit Intåg i Wismar.

Til de Tyska Provincers, och i synnerhet Staden Wismars undsättning, var R. Amiralen Gr. Gust. O. Stenbock, med en ansenlig Örlogs-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

logs-flotta gången til Sjös, i Oct. månad; men denna expedition misslyckades, och R. A. blef fiscaliter anklagad och dömd. Domen öfver honom, affagd i Sthm. d. 8 Jul. 1676. år tryckt i *Sw. Mercur.* 1763. Sept. p. 648.

4979. Eine sonderliche doppelte Krone K. Christians V. in Dännemarck, von a. 1675.

J. D. Köhler, *Hist. Münzbelust.* 1746. n. 35. p. 273.

4980. Relation dessen, so zwischen beyden Nordischen Kronen, Dännemark und Schweden, in denen Hertzogthümern Bremen, Mecklembourg und Pommern vorgefallen, samt theils anderer mit I. K. M. zu Dännem. alliirter Potentaten Kriegs-operationibus; vom 2. Jun. 1675. biss d. 1. Jan. 1676. *in 4:o*, 1676. 3. Bog.

År skrifven på Vers.

4981. Eigentliche Beschreibung der von den Schweden im Hertzogthum Bremen, an der Weser neuerbauten Vestung Carols-Stadt, oder Carols-Burg, was sich eine zeithero mit derselben, und von anfang der Belägerung zugetragen, und wie sie endlich von denen hohen Alliirten zu übergabe ist gezwungen worden. *in quarto*, 1676. ½ Bog.

Ca-

Capitulationen flöts d. 28. Dec. 1675. och Fästningen öfvergafs d. 12. Jan. 1676. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

4982. *Sam.* ZANKERN Teutscher Friedenstöhrer *in quarto*. 1676.
Biblioth. M. Richeii, P. III. p. 191.

4983. SUED, DEUS, vorgestellet in einem *Colloquio*, oder Gespräch, durch *Simplicium*, einen einfältigen, doch seiner Obrigkeit getreuen Schlesischen Bauren. Gedr. zu Cosmopolis. *in 4:o*. 1676. 3. Bog.

4984. Käyserl. Commissions Decret: dass die Cron Schweden im Fürsten Rath hinfüro nicht solle aufgeruffen werden. *in quarto*. ½ Bog.

4985. Der unruhige, und wieder verunruhete Löw aus Norden, d. i Kurtze Beschreibung des annoch daurenden Schwedischen Krieges, von dessen anfang an, biss auf gegenwärtige zeit, — samt beygefugtem Anhang von allerhand denckwürdig begebenheiten, die sich — 1675. biss 1676. im monath Martio über zugetragen, und dann — was sich in dem 30. jährigen Teutschen Krieg, von 1618. biss 1648. — nachdencklich begeben &c. *in quarto*, 1676. 8½ Bog.

4986. Puncten und Articul, worauf sich die Hohe Alliirten untereinander vergli-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

glichen, die Sachen in denen Herzogthümern Bremen und Verden, provisionaliter zu richten. *in 4:o.*, 1676. 1. Bog.

Denna Convention slöts i Hag. d. 3. Mart. 1676.

4987. I. K. M. zu Dånnem. Norv. Admiralen — Niels Juelen Relation von eroberung der Insul Gothland, und des Castels daselbsten, vom 2 Maji 1676. *in 4:o.*

4987. (a.) Den Danske Söe-Victorie under Oeland 1676. *in 8:o.*

Biblioth. Langebekiana, p. 471.

4988. Medaillon auf dem Dånischen Sieg zur See 1676.

Se J. H. Lochners *Saml. merkw. Medail.* a. 1740. n. 19. p. 145.

Swenska Flottan commenderades af R. R. Frih. Lor. Creutz, som omkom i detta Sjöslag, d. 1. Jun. 1676. Några dagar förut, eller d. 26. Maji, hade han slagits med Fienden, vid Bornholm; et des Bref om denna Action, skrifvit til sina Barn, läses i *Sw. Mercur.* 1763. Sept. p. 655.

I handskrift äger jag, en af And. Gyllenspaak underteknad "Relation om den olyckelige "håndelsen, som skedde med Skeppet Kronan, "d. 1. Jun. 1676 under Öland": På detta Skeppet var R. R. Creutz.

4989.

4989. Relation om Ydſtæds i Skaane indtagelſe af Holl. Ammiral. Corn. Tromp. *in quarto.* 1676. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

På Danſka och Tyſka: ſe *Förtekn. på* J. R. Stavengers *Bökker*, p. 71. n. 752.

4990. Relation an I. K. M. zu Dånnem. welchergeſtalt dero Stathalter und General über die Armée in Norwegen, Ulr. Fr. Gyldenlew, die Stadt Oddewald, wie auch die Stadt und Feſtung Wennersburg erobert. *in 4:o.* Kopenh. 1676.

Tillika tryckt på Danſka.

4991. Kon. af Dannemark Patent til Underſåtarene i Skåne, Halland, Bleking &c. at begifva ſig under Hans Maj:ts beſkyd, och tråda i des tjenſt. Dat. d. .... 1676. *fol. pat.* (på Danſka) 1 ark.

4992. Patent til Sweriges Kronos eedſworne Underſåtare i Skåne, Halland, Bleking, Bohus-Låhn och Jåmpteland, at the icke låta reta ſig til något affall, förmedelſt Kon. i Danmarck hemligen öfverſkickade Patent. Dat. d. 22 Jul. 1676. *in quarto.* 1 ark.

4993. En utförlig Relation, huru vid Landscrona Stads och Befåſtningens belågring år tilgångit, d. 10 och 11. Jul. 1676.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Se S. Loenboms *Saml. til K. Carl. d. XI. Hiſt.* VII. Saml. p. 122 — 142.

4994. Gedächtniſs-münze auf die bey des Däniſchen Belagerung des Schlosſes zu Landscron, a. 1676. d. 28. Jul. von einem Wetter-ſtrahl, an den zahlen auf dem Zeigerblat des Uhr-wercks an der grosſen Kirche in der Stadt verurſachte Veränderung.

J. D. Köhler, *Hiſt. Münz-beluſt.* 1742. n. 15. p. 113.

4995. Accords-puncta, welche bey übergabe der Stadt und Veſtung Stade — verglichen und beſchlosſen. *in quarto.* 1676. 1 Bog.

Swenſka Beſättningen lämnade Stade d. $\frac{3}{13}$. Aug. 1676.

4996. Relation om det ſom vid Halmſtad förelupit år, extraherat af en wiſs perſons Skrifvelſe, ſom den actionen biviſtat hafver: d. 17. Aug. 1676. *in quarto*, $\frac{1}{2}$ ark.

4996. Fältſlag under Hans Maj. Kon. Carl XI. emot the Danſke, under Gen. Major Dunkam, d. 17. Aug. 1676. vid Fullebro, $\frac{1}{2}$ mijl ifrån Halmſtad.

Charta på et ſtort ark, teknad af E. J. DAHLBERG.

4998. Tackſäjelſe Skrift öfver den erhåldne Segren för Halmſtad. *in quarto.* (1676.) 1. ark. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria Carl XI.

Tillika tryckt på Tyſka.

4999. Extract af Hans Excellence, Gr. Guſt. Bondes Manuſcript af Anecdoter i Swenſka Hiſtorien, ifrån K. Eric d. XIV. tid til 1675.

Se S. Loenboms *Hiſtor. Märkwärdigh.* IV. Del. p. 69 — 118.

Utdraget har funnits bland H:r v. Dalins efterlämnade Paper; men om Tituln ifrån honom, eller Utgifvaren härrörer, ſäges icke. Hade rätteligen bort rubriceras: "Utdrag - - - - rö-"rande det ſom i Swerige märkvärdigt förelu-"pit under K. Carl d. XI. minderårighet och "intil Slaget vid Halmſtad 1676." ty där ſtannar detta Extract. At Författaren icke gillat 1680. års Stats-Förändring med des påföljgder, ſes tydeligen.

5000. Accords puncta, welche bey übergabe der Stadt Anklam verabhandelt worden (d. 19. Aug. 1676.) *in 4:o.* ½ Bog.

5001. Konungens i Franckrike Manifeſt emot Konungen i Danmarck. Dat. Verſailles, d. 28. Aug. 1676. *in 4:o.* ½ ark.

En Öfverſättning från Franſyſkan.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiftoria. Carl XI.

5002. Rikf. Stånders Beflut af Stor-Furftendómet Finland, fom af dem enhelligen gjordes på den allmånna Landdagen, fom hólts i Åbo, d. 28. Aug. 1676.

Se Stiernmans *Bihang til Saml. af R. D. Befl.* p. 448 — 464. Angår Bevillning til Krigets fortfåttande.

5003. Copia af et Bref utur Stetin, dat. d. 6. Nov. 1676. beråttandes om des lyckeliga befriande ifrån den i 8 Weckor derfóre påftående Belågring. *in 4:o.* ½ ark.

5004. Kongl. Maj. och R. Råds Bref och Patent om et utfpridt rykte, angående några fórnåme perfoners fórehafvande emot Kongl. Maj. perfon. Dat. Stockh. d. - - - Nov. 1676.

Se S. Loenboms *Handl:r til Kon. Carl d. XI. Hift.* III. Saml. p. 159.

5005. Auguftifs. Natalibus Caroli XI. — Regis, XXII. redeuntibus, habita publice Oratio, Upfaliæ, a. d. 24. Nov. 1676. a *Carol.* LUDEMAN *in fol.* Holmiæ, Wankiif. pl. 8.

5006. Pertinent Relation om Victorien, fom den hógfte Gud H. K. M. af Swerige och des Wapn emot Kon af Danmarck, fórl. d. 4 Dec. 1676. uti det under

der Lund förelupne Slaget, — förlånt hafvet. *in quarto*, 1 ark. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

Densamma, med en Förtekning på alla eröfrade Standarer och Fahnor, deslikes inbrachte Fångar, så och Accords puncterne med Helsingborgs Slott *in 4:o*, Stockh. Wankif. 2½ ark.

Tillika tryckt på Tyska, *in 4:o.*

Tvenne Bref om Slaget vid Lund, det ena af Öfv. Gr. *Nils Bielke*, det andra af Gen. Quarterm. *Er. Dahlberg*, har S. Loenbom, infördt bland *Handl. til Kon. Carl d. d. XI. Hist.* 1. Saml. p. 74 — 108.

5007. Relation om Slaget under Lund (på Sw. och Latin.) med des Grundritning.

Charta på 1. Ark. Höppener, p. 144.

Tilägnas Frih. *Åke* Rålamb, *Holmia Litterata*, edit. 1707. *in 4:o.* p. 39.

5008. Zwo Relationes von der Bataille so zwischen beyden Königl. Haupt arméen, am 4. Dec. 1676. bey Lund in Schonen, vorgegangen. *in 4:o.* 1677.

5009. Relation om Slaget, som hölts år 1676. d. 4. Dec. vid Staden Lund, i Skåne.

År bifogad en A. Riddermarks Almanach, för

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

för år 1700. tr. i Lund, hos Habereger. Björnstjernas *Förtekn.* p. 44.

5010. Tacksäjelse Skrift öfver Segren för Lund. (af d. 14. Jan. 1677.) *in quarto.* ½ ark.

5011. *Ol.* SILNECKER Carmen gratulatorium in victoriam Caroli XI. ad Lundas Scaniæ. *in fol.* Lond. Scan. 1676.

J. Schefferi *Suec. Liter.* p. 268.

5012. *Nic.* WOLFF (STJERNBERG) Adclamatiuncula ad Carolum XI. post cruentam pugnam in campis Lundensibus, & victoriam. (Carm. Elegiac.) *in fol.* Lond. Scan. 1676.

Idem, *ibidem.*

5013. Pardons Placat och Warning för de affällige Swenske Undersåtare, at hådanefter intet göra the Danske någon tilförsel. Dat. d. 19. Dec. 1676. *in quarto.*

5014. Påbud, at all Spanmål och victualie Perzedlar i Skåne skola föras til Malmö, med derå utsatt pris. (af d. 22. Dec. 1676.) *in quarto.*

5015. Accords Puncterne med hvilka Helsingborgs Slott och then theruppå liggande Danske Commendanten gifvit sig, d. 30. Dec. 1676. *in quarto.* ½ ark.

Tillika tryckt på Tyska, 1677. *in 4:o.*

5016.

5016. Tackſäjelſe Skrift för Helſing-borgs Slots och Fäſtnings eröfring. (dat. d. 24. Jan. 1677.) *in quarto.*

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

5017. Zweyfacher Sieg der Cron Schweden, mit welchem — der von den Dähnen unſchuldigſt bekriegte, aber nunmehro zum andern mahl, über die Dähnen glücklichſt geſiegter — König — Carolus XI. — den K. von Dänmarck, und ſeine gantze Kriegesmacht, nicht allein in die flucht, und aus dem felde geſchlagen, zerſtreuet und gäntzlich darnieder geleget, ſondern auch eine unbeſchreibliche beute und viel gefangene zum triumph davon gebracht. — In einem Gedicht, und angehengten Sieges — Liedern — beſchrieben, und abermahls abgeſungen. *in quarto*, 1677. 1½ Bog.

5018. *Cor Carolinum & præſentisſimum Auxilium divinum.* Oder Fürſtlicher Hertz- und Glück-Stern des — Königs — Caroli XI. — bey eingebrochenen trüben und finſtern Kieges-wolcken und grauſamen Ungewitter, in ſchlechter Teutſcher Poëſie der welt gezeiget von *Joch.* CUSTERO, P. Semlov. *in quarto.* Stralſ. Meder. 1677. 3½ Bog.

Författaren ſäger ſant: Poëſien är ſlät, men meningen god.

B. III. C. 3: Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

5019. E. J. Dahlbergs Patent i Skåne, angående Giårdens indrifvande, af d. 11. Jan. 1677.

Se S. Loenboms *Handl. til K. Carl XI. Hist.* V. Saml. p. 139 — 142.

5020. Accordz-Punčter vid Fåstningen Christianopels öfvergifvande til Herr Joh. Gyllenstierna. *in 4:o.* 1677. ½ ark.

5021. Kurtzer Bericht, wie von den Schweden, die mit denen auf Helsingburg, Christianopel und Carlshafen gewesenen Königl. Dänischen Commendanten getroffene Accords-punčten, wieder allen Kriegsgebrauch, violiret und gebrochen worden. *in quarto*, Kopenh. 1677.

5022. Medaillon auf dem Dänischen Admiral-Lieut. Niels Juel, und die von ihm, a. 1677. d. 1. Jul. wieder die Schweden befochtene See-Schlacht bey Kiöge-Bucht.

J. D. Köhler, *Hist. Münz-belust.* 1739. n. 10. p. 73.

Et Kopparstick öfver detta Siöslag, med Berättelse derom, på Danska, anföres *Biblioth. Osteniana*, Hafn. 1764. *in 8:o.* p. 36.

5023. Medaillon Kön. Christiani V. zum andencken der a. 1677. dreymahl, und

und insonderheit zuletzt d. 1. Jul. in Kiöge Bucht, besiegten Schwed. Flotte. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

J. D. Köhler, *ibid.* n. 11. p. 81.

5024. Relation huru Belägringen för Malmö, år 1677 af den Kongl. Danska Arméen företagen, och på then olyckeliga general Stormen ophäfven worden. *in quarto.*

Den samma, på Engelska, 1677. *in 4:o.*

5025. Tacksäjelse Skrift öfver Belägringens ophäfvande för Malmö (d. 29. Jul. 1677.) *in quarto.* ½ ark.

5026. Relation om den, emellan K. Maj:s af Swerige och Kon:s i Danmark Arméer, d. 14. Jul. a. 1677. vid Tijrup, 1 mihl ifrån Landscrona, förelupne häftige Bataille. *in quarto.* 1 ark.

5027. Relation om then Segren som H. K. M — öfver Kon. af Danmark och des Förbundzförwanter, uti Feldt-Slachtningen vid Tirupz-By, och Syrkiöpingz Ångiar, i Skåne, d. 14 Jul. 1677. erhållit hafver. *in quarto.* 1 ark.

Är tillika en Tacksäjelse Skrift öfver denna Seger.

5028. Medaille auf die Schwedischen Siege in den Jahren 1676. und 1677.

B. III. C. 3. Sverigas Almänna Historia. Carl XI.

J. H. Lochner, *Saml. merckw. Medail.* 1741. n. 40. p. 313.

5029. Skådepenning, förmodeligen öfver K. Carl d. XI. Skånska Segrar, åren 1676. och 1677.

E. Ziervogel, *Hist. Afhandl. om Sw. Mynt och Med.* n. 8. p. 57.

5030. *Dan.* E. Achrelii Oratio in Victorias Regis Caroli XI. *in fol.* Aboæ. 1677.

Stiernman *Aboa Literat.* p. 92.

5031. Eroberung von Maerstrandt und der starcken Vestung Carlsteyn, mit beyliegenden Schantzen und Forten a. 1677.

En vacker och vålstucken Vüe, af B. *Stoopendael*, på 1 ark.

5032. Tacksäjelse Skrift öfver Christianstads intagande från de Danska, af d. 5. Aug. 1677. *in quarto.* ½ ark.

5033. Sw. Rik. Rådz Patent til Upland, om montering til Håst emot fienden, och at komma til Stockholm, med 14. dagars underhåld: dat. d. 8. Sept. 1677. *fol. pat.*

5034. Warning emot the Danske, af d. 10. Sept. 1677. *fol. pat.*

5035. Dagbok, förd af Hans Maj:t Kon. Carl d. XI. för åren 1672 — 1677.

Uti

Uti S. Loenboms *Histor. Archivum*, III. St. p. 55 — 68. Han har följt den Afskrift som finnes uti Riks. Archivo, skrifven med Drotn. Ulricæ Eleonoræ egen hand; men hvilken icke går långre ån til d. 24. Sept. 1677. Läs Utgifvarens Anmärkning. En annan K. Carl d. XI. Dagbok, som går til d. 3. Jan. 1697. förekommer här nedanföre n. 5168. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

5036. Sw. Rik. Rådz Bref til samtel. Undersåtarene i Helsinge-Ångermanland och Medelpad, samt Östre och Wåstre Norländerne, om upbrot emot the Danska: dat. d. 28. Sept. 1677. *in* 4:o. ½ ark.

5037. Drey ausgesonderte Krieges-Predigten, I. von einigen ungemeinen Sünden, als ursachen des Krieges, nun auch in Schweden. II. Von dem Schoss, den man dem Ueberwinder, im Kriege zu geben schuldig ist. III. Von der art des Krieges, darin man mit gutem gewissen leben kan. Unter andern, in einem — annoch wehrendem bluttrieffenden Kriege, zu Lunden gehalten, von *Josua* SCHWARTZEN, der H. S. Doct. und Prof. des geistl. Consist. Asses. und Deutsch. Pred. daselbst. Sampt einer Schutzrede, darin der author die II. Predigt, und seine daher entstandene flucht nacher Copenhagen, wieder das ärgerniss, welches ihm der jetzige Malmogische Gouverneur

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

neur und Gen. Lieut. Bar. Georg Sperling, selbst daraus genommen hat, mit Gottes wort vertheidigen thut. a. 1678. *in quarto*, Copenh. Wehring. 268. seit.

Förut går et vidlyftigt Företal, på 4 Ark. D. Josua Schwartz, var en ibland Sam. Pufendorfs håtskaste fiender i Lund. Som han under påstående Krig, visade för mycken tilgifvenhet för Danmark, och altså icke kunde undvika tiltal, ty rymde han af landet: feck sedermera i Danmark ansenliga beställningar, och afled, såsom Gen. Superintendent i Rendsburg, i början af år 1709. Se om honom och hans Skrifter, J. J. von Doebeln, *Hist. Acad. Lund.* Cont. II. p. 237. men i synnerhet Jo. Molleri *Cimbr. Liter.* T. II. p. 819 — 828.

Uti Apologien, som finnes efter Predikningarne, förfvarar han icke allenast sig och sina göromål, utan ock Georg Krabbe, hvilken för förråderi blef afråttad i Malmö 1678.

5038. En summarisk Beråttelse, hvad i et och annat passerat och förelupit wid Belågringen för Stetin, ifrån det hon begyntes, och til d. 9. Aug. 1677. skrifven af en trovårdig Man i bemålte Stad &c. *in quarto.* I a.

5039. An Ihro Churf. Durchl. zu Brandenb. allerunterthån. Supplication von Burgemeister und Rath der Stadt Alten-Stetin, nebenst denen Accords-puncten, vom 16. Decemb. 1677. *in 4:o.* I. a.

5040.

5040. Extract Schreibens aus dem Churf. Brandenb. Lager vor Stetin, nebenst denen Accords-puncten &c. *in 4:o.* 1 a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

5041. Accords-Puncter vid Stadens och Fästningens Alt-Stetin öfvergifvande — d. 18. Dec. a. 1677. *in quarto.* 1. a.

5042. Die lang bewahrte und nunmehro in die Arme eines Durchl. Anwerbers gelieferte Jungfer; d. i. die Eroberung der Pommer. Hauptstadt Stetin; mit ihren Accords-puncten &c. *in quarto* Nürnb. Felsecker. (1678.) 1 ark.

Denna Staden hade förut aldrig varit af fienden intagen.

5043. Pommerscher Waffenklang und Stetinischer Belägerungs-Zwang, d. i. kurtze u. ausführliche Erzehlung von der Stadt Stetin &c. samt allen u. jeden dieses 1677. Jahr über, von anfang der Belägerung — biss hieher vorgelauffenen Begebenheiten. *in quarto.* 1677. 22. sid.

5044. *Diarium obsidionis Stetinensis:* oder summarischer Bericht alles dessen was in der von S. Churf. Durchl. zu Brandenb. vom Jun. biss im Dec. 1677. belagerten u. eroberten Stadt sich begeben und zugetragen &c. *in quarto.* 1678. 51. sid. utom Föret.

Omtr.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Omtr. med Titul: "Tagregiſter was ſich in "der Belagerung — Stetin-zugetragen" &c. 1678. *in 8:o.* 3. a. Schötgen, *A. u. N. Pommerl.* p. 420.

5045. Kurtze, doch warhafte Beſchreibung alles desſen, was zeit währender 6. monathlichen Belägerung der Stadt Alten-Stetin, in ſelbiger Feſtung vorgelauffen, auch wie alle Fortifications-wercke und Abſchnitte angeleget geweſen. Alles nach dem richtigen Verlauff von Tage zu Tage aufgezeichnet von einem Ober-Officirer der darein geweſenen Garniſon J. C. Z. *in 4:o*, Dantzig, Reiniger. (1678.) 3. a. *med fig. i trådſtick.*

5046. Beſchreibung der Stadt und Veſtung Alten-Stetin in Pommern, was mit deroſelben ſeit ihrer erbauung, abſonderlich in der letzten langwierigen — Belagerung, vorgelauffen. *in 4:o.* Dantzig, Reiniger, in verleg. Caſp. Wächtlers. 1678. 10. a.

Schötgen, *A. u. N. Pommerl.* p. 589.

5047. A full Account of the ſituation, former ſtate and late Siege of Stetin, beeing a ſummary Relation off all the particular Actions perform'd both within the City and in the Camp of the Elector of Brandenburgh. *in oct.* London. 1678.

Ti-

Tituln år tagen utur *Biblioth. Harleiana*, Lond. 1743. *in 8:o.* T. II. p. 569. och torde vara en Öfversättning af näst föregående Skrift.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

5048. Elogium quo Stetini 1677. diu oppugnati & tandem expugnati conditio proponitur.

Stenstyl: står uti J. C. Dåhnerts *Pom. Bibliothek.* V. B. VI. St. p. 153 — 155.

Medailler, slagne öfver Stetins intagande, äro afritade och beskrefne, uti J. C. C. Oelrichs *Erläut. Chur Brandenb. Medaillencab.* n. 51 – 53.

Flere Skrifter, rörande Churf. af Brandenb. lyckeliga Fälttåg i Pommern, åren 1677 och 1678. uppräknar G. G. Küster, *Bibl. Hist. Brandenb.* Wratisl. 1743. *in 8:o.* p. 487. sqq.

5049. *Casp.* BARTHOLINI Oratio Jubilæa de gestis anni 1677. ad Christianum V. *in quarto.* Hafn. 1677.

Tituln år tagen utur en Dansk Bok-Catalog. *Biblioth. Seveliana*, Hafn. (1779.) *in 8:o.* P. II. p. 16. finner jag följande skrift upteknad: "N. "STUBS Triumph og Ære-Sang om Orlogs-"Fladens lyckeliga Bedrifter i værende Krig, "især i Aaret 1677." *in fol.*

5050. Relation von der Insul Rügen und dem Dänischen Einfall in dieselbe. *in quarto.* Stralf. 1678.

Bibl. Acad. Gryph. T. II. p. 341.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

5050. (a.) Relation von dem Treffen, welches zwischen des Herrn Feld-Marschal — Königsmarken Excell. und den Dänischen Alliirten Trouppen, unter des — Gen. Maj. Rumoren Commando, d 8. Jan. 1678. auf der Insul Rügen, ohnfern der Neufehr Schantz, auf dem grossen Warcksauer Felde, gehalten worden. *in quarto.* Stralf. Meder (1678.) 2½ a.

Ett par gånger omtryckt: står ochså uti D:r Gesterdings *Pommersches Magazin*, II. Th. Greifsw. 1776. *in 4:o.* p. 160 — 177. jämvål utgifven på Svenska, *in 4:o.* 2 a.

5051. Lista von allem was auf der Insul Rügen, der Herr Feld-Marschal, Gr. von Königsmark, erobert &c. *in 4:o.* 1678. 1. a.

5052. Bericht von der Schwedischen Wunder Courage, so durch Eroberung der Insul Rügen, von dem — Graf von Königsmarck, d. 8. u. 9. Jan. 1678. ist bey den Dähnen und derer Alliirten höchst verlustig gesehen worden: wobey auch die Aufmunterungs-Rede des H. Feld-Marsch. an seine Armé zu lesen ist. *in quarto.* 1678. 1. a.

5053. Oratio, sacrato Nomini — Caroli XI. — & liberatæ — Rugiæ, memorabili a Daniæ Regis Fœderatorumque copiis,

piis, VI. Januar. ductu illustrisſ. Herois Königsmarckii, parta victoria, ipſo Carolino & feſto die — in ſolemni Panegyri dicta ab Acad. Gryphiswald. ore *Jo. Ern.* PFUEL, Poëſ. & Eloqu. Prof. ord. *in fol.* (Gryphiswald.) 1678. 7. A.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

5054. Ad Rugiam, maris Balthici Inſulam, Victoria Suedica adverſus Danos & Confœderatos — ductu Ott. Guil. Königsmarckii, — VIII. Jan. 1678. mire nobilitatam Proſphoneſis *Laur.* BÜNSOVII. *in fol.* Stralſ. 2. A.

5055. En ſanfärdigh och uthförligh Deduction öfver the wigtiga ſkiäl och orſaker, ſom hafva drifvit och intalt K. Maj. til Sverige, at låta draga Herr Jöran Krabbe för rätta, och efter affagd laga Dom, at låta gå Executionen öfver honom, hvilket ſkedde d. 16. Jan. An. 1678. Hvarvid hans tidh efter annan föröfvade trolöſa och ſtraffvårdiga comportementer klarligen finnas demonſtrerade, ſampt hvad mera uti Saken är pasſerat. *in quarto.* Malmö, 1678. 5½ A.

Omtr. uti S. Lœnboms *Handl. til K. Carl d. XI. Hiſt.* VIII. Saml. p. 5. — 44. Jämnför hvad ſom här ofvanföre n. 5037. anmärkt är.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

Hit hörer också följande Skrift: "ALETO-"PHILI sanfärdig Replique emot den falska De-"duction och Tragœdske Action, som Baron "Jörgen Sperling låtit anretta emot Baron Jör-"gen Krabbe, d. 16 Jan. 1678. i Malmö." *in 4:o.* men jag känner den icke vidare, än utur *Förtekn. på* Öfv. Er. Gyllengrips *Böcker*, Sthm. 1736. *in 8:o.* p. 56.

Något omständeligare är Tituln utsat *Bibl. Seveliana*, P. II. p. 153. hvarest åfven följande Skrift är uptagen: ("Ole Rosenkrandses) "Sandfærdige Relation imod den figurerede Dom, "som den Svenske Gen. Lieut. Jörgen Sperling, "vid en uloslig Commissorial Rettis urætferdi-"ge Proces, haffver anrettet udi Malmoe 1678. "offver Knud, Holger og Tage Thotter &c." Lübeck, 1679. *in 4:o.*

Ibland Handskrifterne *Bibl. Langebekiana*, p. 538. förekomma: "Documenter angaaende "B. Jörgen Krabbes Proces og Endeligt, som "ey findes blandt de 1678. tryckte."

5056. Oratio Andr. Liliehœkii, Leg. Reg. Suec. extraord. ad Johannem III. Polon. Regem, qua in Fredericum Wilhelmum, Elect. Brandenb. — acerbe invehitur. 1677.

J. C. Lünig *Orat. Procer. Europ.* P. II. p. 420. — 424.

5057. Literæ Frederici Wilhelmi, El. Brandenb. ad Regem Sueciæ, quibus de

A.

A. Liliehœkii, Legati ipsius ad aul. Polon. extraord. intemperato linguæ calamique furore graviter conqueritur &c. una cum Responsoriis Sueciæ Regis. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

J. C. Lünig *Lit. Procer. Europ.* T. II. p. 847. sqq.

Churf. Bref är skrifvit d. 12. Jan. och Konungens Svar d. 16 Mart. 1678. Läs om denna handel Pufendorf *de reb. gest Frid. Wilh.* p. 1134.

5058. Riks. Stånd. Memorial, insinuerat til Kongl. Maj. på Riksdagen i Halmstad, år 1678.

Uti S. Lœnboms *Handl. til K. Carl d. XI. Hist.* VIII. Saml. p. 45. — 62. "Af detta Do"cument," säger Utgifvaren, torde någorlunda "kunna dömas om Rikets sanskylliga tilstånd, "nyss efter en slutad Minorennité, samt om "anledningen til de påföljande stränga förbätt"ringar i Hushållingen. — Kongl. Maj:ts Svar "derpå, gifvit Halmstad, d. 28 Febr. 1678, Läs"ses trykt i v. Stiernmans *Riksd. Best.* T. II. "p. 1772.

5059. Copia Literarum Illustriss. Dom. Palatini Vilnensis, M. D. Lith. Exercit. Ducis, ad Generalissimum Suethicum in Livonia (Henr. Horn) d. 8 Febr. 1678. *in quarto.* pl. 1.

Angår Svenska Arméens tågande genom Chur-

 land

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

land och Littoven, till Preusfen. Brefvet, dock utan det dertil hörande Svar på Svenska Memorialet, är omtr. hoss Lünig, l. c. T. II. p. 1050.

5060. Unpartheiſche Relation von dem so im Jempteland pasſiret, und wie die Norſchen unter dem Hn. General Major. Reinholt von Hovens conduite, auſs Norwegen, d. 16 Aug. 1677. eingekommen, und nachmahls ſelbigen Jahres, d. 1 Nov. in grosſer confuſion und ſchreck reteriret, neben dem ſo biſs Julius 1678. pasſiret. *in quarto.* 2½ Bog.

Är underteknadt *Liberatus Wici.* "Auctor *Laurent.* WETTERHAMN, tunc temporis Secre"tarius bellicus: editum esſe hoc ſcriptum Ham"burgi, ipſe auctor mihi narravit." Stiernman, *Anonymor.* Cent II. p. 45.

Om Författaren, adlad 1688. med namnet Riddermarck, ſe v. Stiernmans *Adels-Matrikel,* p. 831.

5061. Kort, doch utförlig Relation om Bahus lyckeliga undſåtjande och the Danſkes neeſlige afwikande derifrån, — d. 19. 20. 21. Jul. 1678. *in quarto.* ½ Ark.

5062. Relation huruledes Belägringen för Bohus af Kon. af Danmarks tvånne krigshårer, ſom den Tyſke och Norſke, under Ståthållarens af Norje, Gr. Gyllen-

ſenlövs commando blifvit företagen; men ſedermera genom Hans Kongl. Maj. af Swerige Wapn, under — Riks Ammiralen Stenbocks anföran, tvungen denſamma at uphäfva, och Öön Hiſingen, ſampt alla öfrige poſter att quittera. *in quarto*, Stockh. Wankif. (1678.) 2. Ark. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Tillika tryckt på Tyſka, *in 4:o.* 2½ Ark.

5063. Dagbok öfver Bohus Slots Belägring, år 1678.

Se *Götheb. Weckobladet* 1765. n. 18. 19. 20. 21. 22, 23. 24. Några orſaker til Bohus Slots ſtarkare blefne Förſvars-werck, ſedan 1658. upgifvas, *ibid.* n. 26.

5064. Tackſäjelſe Skrift öfver Bohus lyckeliga undſätning (af d. 11 Aug. 1678.) *in quarto.*

5065. Accords - Puncten der Stadt Chriſtianſtadt — d. 4. Aug. 1678. geſchloſsen und vollenzogen. *in quarto*, & in oct. ½ Bog.

5066. Tackſäjelſe Skrift för Chriſtianſtads återvinning (af d. 25. Aug. 1678.) *in quarto.*

5067. Zweene Fürſtl. Gottorpiſche Briefe an den König und die Königin in Schweden, de dato Hamburg, d. 27. Aug. 1678. *in quarto.* ½ Bog.

Her-

B. III, C. 3, Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

Hertigen önskar lycka til Christianstads åter intagande, och anhåller om Kongl. Maj:ts intercession i de honom rörande angelägenheter, så väl i Nimwegen, som i Paris.

5068. Ausfürhliche Relation von eroberung der Insul Rügen, vom 13. 14. u. 16. Sept. 1678. *in quarto* ½ Bog.

5069. I. K. M. zu Dännemark Geh. Raths, und Gen. Admiral Lieutenants, Jens und Niels Juelen Relationes von eroberung des Landes Rügen, d. 12 u. 14. Sept. 1678. *in quarto.*

5070. Medaille auf die Dänisch-Brandenb. eroberung der Insul Rügen, 1678.

J. H. Lochner *Saml. merckw. Med.* 1743. n. 33. p. 257.

J. C. C. Oelrichs *Erläut. Chur-Brandenb. Medaillencabinet* 54. 55.

5071. Chur-Brandenb. uhraltes recht und prætension, wegen des angefäls, Tituls und Wapen, auch endlichen besitz und einnahm derer Hertzogthümer in Vor- und Hinter-Pommern, wie solches in seinem ursprung und zuwachs beyderseiten, durch etliche Erbvertheilungen und Heurath, von vielen Seculis her gegründet, historischer weise, biss auf nechste einnahm des Haupt-Stadt Stetin, nebst dero Belagerung, auch glücklicher befreyung der

der Insul Rügen, umständig und unpartheyisch beschrieben, samt angefügten Pommerischen Chronologischen und Genealog. Tabellen &c. *in quarto*, Stralsund. 1678. 12 Bog. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

"Liber ab HARTNACCIO (*Dan.*) compilatus, "& in Electorali typographia, Hübnerianis sumptibus, presso nomine excusus." V. Placcius, *Theatr. Anonymor.* n. 1785. cfr. Jo. Molleri *Cimbr. Litter.* T. II. p. 304.

5072. Kurtzer Unterricht auf was art und weise die Herrn Margrafen und Churfürsten von Brandenburg zu ihren anwartungs recht auf Pommern gelanget. *in quarto*. 1679. 2 Bog.

5073. Extract Schreibens aus dem Churf-Brandenb. Haupt-qwartier vom 15/25 Oct. nebenst den Accords-puncten — wegen übergabe der Stadt Stralsund &c. *in quarto*. 1678. 1 Bog.

5074. Accords Puncter uprättade och afgiorde emellan Hans Churf. Durchl. af Brandenb. och Kongl. Swenska Fält-Marschalk. Gr. Königsmarck, om Staden Stralsunds öfvergifvan. *in quarto*. 1 Ark.

De voro förut tryckte på Tyska.

5075. Nachricht von der solennen übergabe der Vestung Stralsund, an Churf. Fridr. Wilh. zu Brandenburg.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

Se J. C. Lünig *Theatr. Ceremon.* T. II. p. 1258.

5076. Medaille auf den Churf. Friedrich Wilhelm — und das von selbigen eroberte Stralsund. 1678.

J. H. Lochner *Saml. merckw. Med.* 1740. n. 44. p. 345. J. C. C. Oelrichs *Erläut. Chur-Brand. Medaillencab.* n. 56.

5077. Orsakerne hvarföre Stralsund har måst accordera och gifva sig Churf. af Brandenb. d. 15/25 Oct. 1678. *in quarto.* 1½ Ark.

Tillika utgifvit på Tyska.

5078. Kurtzer Bericht wie die Stadt Stralsund sich zeit währenden jetzigen krieges zwischen dem Käyser, dessen Alliirten, und Frankreich und Schweden, getragen, biss sie endlich am 10 Oct. 1678. durch feuereinwerffen fast gänzl. imgeäschet, und von I. Churf. Durchl. zu Brandenb. occupiret worden. *in quarto,* Stralsund, Meder, 1679. 10 Bog.

C. Schötgen, *Alt. u. Neu. Pommerl.* p. 420. Är en Apologie för Staden.

5079. Eigentliche Beschreibung der Stadt Greiffswald, wie sie — im ausgang des monaths Oct. 1678. mit einer Belagerung umbgeben, — worauf dann erfol-

folget, dafs sie sich am 7 Nov. ergeben müssen. *in oct.* Nürnb. Felsecker. 1678. ½ Bog.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

5080. Neu auffgelegter *erster* Pommerscher Kriegs-Postillon, oder kurtze beschreibung, so wohl des Pommerschen jüngsten unruhe, als auch desselben Landes, und darinnen belegenen vornehmsten Städte, Festung und Plätze, voraus der Insul Rügen, und drauff durch den König zu Dennem. Norweg. gefafsten fufs, und erfolgten Actionen, samt darzu benöthigten Abrifsen. *in quarto*, Leipz. Kirchner. 1678 5. Bog.

Verbefserter *anderer* Pommerscher Kriegs-Postillon, darin, was in der — Belägerung der Stadt und Haupt-Vestung Stetin, von anfang bifs deren — Eroberung — vorgegangen, — erzehlet wird: mit einigen accuraten kupferstichen. *in quarto*, ibid. ap. eund. 1678. 8 Bog.

Dritter Pommerscher Kriegs-Postillon, darinnen enthalten, was — 1678. — daselbst in Kriegs-expeditionibus fürgegangen, absonderlich in eroberung der Insul. Rügen, Stralsund und Greiffswald. — Ingleichen der victorieuse Einzug J. Chf. Durchl. zu Brandenb. — in

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

in dero Residentzen, wie auch die Ehrenpforten, Ehrenseulen &c. mit richtigen figuren abgebildet. Dabey — D. *Gosmans*, Stralf. Superint. Huldigungs Predigt; auch einige Relation, was daselbst vor omina oder zeichen vor dieser grossen ruin und schaden viele jahr zuvorher gegangen &c. *in quarto*, ibid. ap. eund. 1679. 13 Bog.

C. Schötgen, *Alt. u. Neu. Pommerl.* p. 415.

5081. Kurtzer, doch gründlicher Beweiss, dass Stralsund und Gripswald samt den inwonern der Insul. Rügen, nicht allein keine ursach mehr haben an der Cron Schweden getreu und gewärtig zu bleiben; sondern auch ein solches mit guten gewissen und ohne verletzung göttlicher und Röm. Keys. Maj. nicht thun können. Allen Teutschen patrioten zu lieb, denen Schwedisch-gesinten zum unterricht, und denen noch übrigen wenigen ungehorsamen Pommern zu treuherziger verwarnung. *in quarto.* 1678. 67. seiten.

5082. Des weyland grossmächtigen und unüberwindlichen Schwedischen Nahmens Leichbegängniss in Deutschland: d. $\frac{7}{17}$ Nov. 1678. *in quarto.* 2. Bog.

5083. Ein kôstlich und trefflich probat befundenes mittel für den Frantzösischen Schnuppen. *in quarto*. 1678. B. III. C. 3. Sveriges Allmänna Historia. Carl XI.

5084. Der Schwedischen Inclination gute Gesundheit. *in quarto*. 1678. 38. seit.

5085. Wohlmeinendliche Betrachtung der jetzigen Reichs Freunde und Reichs Feinde. *in quarto*. 1678 3. A.

Författaren påstår at Sverige och Frankrike icke bördt förklaras för Tyska Rikets Fiender.

5086. Kurtzer Entwurff der rechtmåssigen Waffen und glücklichen Thaten des Durchleuchtigst. Churf. von Brandenb. bey den bisherigen Europæischen Verwirrungen. *in quarto*. 1678. 44. seit.

5087. Verzeichniss derer auf Friedr. Wilhelmen, Churf. zu Brandenb. geprägten Medaillen und Thalern.

Se *Erleut. Preussen*, Königsb. 1723.—1728. *in 8:o*. T. I. P. VI, p. 647.—671.

Större delen af desse Mynt och Medailler äro ockſå afritade och beskrefne, uti *Ge. Dan.* Seylers *Leben und Thaten Friedr. Wilhelms des grossen* &c. Frf. u. Leipz. ſ. a. *in fol.* men långt bättre och tilförläteligare uti den redan några gånger citerade vakra Bok: J. C. C. Oelrichs *Erläut. Chur-Brand. Medaillencabinet.*

5088.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

5088. Copia Schreibens an I. Käys. Maj. von I. Churf. Durchl. zu Brandenb. Ursachen wegen eines particulieren frieden nicht zu schliessen. *in quarto.* 1679. ½ Bog.

5089. Röm. Käys. Maj. Antwort auf das Chur-Brandenb. aus Dobran, vom 24. Nov. an Sie abgelassene Schreiben. *in quarto.* 1679. 1½ Bog.

Brefvet och Svaret äro också tryckte, på Fransöska, 1679. *in 12:o.*

5090. Copia eines Schreibens aus Dobran, vom 27. Nov. worinnen die daselbst zwischen I. K. M. zu Dennemark — und Chf. Durchl. zu Brandenb. gepflogene consilia guten theils zu finden. Aus dem Frantzösch. übersetzt. *in quarto.* 3. Bog.

5091. Beschreibung wie oft Schweden durch tapferes Siegen gestiegen, und durch unglückliches Kriegen wieder erliegen müssen. *in quarto*, 1678.

Förtekn. på Kämn. Er. Ströms *Bibliothek*, p. 131.

5092. Politischer Winter Discours, darinnen von gegenwärtigen Qwartier — Kriegs-und Friedens-händeln, absonderlichen was die der Cron Schweden abgenom-

nommene Örter betrift, auf anlaſs derer bey den Friedenshandlungen zu Nimegen überreichten Memorialen gehandelt wird &c. mit einer zugabe verſehen. *in quarto.* 1678. $5\frac{1}{2}$ Bog. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

5093. Unerhörter Bornholmiſcher Schiffbruch, ſo ſich 1678. zwiſchen d. 4. und 5. Dec. in der nacht zugetragen. *in quarto.* 1679.

5094. Specification der am 4. u. 5. Dec. 1678. auf Bornholm geſtrandeten Schiffe, und die nahmen der alda gefangen genommenen und nach Copenhagen gebrachten Schwediſchen Officirer. *in quarto.* 1679.

5095. Schwediſcher Völcker Schiffbruch bey der zur Kron Dännemark gehörigen Inſul Bornholm, ſamt angeführten urſachen, warumb erwehnte Völcker, ſo viel deren mit mühe und gefahr gerettet, von wegen I. K. M. zu Dännemark — für Kriegs-gefangene angenommen und gehalten worden. *in quarto.* 1679. 78. ſeit.

5096. Copia des Schwed. Felt-Marſch. Otto Wilh. Graf von Königsmark Schreiben an I. K. M. zu Dännemark; wie auch an dero Groſs-Cantzler, Fr. v. Ahle-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

lefeld, de dato Mölſchov, auf der Inſul Yſedom, d. 26. Dec. 1678. *in quarto.*

5097. Copia I. K. M. zu Dånnemark Groſs Cantzlern, — von Ahlefeld Antwort-Schreibens an den Kön. Schwed. Felt-Marſch. Graf v. Königsmark. Dat. Copenh. d. 21 Jan. 1679. *in quarto.*

5098. Literæ Elect. Brandenb. ad Comit. a Königsmark, de naufragio militum Suecicor. ad Inſulam Bornholm: dat. Cukerneſsæ, d. 4. Febr. 1679.

J. C. Lünig, *Lit. Prot. Eur.* T. II. p. 1052.

5099. Examen ratiociniorum Danicorum ſuper naufragio militum Suecicor. ad Bornholmiam, eorumque detentione. *in quarto.* (1679.) pl. 4½.

5100. Injuſtitia Danicorum prætextuum in detinendis, quæ ex naufragio Bornholmenſi ſervatæ ſunt S. R. Maj. Sueciæ copiis rebusque, Orbi chriſtiano expoſita, una cum brevi deductione Juris altisſime memorata S. R. M. ex garantia Ser. Elect. Brandenb. ad reparationem omnis damni exinde perpesſi competentis, *in quarto.* 1679. pl. 3½.

Tillika tryckt på Tyſka, ſ. å. *in 4:o.*

5101.

5101. Epistola tertia Amici ad Amicum, qua de naufragio Suecorum militum, anno 1678. m. Decemb. ad Bornholmiam Insulam facto, pro & contra disseritur: & Regem Daniæ jus detinendi in eosdem habere probatur, Lubeca Neomagum perscripta. *in 12.* Cosmopoli (1679.) pp. 64. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia Carl XI.

Detta Bref tilägnas *Jac. Henr.* PAULI, den beromda Danska Låkarens, D. Sim. Pauli Son: Se Placcius, *Theatr. Anonymor.* p. 275. och J. Molleri *Cimbria liter.* T. II. p. 615. De tvånne förutgående Bref, af samma Författare, och i anseende til hvilka, detta kallas det tredje, höra icke til detta ämne.

5102. Stricta refutatio Epistolæ amici ad amicum, qua de naufragio Suecorum militum a. 1678. mense Dec. ad Bornholmiam Insulam, autor illius pro & contra disserere, Regemque Daniæ jus detinendi eos habuisse, pluribus ostendere annisus est: Scripta a *Waremundo* ab EHRENBERG. *in 12:o.* Irenopoli, ap Arctophilum de Verolamio. (1679.) pp. 36.

5103. Federgefechte über die am 4. und 5. Dec. 1678. unter Bornholm, Schwedischer seite erlittene Strandung: mit einigen pro & contra geführten, jedoch unpræjudicirlichen Argumenten. *in quarto.* 1679.

En

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

En Förtekning på de, vid detta tilfälle, utkomne Stridskrifter, står i Lor. v. Thura *Beskrifvelse over Bornholm*, Kiœbenh. 1756. *in* 4:o. p. 265. seq. men är icke accurat.

5104. Ausführlicher Bericht von dem Schwedischen Marche nach dem Churf. Preussen, und was dabey vom anfange, d. 7. Oct. 1678. biss zum ende, d. 3. Febr. 1679. vorgegangen. *in quarto.*

5105. Relation dessen, was seither dem ersten einbruch der Königl. Schwed. Armée in das Hertzogthum Preussen, biss zu S. Churf. Durchl. zu Brandenb. sieghaften Zurück-kunft in Königsberg, sich zugetragen. *in quarto.* 1679. 5. A.

5106. Churf. Friedr. Wilh. zu Brandenburg Gedächtniss-müntze auf die a. 1679. aus Preussen geschwind vertriebene Schweden.

J. D. Köhler, *Hist. Müntz-belust.* 1742. n. 29. p. 225. Jämnför J. C. C. Oelrichs *Erläut. Chur-Brand. Münzcab.* n. 60 följ. Densamma citerar vid n. 61. en Charta på 4. A. med Titul: "Marche de l'Armée de l'Electeur de Bran-"debourg sur une mer glaçée, suivie de la défaite des Suedois."

5107. Schwedischer Spiegel, worinnen nicht allein der — Schweden treulosigkeit klärlich zu ersehen, und bewiesen, son-

ſondern auch die urſachen und das interesſe des geſamten Rôm. Reichs und der Niederlândiſchen Kauffleuten gezeiget wird, warumb die Schweden (durch ihre wohlverdiente ſtraffe von dem Teutſchen Boden wieder vertrieben) davon müsſen abgehalten werden, aus der Niederl. Sprache überſ. *in 4:o.* 1679. 23. ſeit.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

5108. *Trajani* BOCCALINI de triplici pace ex Parnasſo novisſima relatio ad amicum Germanum (ſcripta VI. Kal. Apr. 1679). *in quarto.* pp. 18.

5109. D. *Haqu.* SPEGELS Bref til R. R. och Riks-Amiralen Gr. Guſt. O. Stenbock (ang. K:gl. Maj:s Siukdom.) Dat. Liungby, d. 26. Mart. 1679.

Uti S. Lœnboms *Handl. til K. Carl XI. Hiſt.* II. Saml. p. 65.—70.

5109. *a)* An exact Account of the King of Sweden's dangerous Sicknesſ. *in quarto.* London, 1679.

5110. Ihro Kôn. Maj. von Schweden hôchſt bewegliche Reden, ſo dieſelbe in dero gefâhrlichen Kranckheit gegen dero vornehmſten Stats-Miniſter und andere Generals perſonen, nachdencklichſt geführet. *in quarto.* 1679. 1 Bog.

5111. Auſsführliche Relation von der zwiſchen I. K. M. von Dânnemark Kriegs-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

Schiffen Delmenhorst und fliegenden Hirschen, und fünf Schwedischen Orlogs-Schiffen samt einer Galiote, ohnweit Bornholm, d. 3 Maji vorgegangenen action. *in quarto.* 1679. 1 Bog.

5112. Copia af dhen Supplication som Skånska och Blekingska Prästerskapet och Allmogen inlefvererat til Hans Kongl. Maj. af Swerige, wår allernådigste Konung. *in quarto.* ½ Ark.

Omtr. uti S. Lœnboms *Handl. til Kon. Carl XI. Hist.* VII. Saml. p. 189.—192.

År utan datum; men föres af Editor, i anledning af en handskrifven asmärkning, til år 1679.

5113. Dend store Nordens Konnings, K. Christian dend V.' beroemmelige Land-Togs, oc aff Gud forleente lyckelige Seyervindingers Ilias - - - oc naffnkundige Ulysses. *in fol.* 39. Ark.

"Auctor *Henr. Thom.* GERNERUS, Episcop. "Wiburgensis - - - complectitur omnia præ-"lia tam terrestria, quam navalia, a Christiano "V. durante bello Scanico cum Suecis commis-"sa, nec non expeditiones in Holsatiam & Wismariam urbem, &c. N. P. Sibbern, *Biblioth. Hist. Dano-Norv.* p. 219. 220.

Den gode Biskopen, med all sin välmening, var ingenting mindre än en Homerus.

5114.

5114. Christians V. Staats-Krieges und Friedens-Journal, verfasset von P. I. MARPERGER. *in oct.* Kopenh. 1696. B. III. C. 3. Sveriges Allmänna Historia Carl XI.

Citeras af L. A. Gebhardi, *Gesch. des Könige. Dännem. u. Norw.* II. Th. p. 2119.

5115. Kong Christian den femtes Kriegs-Historie for Aarene 1675. til 1679. da Freden blev sluttet. 1. *Deel.* Kiobenh. 1758. *in quarto.*

L. A. Gebhardi, l. c. Går ej långre än til år 1676. men säges vara skrifven med mycken noggranhet och ordning. Författaren, en Dansk Capitaine, vid namn FRIEDENREICH, har bifogat Afritningar på de märkvärdigaste Belägringar.

5116. Et Hans Churf. Durchl. af Brandenb. Bref til Herrar Gen. Staterne af the Fören. Nederländ. dat. Potzdam d. 11 Jul. 1679. *in quarto.* ½ Ark.

5117. Gen. Staternas Swar uppå Churf. af Brandenburgs til dem ankomna Skrifvelse. (dat. d. 18 Aug. 1679.) *in quarto.* ½ Ark.

Begge Brefven hade förut warit tryckte på Fransyska: Se *Actes & Mem. des Negotiations de la paix de Nimegue.*

5118. Bref til Ambassade Secreteraren Sam. Månsson Agriconius (Åkerhielm)

 från

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

från Joh. Rabel: ifrån d. 16 Sept. 1676. til d. 23 Aug. 1679. (På Fransyska.)

De stå i *Nya Sv. Bibl.* II. B. p. 451. — 497. och tjena till Uplysning om Pommerska Fälttoget. Rabel var i tjenst hoss Fältmarsk. Gr. O. W. Königsmark, och förmodel. hans Secreterare.

5119. Relation und Bericht unterschiedlicher in dem Chur-Brandenb. und Schwedischem Kriege, von a. 1672. biss 1679. vorgegangener Begebenheiten. *in* - - -

C. G. Hoffmanni *Biblioth Jur. publ.* p. 398.

5120. Friede unter den Waffen: oder Kurtze, jedoch gründliche historische Erzehlung aller Kriegs-und anderer denckwürdigen Begebenheiten, welche zeitwährender Friedenshandlung in Niemägen, von a. 1676 biss Michaëlis a. 1679. vorgelauffen: zu des Teutschen Sleidani Continuation seiner vier Monarchien unpartheyisch entworffen, durch *Jac. Maurit.* WARTHUNG. *in oct.* Dresden, Löfflers Witwe (1679.)

Består af 516 sid. utom Dedicat. och Företal och är et utur allmänna Tidningar sammanlappat Arbete.

5121. *Alex.* HUMMERHIELMS Diarium under det Skånska Kriget (ifrån d. 14. Mart. 1676. til d. 19. Oct. 1679.) B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

Uti II. St. af S. Lœnboms *Anecdoter om namnkunn. och märkvärd. Sv. Män*, p. 11. — 39. Kan tjena i anseende til data.

Uti sin Sv. R. *Hist.* D. II. p. 809. n. 1. nämner C. R. Lagerbring, tilfälligt vis, tvänne Handskrifter om Krigets förlopp i Skåne. Den ena, bestående af två starka quart-band, och som slutas med Freden 1679. har han sjelf ägt; men anser den nu mera såsom aldeles förlorad: den andra, som han kallar Prof. Winslovs Dagbok öfver samma krig, lärer, säger han, af ganska få vara sedd, är ock ännu bibehällen, men torde likväl undergå samma öde med den föregående.

5122. Placat om de Danske Fångars Lösen; af d. 12 Nov. 1679. *in quarto.*

5123. Magistratens i Stockholm Publication om the Danska Fångars lösgifvande: af d. 12. Nov. 1679. *in quarto.*

5124. Tacksäjelse-Bön för then hugneliga och högst åstundade Fridh med wåra Fiender och theras Allierade, hvilken, efter hållen Predikan, på then store och sollenne Tacksäjelse-dagen, d. 12. Dec. 1679. läsin varder. *in quarto.*

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

5125. Oratio gratulatoria in Pacem — ejusque Conciliatorem — Carolum XI. Upsaliæ habita a *Nic. I.* KYRONIO. d. 15. Dec. 1679. *in fol.* Holmiæ, Wankif. 8. A.

5126. *Dan Er.* ACHRELII Oratio in Pacem Sueo Danicam. *in fol.* Aboæ. 1679.

Stiernman *Aboa liter.* p. 92.

5127. Lustrum — Caroli XI. fortitudini, pietati, clementiæ debitum, Oratione metrica, d. 14 Dec. a. 1679. celebratum a *Bened.* HAMARINO. *in folio.* 1679. pl. 18½.

Den vidlyftiga Tituln är här i korthet sammandragen.

5128. Suecus mundo Medicinam faciens, sive Tractatus Historico-politicus de Serenissimor. Sueciæ Regum, pro salute Europæ bello atque pace gloriosissime per seculi decursum susceptis & actis expeditionibus. Opus posthumum cum censura, approbatione & privilegio Superior. *in oct.* Stadæ, ap. Henr. Brummerum, typis Holweinianis. 1707. pp. 72.

"Auctor - - - RIST, Præfectus ditioni cui-"dam Suecorum in Ducatu Bremensi." säger "Stiernman, *Anonymor.* Cent. I. p. 35. Författarens Namn är *Joh. Ern.* RIST, Son af den bekanta Tyska Poëten Joh. Rist, och Amtman i Bremervörde. Se Gen. Superint Pratjes

Ver-

Vermischxte Abhandl zur erläut. der Polit. Kirchen, Gelehrten &c. Geschichte der Hertzogth. Bremen u. Verden, V. Saml. Bremen 1761. *in 8:o.* p. 52.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

J. E. Rist har lefvat til 1696.

5129. Annales des Provinces Unies depuis les Negotiations pour la paix de Munster, jusqu' à celle de Nimegue, par Mr. *(Jaques)* BASNAGE. II. Tom. *in fol.* La Haye, Levier. 1719. & 1726. Voll. 2.

Första Tomen går ifrån 1648. til Akiska Freden 1667. den andra, tryckt efter Författarens död, börjas med år 1668. och slutas med Nimwegiska Freden.

Efterrättelserne äro merendels pålitelige och grundade på Handlingarne: Auctor håller sig icke endast vid Förente Nederländerna, utan beskrifver tillika hvad som uti de öfrige Europæiske Riken och Stater märckwärdigt förelupit. Och som under denna tid, Swerige hade många affairer med Republiquen, och Författaren också i denna del är nog utförlig, så kan en Swensk Historicus med förmon nytja detta arbete, när det behörigen med våre egne Historie-Scribenter och Handlingar jämnföres, då åfwenwäl de berättelser til en del falla bort, som Basnage på god tro tagit utur de så kallade *Anecdotes de Suede.*

Jaques Basnage, en af de yppersta Theologer uti Reformerta Kyrkan, afled 1723. Des Lef-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

Lefverne läses framför II. Tomen af hans *Annales*, och hoss Niçeron, *Memoires*, T. IV. p. 294.

5130. *Haqu.* SPEGELS Diarium ifrån sidsta Krigets begynnelse emot the Danska 1675. och til des slut 1679. in Aug. samt hvad sedermera förelupit är, intil 1680. d. 6. Maji.

Se C. C. Gjörwells *Swenska Bibliothek*, I. Del. Stockh. 1756. *in 4:o.* p. 100. — 139. II. Del. *ibid.* 1758. p. 16. — 63. V. Del. *ibid.* 1761. p. 79. — 120.

I så många handskr. exemplar af detta *Diarium*, som jag haft tilfälle at se, jämwäl i detta tryckta exemplar, fattas et eller tu blad, som innehålla påföljden af Slaget vid Landscrona, och hvad som widare til slutet af Julii månad 1677. förelupit. Allmänt berättas, at Konung Carl d. XI. sjelf, med flit, rifvit ut dessa blad, på det wissa, där införde anecdoter, ej måtte komma til efterverldens kundskap.

Författaren war, under hela Danska Kriget, Kongl. Öfver-Hofpredikant, Konungens Bicht-Fader och Præses uti Hof-feldt-Consistorio.

5131. *Haqu.* SPEGELS Brud-Sermon wid Kon. Carl d. XI. Bilåger med Kongl. Danska Arf-Prinsessan Ulrica Eleonora, hållen d. 6. Maji. 1680.

Se

Se S. Lœnboms *Handl. til K. Carl XI.* B. III. *Hist.* II. Saml. p. 71. — 84. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

5132. Cum festivitas nuptialis — Halmstadii — celebraretur inter Carolum XI. — & Ulricam Eleonoram — animi sui exultantis gaudia & votivas preces — expressit *P.* GRAN. *in fol.* Holmiæ, Eberdt. (1680.) pl. 3.

5133. Nuptiis Caroli XI. — & Udalricæ Eleonoræ — a *Georg.* WACHSCHLAGER. Ser. Reg. Pol. Secret. (Carmen.) *in fol.* pl. 4½.

5134. Oratio Panegyrica, cum — Carolo XI. — Ulrica Eleonora jungeretur, in Acad. Witteb. habita, d. 13 Jun. a. 1680. a *Dav.* GERDES. *in fol.* Witteb. Schröder. pl. 7.

5135. Förordning och Stadga, hvarefter med Swenske Skiep och Godz, hvilke genom Öresund eller Bält passera, i förmågo af Rikssens Råt och Pacter skal förhållas. Dat. Kongsör, d. 1 Aug. 1680. *in quarto.*

5136. Fulmen Gothicum, ejusque Pax Triumphalis, sive pro — Caroli XI. — cum triumphali pace in patriam metropolin, reditu longe desideratissimo, gra-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

gratulatio. (Ligate) Autore *Chr.* TORNER. *in fol.* pl. 2.

5137. Panegyricus — Carolo XI. — solemni Coronationis festo — Ulricæ Eleonoræ consecratus (a *Gabr.* DUHRE) *in fol.* Holmiæ, Wankif. pl. 17.

5138. Des Nordischen Krieges I. Theil. Das ist: aussführliche Beschreibung aller merk-und denckwürdigen Kriegs Handlungen und Schlachten, welche vom 1674:ten biss auf das 1677:te jahr sich zwischen den Nordischen Kronen und Potentaten ereignet. *in duodec.* Nürnberg, Loschge. 1679.

Des Nordischen Krieges II. Theil, — von anfang des 1677:ten jahrs, biss 1679. *in duodec.* Ibid. 1679.

Des NordIschen Kriegs und Friedens III. und letzter Theil, das ist: fernere Fortsetzung des Nordischen Kriegs und darauf erfolgten frieden. *in duodec.* Ibid. 1682.

Första Delen består af 526. andra Delen af 471. och tredje Delen af 262 sidor

Avisorne och allmänna Tidningarne äro de källor, utur hvilka Författaren, samlat sina, med all möjelig partialité emot Swerige, upfylde Berättelser.

5139.

5139. Panegyricus in Natales augustos — Caroli XI. — Herois invictissimi, dictus a *Christ.* TORNER. *in fol.* 1681. pl. 12½. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

5140. Solemnia vota pro incolumitate — Caroli XI. — Natali ejusdem — XXVII. in Acad. Upſ. a. d. 24. Nov. 1681. — nuncupata ab *Hemm.* FORELIO. *in fol.* Upſ. Curio. pl. 9½.

Les Anecdotes de Suede, ou Histoire ſecrete des changemens arrivés dans ce Royaume, ſous le Regne de Charles XI. *in oct.* Stockh. 1716.

Se här nedanföre B. IV. C. II. S. 3. hvarest de Skrifter och Handlingar upräknas ſom röra Sats-Förändringen under Konung Carl XI.

5141. Pia vota pro incolumitate — Caroli XI. — die ejusd. natali ſacro XXIX. — in Acad. Upſal. a. d. 24. Nov. a. 1683. nuncupavit *Laur.* WELT, P. F. *in fol.* Upſal. Curio. pl. 7½.

5142. In diem natalem — Caroli XI. — Oratio, Upſal. — d. 25. Nov. a. 1685. habita a *Joh.* LUTH. *in fol.* Holm. Wankiſ. pl. 10.

5143. Landt-Marſk. Hr. Fr. Lindſkölds Tal för Ridderſk. och Adeln, vid början och ſlutet af Riksdagen 1686.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiftoria. Carl XI.

S. Lœnboms *Uplysn. i Sv. Hist.* IV. D. p. 109. — 124.

5144. Oratio Panegyrica, qua magnitudinem vere magni Caroli XI. die XXXII. natali ejusdem — facro — celebravit in Acad. Upf. a. 1686. *Carol.* TÖRNESKÖLD. *in fol.* Holm. Wankif. pl. 7½.

5145. *Sam.* de PUFENDORFF de rebus geftis Friderici Wilhelmi magni, Elect. Brandenb. Commentariorum Libri XIX. *in fol.* Berolini, impenf. Jer. Schrey & hœred. H. I. Meyeri. 1695. & *recus. ibid.* 1733.

Acta Erud. Lips. 1696. E. W. Tentzel, *Monatl. Unterred.* 1696. p. 735. *Hamb. Bibl. Hist.* Cent. X. p. 140, G. G. Küfteri, *Bibl. Hist. Brandenb.* p. 500. J. Vogt; *Catal. libr. rar.* p. 561.

Författaren börjar vid Churfurftens tilträde til Regeringen, in Nov. 1640. och flutar med defs död, in Apr. 1688. Om man befinnar huru mycken connexion Brandenburgifka Hiftorien, under detta Tidehvarf, har med den Swenfka, famt tillika drager fig til minnes, at Pufendorff redan hade fammanfkrifvit en god del af denna fednare, innan han lade handen wid den förra, få lårer man utan möda finna af hvad orfak detta wigtiga Werck här antecknas.

Ant. Teisfier, Churf. af Bsandenb. Hiftoriograph,

graph, fick befallning at öfversätta det på Fransyska, erhölt också för sin möda en wedergäldning af 400 R:dlr.; likvål har denna Öfversätning icke blifvit tryckt: se Teissiers Lefverne, hoss Niçeron, *Memoires* T. V. p. 266.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

Såsom något besynnerligit anmärkes, at Ryska Fursten, Demetr. Michalowitz Galliczin, på sin bekostnad, låtit på Ryska öfversätta och trycka detta Pufendorfs Arbete: se G. W. Göttens *Jetzleb. Gel. Europa*, 1 Th. p. 655.

"Prof. J. M. Schrœckhs Leben des Churf. "von Brandenb. Friedrich Wilhelms des Grossen," uti des *Allgemeine Biographie*, D. III. p. 209. — 384. Berlin, 1769. *in 8:o.*, är et nätt Sammandrag af Pufendorfs stora Werk.

5146. Oratio in — Caroli XI. — natalem diem, 25. Nov. a. 1688. Upsaliæ habita — a *Joach. Joh.* RANGO. *in quarto*, Upsal. Keyser. pl. 5½.

5147. In natalem XXXV. — Caroli XI. — Oratio, Upsal. d. 25. Nov. a. 1689. dicta a *L.* EKSTRÖM. *in fol.* Holm. Wankif. pl. 10½.

5148. Liefländische Historia, oder kurtze Beschreibung der denckwürdigsten Kriegs- und Friedens-geschichte Esth- Lief- und Lettlandes, vornehmlich in sich begreiffend einen kurtzen Bericht von den Nahmen, Eintheilung und Beschaffenheit der

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

Provintz Liefland, von deroſelben älteſten Einwohnern, der Eſthen und Letten urſprung, heydenthum, und erſter bezwingung: von des Schwerd-Brüder und Marianiſchen Teutſchen Ritter-Ordens anfang, regierung und untergang: von denen zwiſchen Schweden, Polen, Moſcau und Dennemarck &c. des Landes wegen, geführten langwierigen Kriegen, und viel andern, biſs aufs 1690. jahr vorgelauffenen denckwürdigen dingen mehr — in V. Büchern abgefasſet von *Chriſt.* KELCHEN, Paſtore zu S. Joh. in Jerwen, im Hertzogth. Eſthland. *in quarto.* verlegts Joh. Mehner, Buchhändl. in Revall. 1695. Rudolphſtadt druckts H. Urban. 639. *ſeit. ohne Zuſchr. u. Vorr.*

Om Författaren, död 1710. och detta deſs Hiſtoriſka Arbete, handlar utförligaſt Gadebuſch *Abhandl. von Livländiſch. Geſchichtſchreib.* p. 155. — 179.

5149. Panegyricus Regum maximo — Carolo XI. — conſecratus & in Acad. Upſal. d. 28. Jan. 1690. recitatus a *Brod.* RÅLAMB. *in quarto.* Holm. Ebert. 1690. pl. 5.

5150. Panegyricus Carolo XI. die ejus natali XXXVI. dictus Upſal. d. 25. Nov. a. 1690. (a *Carol. Caſp.* WREDE) *in oct.* Holm. Keyſer. pl. $5\frac{3}{4}$.

5151.

5151. *Gabr.* SIÖBERG Oratio Panegyrica in natalem Caroli XI. Regis *in fol.* Dorpati. 1690. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

5152. Scientiarum Magnes, recitatus publice a. 1690. d. 25. Nov. cum Regis optimi natalem, & pari ardore primum suum celebraret Jubilæum Acad. Aboënsis (a *Dan.* ACHRELIO) *in oct.* Aboæ, Wallius. pl. 5.

5153. Literæ Elect. Mogunt. ad Carolum XI. quibus ipsi transitum a militibus Suecicis, per ditiones suas, ordine laudabili & disciplina militari exacte observata, factum esse, refert: dat. d. 6. Nov. 1690. una cum Responsoriis Caroli XI. dat. d. 17/27 Dec. e. a.

Se Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. III. p. 322. — 326. Desse auxiliair-Troupper marcherade til Rhenströmmen, under Gen. Maj. Melins commando.

5154. Laudes Carolini nominis recitatæ in Acad. Upsal. a *Gust.* RIBBING, d. 28. Jan. 1691. *in oct.* Upsal. Keyser. pl. 3¼.

5155. Oratio, quam Natali — Caroli XI. — consecravit, & in — Ord. Equestr. Palatio, d. 25. Nov. a. 1691. habuit *Chph.* WESTENHIELM. *in quarto.* Holm. Keyser; pl. 3¼.

5156.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

5156. *Joh.* FAES Invitatio panegyrica Ducatus Bremo-Verdensis ad — Carolo XI. — d. XII. Kalend. Maji, xx April. salutem, fidem, obsequium solemnissime dicendum, jurandum, promittendum. Observationibus historico-politicis illustrata. An. Æræ Dionys. 1692. *in fol.* Stadæ, Holwein.

Talet, på vers, består af 26. och Anmärkningarne af 31. sid.

Författaren war Pastor primarius i Stade, en lärd man: lefde til 1712.

5157. Huldigungs — gedächtniss-Thaler der Hertzogthümer Bremen und Verden, von a. 1692.

J. D. Köhler, *Hist. Münz-belust.* 1749. n. 17. p. 129.

5158. Kongl. Rådet Gr. *Bengt* OXENSTIERNAS Bref til Kon. Carl d. XI. och Deduction om några i detta tidehvarf förelupne händelser. (Upsatt in Majo 1692.)

Detta wigtiga Document läses uti S. Lœnboms *Handl. til K. Carl XI. Hist.* III. Saml. p. 65. — 100. Det war redan tryckt, på Fransyska, ibland Bilagorne til J. ROUSSETS *Recherches sur les Alliances & les interets entre la France & la Suede, pour servir de Supplement au* T. XVIII. *du Recueil Historique* &c. Amst. 1745. *in 8:o.* p. 217. — 263.

5159.

5159. Oratio in Natalem XXXVIII. — Caroli XI. — pronuntiata in Acad. Upſal. ab *Olao* GYLLENBORG. *in quarto.* Holm. 1692. pl. 9½. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

5160. Navigatio libera, ſ. de jure quod pacatis ad belligerantium Commercia competit, Disſertatio, qua Jus Commerciorum Arctois regnis cum Gallis, ut amica gente, liberum, flagrante inter hos, Anglos & Batavos bello, ex jure gentium asſeritur ac defenditur. Auctore J. G. (*Joh.* GRÖNING) *in duodec.* Lipſ. & Roſt. Richelius. 1693.

5160. *a*). *Joh. Ern.* PFUEL Panegyricus in Carolum XI. R. S. *in fol.* Gryphisw. 1693.

Bibl. Acad. Gryph. T. II. p. 302.

5161. Kongl. Maj:s Propoſition til Ståndernes Fullmåktiges Secrete Utſkott om Rikſens nårvarande Tilſtånd och Angelågenheter, i anſeende til det inhemſka Wåſendet: gifven Stockh. d. 4. Nov. 1693.

Et angelågit Document: det år tryckt i en af C. R. Nordencrantz utgifven Skrift: *Mårkvårdiga Jåmförelſer* &c. Stockh. 1772. *in 4:o.* hvilkens vidlyftiga Titul hår nedanföre n. 7565. år utſatt: omtryckt år det uti Lænboms *Handl.*

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

til *K. Carl d. XI. Hist.* XIV. Saml. p. 159. til slut.

5162. Swea Rikes Sällhet, på — K. Carl den XI. — Födelse-dag, wid Ståndernes allmånna sammankomst på Riksdagen i Stockh. år 1693. — beskrefven, samt utförd af *Sim.* SCHWEDE, Borgm. i Eneköp. *in quarto.* Stockh. Keyser. 68. sid. utom Dedic.

5163. Kårt Upsats öfver det som förnämligast år passerat ang. de Lifländske saker, samt de hit inståmde Land Rådens och Land-Marskalkens förhållande.

Se S. Lœnboms *Handl. til K. Carl XI. Hist.* I Saml. p. 109. — 118. Innehållet af Kgl. Commissionens Dom, af d. 17 Dec. 1694. låses uti *Sw. Fatburen,* III. Öpn. p. 102. —104.

5164. Dagbok öfver Konungens Resa til Torneå, samt des återresa, år 1694.

Uti *Sw. Fateburen*, I. Öpn. p. 25. — 29.

5165. In diem natalem XL. — Caroli XI. — Oratio Panegyrica, in palatio Ord. Equestr. habita, Holmiæ, a *Laur.* CREUTZ. I. F. *in quarto.* Holmiæ, Wankif. 1695. pi. 3.

5166. Natalis Caroli Regum quis serviit Arctos undecimi, quos hic nominis or-

ordo tulit &c. - - - celebravit - - - *Eric* RUNNERBERG. *in quarto*, Holmiæ. Enæus. (1695.) pl. 2. B. III. C. 3. Sveriges Almånna Historia. Carl XI.

Tituln år på vers, och főr widlyftig at afſkrifvas.

5167. Triumphus Septentrionis quadragefimus ex cunabulis Caroli XI. Oratio, habita a *Chriſtierno* ALANDER *in fol.* Aboæ. 1696.

Stiernman, *Aboa Liter.* p. 114.

5168 Kon. Carl d. XI:s egenhåndiga Dagbok, ifrån 1672. til 1697. (d. 3. Jan.)

Efter originalet i Rikſens Archivo, tr. i S. Lœnboms *Uplyſn. i Sw. Hiſt.* II. Del. p. 81. — 108. och p. 125. 126. Emellan denna och den under n. 5035. upteknade Dagbok finnes mycken olikhet.

5169. *Ott. Wilh.* de KLINCKOWSTRÖM Onomafterium Caroli XI. & XII. *in quarto*, Sedini, Höpfner. 1697. pl. 2.

5170. Oratio in laudem Caroli XI. — d. 28. Jan. 1697. habita Upſal. a *Laur.* FLEMING. *in oct.* Upſal. Keyſer. pl. 4¾.

5171. *J. A.* PAGENDARM Invitatio ad acclamationes Muſarum Verdenſium, quibus Carolum XI. & Ge. Mellinum, S. R.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

R. M. S. Senatorem &c. — exceperunt. *in fol.* Bremæ. 1697.

5172. Beråttelſe, eller Atteſtatum om K. Carl d. XI. dőd, af deſs Őfver-Hof-Predikant, D. *Ge.* WALLIN.

Uti *Sv. Mercur.* 1759. Jan. p. 3. Jåmnfőr *Sthms. Magazin.* 1780. Oct. p. 669. — 679.

5173. Hőgſt-ſorgelig Afkunning om Hans Sal. Kgl. Maj:s Carl d. XI:s aldrig tilfylleſt beklageliga frånfålle, ſom ſig tildrog inemot kl. 10. om aft. d. 5. Apr. 1697. Upläſen dagen efter uti Főrſamlingarne i Stockh. och ſedermera őfver hela Sveriges Rike. *in quarto.* 1697.

5174. Kort Beråttelſe om det ſom mårkwårdigt uti hőgſt-ſalig Konungens dőda Kropp, wid des őpning år obſerverat, i nårvaro af deras Hőg-Grefl. Excellencer — Gr. Hans Wachtmeiſter, — och Gr. — Didr. Wrangel, d. 6. April 1697.

Uti S. Lœnboms *Uplyſn. i Sv. Hiſt.* IV. D. p. 18 — 24. Underteknad år denna Beråttelſe af Urb. Hiærne, J. M. Ziervogel, Mich. Heyn och Valent. Emrich.

Uti főr detta Gr. Carl Bielkes, numera Grefl. Braheſka Bibliothequet főrvaras, en på Tyſka főrfattad, något omſtåndeligare Beråttelſe om det

om det Kongl. Likets inwärtes beskaffenhet, beledsagad med en: *Delineatio observatu rariorum in corpore* R. Caroli XI. *post mortem repertorum*, eller en med färgor gjord afritning öfver de skadade delar; altsammans copierat efter originalet, som finnes uti Kongl. Bibliothequet på Drotningholm. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

5175. Leben und Thaten Ihro Kön. Maj. in Schweden Caroli XI. *in oct.* Leipz. Fritsch. 1697. 118. sid.

Är en af de så kallade *Geschichts-Calender*. Franska Jesuiten *Du Londel*, war den första som gaf ut et dylikt arbete öfver Kon. Ludvig d. XIV. Inventionen behagade Tyskarne så mycket, at de utvidgade henne til nästan alla Riken, Stater och regerande Herrar, ja ända til Wetenskaperne.

5176. Curieuser Geschichts-Calender, darinnen die vornehmsten Thaten und Geschichte — der Könige in Schweden, die von a. 1611. biss auf gegenwärtige Zeit gelebet haben, auf eine besondere art, nach den Jahren, Monathen und Tagen — zusammengetragen, und in beliebter Kürtze vorgestellet worden. *in oct.* Leipz. Gleditsch. 1697.

Författaren har warit så sparsam, at han til alt detta icke behöft mera än $5\frac{1}{2}$ Ark.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

5177. Tideräkning öfver K. Carl XI. Historia (jämte utförlig Berättelse om des Begrafnings - Act.)

År tagen af föregående Tyska historiska Calendarier, och införd uti en så kallad *Historie- och Skrif-Calender på året 1701.* tr. i Sthm. uti Burchardiska Tryckeriet, *in 4:o.*

Å nyo år denna *Tideräkning*, under en vidlyftig Titul, och med små ändringar, hvilka oftast misslyckats, af någon som utmärker sig med initial Bokståfverne T. G. F. til trycket befordrad, Sthm. Wennberg 1775 *in 8:o.* 2 A. Utgifvaren förtiger at den warit tilförene tryckt: tillagt har han intet annat, än et osmakligt Företal; men deremot ansenl. stympat Berättelsen om Konungens Begrafning.

5178. En kort Beskrifning om K. Carl d. XI. Lefverne (af *Sigfr. Lor.* GAHM Persson.)

Se här ofvanföre n. 4910.

5179. Gespräche (Zwey) in dem Reiche derer Todten, zwischen Christiano I. König von Dännem. Schwed. und Norveg. und Carolo XI. König von Schweden. *in quarto.* Leipz. 1750.

Desse Samtal intaga uti den bekanta *Fassmanska* Samlingen et ställe under n. 145. och n. 146.

5180. Handlingar til Kon. Carl XI. Hiſtoria. I-XV. Saml. *in oct.* Sthm. Salvius 1763. — 1774. *tilſam. vid paſs* 182. A. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

N. Crit. Nachr. V. B. p. 17. 92. 181.

Utgifvaren år Amanuens. Hiſtoriographi *Sam.* LOENBOM. Wid ſlutet af XV. Saml. har han tillagt en *Erinran*, ſamt et chronologiſkt Regiſter öfver alla XV. Samlingarne.

De fleſte af desſe Handlingar, har jag, efter den af mig wedertagne ordning, på ſina ſtällen behörigen anmärkt.

5181. Allahanda Underråttelſer om K. Carl d. XI. ſom uplyſa hans Caractere.

Uti S. Lœnboms *Hiſtor. mårkwårdigh.* IV. D. p. 3. — 14.

5182. Kon. Carl d. XI:s Mynt och Medailler. *in oct.* Upſ. Edman. 1771. 40. ſid.

Denna Förtekning har Hr. Canc. R. BERCH författat och lämnat til Hr. S. L. Gahm, at tryckas bakom den af honom utgifne, och här ofvanföre under n. 4910. anteknade, *Kongl. Reger. Beråttelſe &c.* För Mynt-Samlare år et litet antal Exemplar, med ſerſkilt Titulblad, afdragit.

5183. Bref om Kon. Carl. XI:s Hiſtoria, jämte några Handlingar til denſamma, ifrån Hiſtoriogr. Regni, Herr *And.* SCHÖNBERG.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

Se *Sw. Mercur.* 1763. Aug. p. 609.—622. Sept. p. 648. — 656.

Wid Riksdagen 1762. resolverade Riksens Stånder, det skulle då warande Amanuensis wid Kongl. Bibliothequet, Hr. And. Schönberg, undfå Namnoch Fullmakt af *Historiographus Regni*, til thess Syslan werkeligen blefve ledig; hvaremot han sig förpliktade, at under Kgl. Canc. Collegii inseende, utarbeta Kon. Carl XI. Historia, se *Riksd. Tidn.* 1762. p. 502.

Jag nytjar detta tilfälle, at här införa de tankar, som de tvänne första Stånden i Riket, uti allmänna Handlingar, wid Riksdagen 1766. tilfälligt wis, yttrat om Kon. Carl XI. regering.

När uti sit Protocolls Utdrag af d. 13. Sept. ang. Religionens och Gudstjenstens wård m. m. *Präste Ståndet*, ibland annat, hemstälte, "om "icke H. K. M. i underdånighet måtte anmodas "at i synnerhet hafva et wakande öga öfver "werkställigheten af Religions Stadgan i des "Kongl. Residence, och til noga efterfölgd be"fordra Kongl. Håf-Artiklarna, och 1662. års "*Ordning* i den delen som Religionen och "*Gudstjensten wid Kongl. Håfvet* angår; lågger det följande mening til: "Den (1662. års "Ordning) är et talande wedermåle om den sto"ra Konung Carl XI:tes nit om Religionen och "Gudstjensten i des Kongl. Hus, hvarifrån ly"sande efterdömmen emanerade til alla Under"såtare, och tilskyndade ej allenast upråttelse "för Riket utur et, åfven som nu, fördärfvat

"til-

"tilſtånd, utan och Guds vålſignelſe öfver hela "des lofvårda regering." B. III. C. 3. Sveriges Almånna Hiſtoria. Carl XI.

Ridderſkapet och Adelen beſwarade d. 6. Oct. detta Protocolls Utdrag, ytrandes ſig om Kon. Carl XI. ſålunda: "at ehuru berömwård den- "na makalöſe Konungs regering uti flere affe- "enden för Swea Rike kan och bör ſkattas; "lårer likwål ſådant beröm ej, utan förbehåll "kunna antagas, når Riks. Stånder ſig påminna "at Frihetens förluſt, en i ſig ſjelf nödig, men "för widſtråkt och tryckande Reduction, et "derpå följande 18 årigt Krig med flere olyc- "kor åro at anſe, ſom ſkuggor, uppå den "målning, hvarmed opartiſke pennor komma at "ſysſelſåttas, då detta för Swerige årerika tide- "hvarf framdeles blifver afſkildrat: och at Ri- "kets fördårf hade warit oundvikeligit, dereſt "ej hoſs Nationen hade upglödat de gniſtor af "böjelſe och kårlek för Rikets urgamla och i- "från alt ſielfswåld ſkilda Frihet, ſom under "det 40 åriga Enwåldet, låg i des hiertan och öfvertygelſe undangömd."

Hårpå ſvarade *Pråſte-Ståndet*, under d. 13. Oct. med desſa ord: "At Kon. Carl XI:s nit "om Guds åra förde Guds wålſignelſe öfver Ri- "ket, år icke Pråſte-Ståndets tanka allena, u- "tan alla Swea Barns och deras efterkomman- "ders, ſom i ſina tideböcker aldrig låra förgå- "ta honom, ſåſom en gudfruktig, arbetſam, "ſparſam och bekymmerfull Konung om ſit Ri- "ke. Et beröm ſom honom få aldeles tilhörer, "at det intet förbehåll, eller undantag lårer tå- "la; ty ehuru Reductionen måtte ömma, och

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

"til åfventyrs gådt långre, i somliga delar, än "önskeligt warit, så kastar den dock så litet "någon skugga på hans regering, at den fast "mera uplyses deraf, såsom en nödwändig "följd af den swåra och usla belågenhet, hvar-"uti Riket blifvit försatt, så för des regering, "som under des minorennitet."

5184. Placat om en allmån Klago-dag öfver — Kon. Carl XI:s högstsorgeliga frånfålle, som öfver hela Sweriges Rike och des underliggande Förstendömer och Herrskaper, d. 20. Aug. 1697. hållas och begås skal, utgångit d. 22. April s. å. *in quarto.*

Publicerades tillika på Tyska.

5185. Personalia, eller wyrdsam Beråttelse om Hans Högstsalig Kgl. Maj. Carl XI:s aldrachristeligaste och högstbepriseligaste Lefverne, samt högstsalige död, upläsen uti alla Församlingar öfver hela Sweriges Rike och therunder liggande Förstendömer, Lånder och Herrskaper, på then 24 Nov. 1697. tå högstsal. Kgl. Maj:s Lekamen, med tilbörlig Kongl. heder och under allas hiertelige sorg och weklagan, blef beledsagad til thes hvilorum, uti Kongl. Riddarholms Kyrkan, i Residentz Staden Stockholm. *in fol.*

Desse Personalia åro et par gånger omtryckte: sidsta Uplagan, 1736 *in fol.* 24 sid. följer

med

med D. Ol. Swebilii öfver Kon. Carl XI. hållne Likpredikan. På Tyska äro de tryckte i Hamburg, 1698. *in 4:o.* B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia Carl XI.

Författaren är Canc. Rådet *Joh.* SCHMEDEMAN, se Stiernman, *Anonymor.* Cent. II. p. 57.

5186. Hiskias Septentrionalis, thet är, then fordom Stormächtigste, numera i then ewiga himmelska Härligheten. högstsälig Konung och Monarch — Carl XI. — hvilkens gudeliga Lefverne och högstberömmelige Regemente blef jemfördt med then gudfruckrige — Konung Hiskia, och uti en Christelig Likpredikan förestält — af *Ol.* SWEBILIO, Archiep. Upsal. *in fol.* Stockh. Werners Enka. 1736.

Uti denna Likpredikan förekomma åtskillige particulariteter, som förgäfves sökas i Personalierne.

5187. MSC. Then fordom Stormächt. Swea och Götha Konungs, K. Carl XI. Christeliga Lefvernes och priswärde Regerings enfaldige, men sanfärdige Beskrifning, som wisar at han i många stycker war lijk Kon. Salomon, och i någre lycksäligare &c. af *Haqu.* SPEGEL. *in fol.*

Förvaras uti Friherrl. Rålambska Bibliothequet, på Högsjö.

5188. Elogium Funebre, divo Carolo XI. — postridie exequiarum — Up-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

faliæ — jusfu Senat. Acad. dictum a *Laur.* NORRMANNO.

Se L. Norrmanni *Oratio Panegyr.* & *Program.* Stockh. 1738. *in* 4:o. p. 25. — 51.

5189. MSC. *Matth.* STEUCHII Oratio lugubr. in obitum Regis Caroli XI. *in* 4:o.

Förtekn. på Kämn. Ströms *Bibliothek*, p. 267.

5190. Underdånig Parentation öfver — Konung Carl XI. — hållen uppå Riddarhufet i Stockh. år 1697. (på vers) af *Jfr.* HOLMSTRÖM. *in fol.* Stockh. Wankifs Änka. 11. A.

5191. Kunga Skald, med tufend tropliktige heete tårar befprångd, fom på — Kon. Carl d. XI. dyra Lik-ften, Hans Kongl. Maj. til ewårdeligit tro-underfåteligit åminne, — d. 24 Nov. 1697. — är fungen af *Gunno* EURELIUS. *in fol.* Alten-Stettin Rhete. 19 Ark.

Omtr. uti Carl Carlefons *Skaldeflockers* 1 D. Stockh. 1737. *in* 4:o.

Om Författaren, adlad 1709. med namn DALSTIERNA, och död 1709. läs v. Stiernmans *Adels-Matrikel*, II. Del. p. 1466.

5192. Unterthänigfte Traur-und Lob-Rede (in Werfen) über — Carl des XI. — hochbetrübtes abfterben und Begräbnifs-

Act

Act — gehalten d. 7. Dec. a 1697. von *Joh. B.* STEINMEIER. Schol. Teut. Holm. Rect. *in fol.* Stockh. Enæus. 5½ Bog.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

5193. *Laur.* BRAUN Programma, quo Regium funus indicit & ad — exequias — d. XXIV. Nov. (1697). celebrandas — intimat. *in fol.* Aboæ. 1697. pl. 3.

5194. Disp. grad. de Fonte lachrymarum Sueo-Gothicæ gentis per theoriam Solis, ad d. 5. Apr. 1697. Pr. M. Steen, Resp. *Abr.* ALANUS. *in oct.* Aboæ. 1697.

5195. Memoriæ & Aeternitati — Caroli XI. — nomine rituque publico Academiæ Gryphiswald. — d. XXV. Nov. a 1697. a *Chrift.* SAALBACH — dicta solemniter & consecrata Oratio Funebris. *in fol.* Gryphisw. Starckius. pl. 27.

5196. Sidera cœli arctoi fulgidissimo in sacratissimo capite & Rege sine pari Carolo XI. Boreæ nuper Monarcha ex improviso occidente, dolorum, gemituum planctuum lachrymarumque justissima argumenta, moestissima devotione colligere, flebileque damnum sermone epitaphio inter suspiria & lachrymas, publice exponere voluit, debuit D. *Joh.* GERDES, S. R. M. S. Medicus & P. P. O. *in fol.* Gryphisw. 1699. pl. 22.

Ti-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

Tituln är tagen utur C. J. Scheffelii *Vitæ Professor. Med. qui in Acad. Gryphisv. vixerunt*, p. 207.

5197. Planctus, quo Regium Funus Monarchæ Caroli XI. — Regali Pompa & Magnificentia, Holmiæ in Aede Ridderholmensi, d. 24. Nov. 1697. humo mandatum, postridie ejus diei, in Acad. Gust. Carolina prosecutus est *Arvid* MOLLER. *in quarto*. Lond. Goth. pp. 38.

5198. *Conr*. FRIEDLIBII Castrum doloris Caroli XI. Regis Sueciæ. *in fol*. Stralsund. 1697.

Joh. Molleri *Cimbr. Liter*. T. II. 208.

5199. *Luctus Regio-Suecicus & Palatino Bipontinus*, d. i. Die über den frühzeitigen, doch höchstseligen Königs (Caroli XI.) todt und abschied aus der Welt — bey der Evang. Luther. Gemeine zu Meysenheim im Hertzogthum Zweybrücken, in zweyen — Predigten geführte Traur-Klag-und Gebeth-Seufzer (von *Joh. Sebast*. GÖTZ) *in fol*. Zweybr. 1697. 55. u. 31. seit.

5200. Panegyricus Funebris memoriæ gloriæque immortali — Caroli XI. — ipsis exequiarum solemnibus, d. 24. Nov. 1697. — ab Acad. Witteberg. religio-

giosa habitus dictusque pietate, per *Ge. Casp.* KIRCHMAJERUM, *in fol.* Witteb. Schrödter. pl. 9. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

5201. Als die vormahls hellstralende Nordische Sonne, — Carolus XI. durch den schatten des Todts auf diesem welt-horizont frühzeitig verdunckelt wurde, solte durch gegenwårtiges Traur- und Thrånen-Opfer, ihre tiefe condolantz unterthånigst bezeugen &c. die löbl. Universitet Leipzig. *in fol.* 2 Bog.

Med en något förändrad Titul: *Unterthänigste Leid-Bezeugung* &c. omtryckt *in fol. maj.* 3 Ark.

5202. Publicæ Salutis funus in funere Caroli XI. — jussu Celsiss. Ducis Friderici, ipso exequiarum die, Concioni Acad. Kilonensis indixit *Jo. Fr.* MAYER. *in fol.* Hamb. 1698. pl. 10.

5203. Lessus ritualis ad usum rituum ecclesiasticorum institutum, destitutum restitutum ritu Synodi annuæ solemni, — Regi Carolo XI. — in justissimæ institutæ querelæ funebris monumentum — institutus — ab *Henr. Arn.* STOCKFLETHO. *in fol.* Monachom. Mylius. 1697. pp. 44.

Författaren, en Luthersk Theologus, har warit besynnerligen lyckelig at påfinna en af de konstigaste och widlyftigaste Titlar, som någonsin

ſin blifvit ſammanſmidd, hvilken jag likwål i möjeligaſte korthet ſammandragit. Skulle någon wara hågad at låſa et prof af denna mannens Tyſka ſkrifſått, ſom år lika ſå beſynnerligit ſom det Latinſka, ſå fås det igen uti Jac. Burchard *Hiſtor. Biblioth. Aug. quæ Wolffenbütteli eſt*, P. I. p. 165.

5204. Dreyfache Königliche Ehren-Krohn — dem — Könige Carolo XI. in gegenwart dero dreyen hohen Königl. Schwed. als auch anderer Königl. Chur- und Fürſtl. Geſandten in der Evang. Luther. Gemeindte in s' Gravenhage, am 8 Dec. 1697. — auf dero Königl. Ehrengrab geſetzet von *Joh.* Colerus, Hochteuſch. Pred. der Augsb. Conf. zugethaner Gemeyndte daſelbſt. *in fol.* Amſterd. Braun. 1697. 33. feit.

Et Utdrag af Perſonalierne, låſes p. 29. ſqq.

5205. Laudatio Funebris immortali memoriæ — Caroli XI. — conſecrata, ac in ædibus Illuſtriſſ. Comit. Caroli Bonde, S. R. M. a Conſil. intim. Senat. &c. atque ad promovendam negotiationem pacis Ryſwic. Leg. Extraord. ea ipſa die, qua juſta regio funeri Holmiæ perſolvebantur, proclamata a *Dav.* Breant. *in fol.* (Hagæ Comit.) 1697. pp. 65. præter Dedic.

5206.

5206. MSC. *Joſeph* LAROQUE, Oraiſon Funebre de S. M. le Roy Charles XI. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Förtekn. på Kämn. Er. Ströms *Bibliothek.* p. 242.

Af Tituln på et annat, ſamma Författares arbete i handſkrift, *ibid.* p. 249. ſynes at denna Laroque warit en Franſyſk Preſt, ſom år 1697. uppehållit ſig i Swerige.

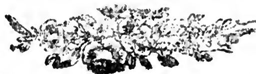
5207. Plauſus auſpicatisſimis natalibus — Caroli XII. — Upſalæ — a. d. VI. Cal. Quinct. 1682. pietate & animi ſubjectone maxima datus a *Laur. P.* INSULANDER. *in fol.* Holm. pl. 7.

5208. *Chr.* SAALBACH Sol in Septentrionibus exortus; in nativit. Caroli XII. *in fol.* Gryph. 1682.

Bibl. Acad. Gryph. T. II. p. 489.

5208. *a) Henr. Chph.* ab OWSTIN Panegyricus Carolo Principi Sueciæ dictus. *in oct.* Upſ. 1687.

Ibid. T. II. p. 250.

Regiſter

Be-

Nor-

Rättelser.

Sid.	37.	rad.	14.	läs	Beuningen
—	95.	—	1.	—	Baubator
—	138.	—	11.	—	4871.
—	167.	—	10.	—	Conclusum